

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND
GRØNLANDS SELVSTYRE

LANDSKASSENS REGNSKAB

2024

Grønlands Selvstyre 2025

Økonomi- og Personalestyrelsen

Layout: iCICERO, grafisk produktion, Nuuk

Trykning: Nuuk Offset

Kunstner: Ivinguak Stork Høegh

Regnskab 2024

Indholdsfortegnelse

LÆSEVEJLEDNING	4
GODKENDELSE AF LANDSKASSENS REGNSKAB	5
LEDELSESPÅTEGNING	6
DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING	7
BERETNING FOR 2024	10
INDTÆGTSBEVILLINGER	12
DRIFTSBEVILLINGER	13
LOVBUNDNE BEVILLINGER	14
TILSKUDSBEVILLINGER	15
ANLÆGSBEVILLINGER	16
BERETNINGERNE FRA DEPARTEMENTERNE	17
FORMANDENS DEPARTEMENT	17
DEPARTEMENTET FOR FINANSER OG SKATTER	22
DEPARTEMENTET FOR SELVSTÆNDIGHED OG UDENRIGSANLIGGENDER	26
DEPARTEMENTET FOR SOCIALE ANLIGGENDER, FAMILIER, ARBEJDSMARKED OG INDENRIGSANLIGGENDER	31
DEPARTEMENTET FOR SUNDHED	37
DEPARTEMENTET FOR UDDANNELSE, KULTUR, IDRÆT OG KIRKE	46
DEPARTEMENTET FOR FISKERI OG FANGST	49
DEPARTEMENTET FOR ERHVERV, HANDEL, RÅSTOFFER, JUSTITSOMRÅDET OG LIGESTILLING	54
DEPARTEMENTET FOR BOLIGER OG INFRASTRUKTUR	59
DEPARTEMENTET FOR LANDBRUG, SELVFORSYNING, ENERGI OG MILJØ	64
DEPARTEMENTET FOR BØRN OG UNGE	72
BEVILLINGSREGNSKAB 2024 OPDELT EFTER FINANSLOVSKONTI	80
BEVILLINGSRESULTAT 2024 OPDELT EFTER FORMÅL	81
RESULTATOPGØRELSE, 2024	83
STATUSBALANCE, 31. DEC. 2024	85
LIKVIDITETSGØRELSE, 2022-24	86
NOTER	87
EVENTUALFORPLIGTELSE	95
ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS	96

LÆSEVEJLEDNING

HOVEDREGNSKABET

Hovedregnskabet består af en overordnet beretning samt en beretning fra hvert Naalakkersuisut-område og departement.

Den overordnede beretning redegør for de væsentligste afvigelser i forhold til finansloven og tillægsbevillinger, mens beretningen fra departementerne orienterer om målopfyldelsen inden for deres ressortområder. Derudover indeholder beretningen overordnede oplysninger om Grønlands Selvstyres økonomiske udvikling de seneste 3 år.

Hovedregnskabet indeholder også følgende opgørelser:

- Bevillingsregnskab opdelt efter finanslovskonti
- Bevillingsresultater opdelt efter formål
- Artsopdelt resultatopgørelse
- Statusbalance
- Likviditetsopgørelse

Den artsopdelte resultatopgørelse svarer til resultatopgørelser fra private selskaber. Den oprindelige resultatopgørelse bliver således suppleret med denne og opgøres fortsat ud fra de regler, som blev indført i 1992. Resultatet bliver her opgjort som det samlede resultat af Grønlands Selvstyres indtægter, driftsudgifter, anlægsudgifter og udlån. Dette kaldes DAU-regnskabet. I hovedregnskabet er noterne til regnskabet ligeledes placeret. Disse giver uddybende kommentarer og specifikationer til de enkelte regnskabsposter i det omfang, det anses for nødvendigt for forståelsen af regnskabet.

BILAG

Bilag til landskassens regnskab indeholder 3 afsnit:

- Læsevejledning
- Bevillingsregnskab, på hovedkonto niveau
- Bevillingsresultater de sidste 3 år på hovedkonto niveau

GODKENDELSE AF LANDSKASSENS REGNSKAB

I Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber er fastsat, at Naalakkersuisut senest på Inatsisartuts efterårssamling skal fremlægge et revideret landskasseregnskab for det foregående finansår.

Inatsisartut har antaget et statsautoriseret revisionsfirma til at revidere regnskabet. Revisionen forsyner regnskabet med en påtegning. Denne er optrykt i regnskabet.

På Naalakkersuisuts vegne forelægger Naalakkersuisoq for Finanser regnskabet for Inatsisartut. Inatsisartut sender regnskabet til Udvalget for Revision af Landskassens Regnskaber, kaldet Revisionsudvalget. Revisionsudvalget modtager et af revisionen udarbejdet revisionsprotokollat og anmoder Naalakkersuisut om en skriftlig redegørelse til besvarelse af anbefalinger og bemærkninger i revisionsprotokollatet.

Revisionsudvalget foretager en bedømmelse af, om udgifter og indtægter er disponeret i overensstemmelse med de givne bevillinger, om virkningerne af de givne bevillinger svarer til det ved bevillingernes vedtagelse forventede, og om Selvstyrets værdier er forvaltet økonomisk forsvarligt.

Derudover tager revisionsudvalget stilling til de statsautoriserede revisorers revisionsprotokollat og til Naalakkersuisuts besvarelse af protokollatet.

Revisionsudvalget afgiver en betænkning, som indeholder udvalgets stillingtagen til regnskabet. Denne betænkning indgår i Inatsisartuts behandling af landskassens regnskab.

LEDELSESPÅTEGNING

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber, samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og Selvstyrets regnskaber. Under hensyntagen til dette regelsæt er årsrapporten for 2024 efter vores opfattelse i alle væsentlige henseender rigtig.

Vi erklærer hermed:

- at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
- at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis,
- at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og driften af de enheder, der er omfattet af årsrapporten.

Årsrapporten indstilles til Inatsisartuts behandling.

Nuuk, den 30. april 2025

Múte B. Egede
Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter

Nikolai Sten Christensen
Departementschef

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING

TIL INATSIARTUT

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Landskassen for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2024, der omfatter resultatopgørelse, balance, likviditetsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, som anført på side 83-98.

Årsregnskabet udarbejdes efter Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber med senere ændringer samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og selvstyrets regnskaber.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber med senere ændringer samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og selvstyrets regnskaber.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav der er gældende i Grønland samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres ifølge Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber med senere ændringer samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og selvstyrets regnskaber. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Selvstyret i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Grønland, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Naalakkersuisut har medtaget oplysninger om budgetter i oversigter over bevillingsregnskaber opdelt efter finanslovskonti og formål. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Naalakkersuisuts ansvar for årsregnskabet

Naalakkersuisut har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber med senere ændringer. mv. samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og selvstyrets regnskaber. Naalakkersuisuts har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som Naalakkersuisut anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er Naalakkersuisut ansvarlig for at vurdere Grønlands Selvstyres evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre Inatsisartuten har til hensigt at likvidere Grønlands Selvstyre, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Grønland, samt standarderne for offentlig revision, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Grønland, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres i overensstemmelse med Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands

Selvstyres budgetter og regnskaber med senere ændringer. Mv. Samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og selvstyrets regnskaber, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Selvstyrets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om Naalakkersuisuts udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Grønlands Selvstyres evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Grønlands Selvstyre ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med Naalakkersuisut om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Naalakkersuisut er ansvarlig for andre oplysninger. Andre oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i "Landskassens regnskab 2024" inklusive bilagshæfte, som ikke er omfattet af vores revision og vores erklæring herom, jævnfør konklusionsafsnittet ovenfor.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke andre oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse andre oplysninger og i den forbindelse overveje, om andre oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber med senere ændringer. samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og selvstyrets regnskaber.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i henhold til Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber med senere ændringer. samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og selvstyrets regnskaber.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Naalakkersuisut er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Naalakkersuisut er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften der er omfattet af årsregnskabet. Naalakkersuisut har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Dette indebærer, at vi vurderer risikoen for, at der er væsentlige regelbrud i de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, eller væsentlige forvaltningsmangler i de systemer og processer, som ledelsen har etableret. På grundlag af risikovurderingen fastlægger vi de afgrænsede emner, som vi skal udføre juridisk-kritisk revision eller forvaltningsrevision af.

Ved en juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed, om de dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved en forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de systemer, processer eller dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, understøtter skyldige økonomiske hensyn ved driften af Naalakkersuisut og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet.

Vores revision af hvert udvalgt emne tager sigte på at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis som grundlag for en konklusion med høj grad af sikkerhed om det pågældende emne. Ved en revision kan der ikke opnås fuldstændig sikkerhed for at opdage alle regelbrud eller forvaltningsmangler. Da vi alene har udført juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af de udvalgte emner, kan vi ikke udtale os med sikkerhed om, at der ikke kan være væsentlige regelbrud eller væsentlige forvaltningsmangler på områder, der falder uden for de udvalgte emner.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Nuuk, den 30. april 2025

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Bo Colbe
statsautoriseret revisor
MNE nr. 24634

Lars Hillebrand
statsautoriseret revisor
MNE nr. 26712

BERETNING FOR 2024

ÅRETS RESULTAT

Årets resultat bliver i Landskassens regnskab belyst med to forskellige regnskabsopstillinger. De belyser begge to det resultat, som Grønlands Selvstyre har opnået i året, men på hver sin måde.

Den første opstilling er **årsregnskabet**.

Årsregnskabet beskriver Selvstyrets indtægter og udgifter i året (resultatopgørelsen) – og skal ses i sammenhæng med statusbalancen, der beskriver Selvstyrets økonomiske situation ultimo regnskabsåret og likviditetsopgørelsen, der beskriver de likvide bevægelser i året.

I resultatopgørelsen opgøres først **årets driftsresultat**, der kan sammenlignes med en almindelig virksomheds driftsresultat, jf. afsnit om anvendt regnskabspraksis.

Driftsresultatet reguleres herefter for forskydninger i udlån og investeringer i virksomheder, hvorefter **DAU (drift-, anlægs- og udlåns-) resultatet** fremkommer. Til sidst reguleres for udlån til selvstyrejede selskaber, nettostyrede virksomheder, samt kommuner, hvorefter Landskassens **DA (drift- og anlægs-) resultat** fremkommer.

Artsopdelt driftsresultat

Mio. kr.	2022	2023	2024
Indtægter	-7.957	-8.310	-8.360
Driftsudgifter	7.579	7.650	8.061
Anlæg og finansiering	182	-38	149
Årets driftsresultat	-196	-698	-150
Forskydninger i udlån	-51	-46	-100
Investeringer i virksomheder	124	313	500
DAU-resultat	-123	-431	250
Nettoudlån	10	10	7
DA-resultat	-113	-421	257

-(minus) angiver indtægter og indbetalinger, mens positive tal er udgifter og udbetalinger.

Den artsopdelte opgørelse viser et driftsoverskud i 2024 på 150 mio. kr., hvilket er 548 mio. kr. mindre end driftsresultatet i 2023.

De samlede indtægter er steget med 50 mio. kr. i forhold til 2023, hvilket primært skyldes højere bloktilskud fra Danmark.

De samlede driftsudgifter er steget med 411 mio. kr. i forhold til 2023. Stigningen skyldes primært højere udgifter til personale og vikarer, højere tilskud til kommunerne samt højere tilskud til foreninger og virksomheder.

Udgifter til Anlæg og finansiering er faldet med 187 mio. kr. i forhold til 2023, hvilket primært skyldes at KNI A/S og Royal Greenland ikke har udbetalt udbytte i 2024, samt at der er givet større anlægsbevillinger i 2024.

Den anden opstilling er **bevillingsregnskabet**.

Bevillingsregnskabet beskriver årets forbrug i forhold til de politisk besluttede bevillinger (budgetter). Bevillingsregnskabet viser dermed om bevillingerne er overholdt – og er dermed også et udtryk for præcisionen i Selvstyrets økonomiske styring.

Indtægter og udgifter er naturligvis de samme som i årsregnskabet, men hvor årsregnskabet belyser forholdet mellem indtægter og udgifter, så belyser bevillingsregnskabet forholdet mellem forbrug og bevilling. Opstillingen nedenfor viser bevillingsregnskabet specificeret på bevillingstyper.

Bevillingsregnskab

	2022	2023	2024	2024	2024
Mio. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget	Afvigelse
Indtægtsbevillinger	-7.628	-7.982	-8.087	-8.170	82
Driftsbevillinger	3.103	3.149	3.305	3.269	36
Lovbundne bevillinger	1.153	1.182	1.265	1.247	18
Tilskudsbevillinger	2.727	2.753	3.227	3.245	-18
Anlægsbevillinger	522	467	540	533	7
DAU-resultat	-123	-431	250	125	125
DA-resultat	-113	-421	257	132	125

- (minus) angiver indtægter i Regnskab og Budget. I afvigelseskolonnen angiver positive beløb en mindredgift eller en merindtægt i forhold til budgettet.

DAU-resultatet i 2024 blev et underskud på 250 mio. kr., hvilket i forhold til et budgetteret underskud på 125 mio. kr. inklusive tillægsbevillinger, er et forringet resultat på 125 mio. kr.

I de efterfølgende afsnit bliver der redegjort mere detaljeret for de enkelte bevillingstyper. Der vil blive fokuseret på at forklare de væsentligste afvigelser i forhold til budgettet.

INDTÆGTSBEVILLINGER

Indtægtsbevillinger bemyndiger det ansvarlige medlem af Naalakkersuisut til at oppebære indtægter af såvel lovbunden som ikke lovbunden karakter. Den danske stats bloktilskud til Grønlands Selvstyre samt skatter og afgifter opføres som indtægtsbevillinger.

Indtægtsbevillinger

Mio. kr.	2024 Regnskab	2024 Budget	2024 Afvigelse
Skatter og afgifter	-2.980	-2.986	6
Overførsel fra offentlige myndigheder	-4.755	-4.783	28
Udvikling og uddannelse	-11	-10	-1
Erhvervsudvikling	-99	-177	79
Forsyning	-242	-213	-29
Administration	0	0	0
Indtægtsbevillinger i alt	-8.087	-8.170	82

Regnskabet for indtægtsbevillingerne blev 82 mio. kr. mindre end forudsat i finansloven og efterfølgende tillægsbevillinger, hvilket svarer til en afvigelse (mindreindtægt) på 1,0 % i forhold til budgettet.

Omkring 58 pct. af Selvstyrets indtægter i 2024 eller 4.726 mio. kr. stammer fra overførsel fra offentlige myndigheder i form af bloktilskud fra staten, indtægter fra EU og andre aftalte indtægter.

Mindreindtægten på overførsel fra offentlige myndigheder skyldes primært, at der er modtaget færre midler fra partnerskabsaftalen med EU end forventet i Finansloven.

Mindreindtægten på erhvervsudvikling skyldes primært, at der er udbetalt mindre i udbytte fra de Selvstyrejede selskaber end forventet i Finansloven.

Merindtægten på forsyning skyldes primært flere førtidige indfrielse af lån, som Selvstyret har ydet til nybyggeri, andelsboliger samt renovering, end forventet.

DRIFTSBEVILLINGER

Driftsbevillinger gives som rammebevillinger til afholdelse af nettodriftsudgifter for institutioner og administrative enheder.

Driftsudgifter opdelt efter formål

Mio. kr.	2024 Regnskab	2024 Budget	2024 Afvigelse
Skatter og afgifter	86	87	-1
Folkestyre og demokrati	105	105	0
Udvikling og uddannelse	465	479	-13
Erhvervsudvikling	77	76	1
Sociale formål	121	150	-29
Sundhed	1.713	1.671	42
Teknik, miljø og plan	114	99	15
Fritid, kultur og religion.	104	96	8
Infrastruktur	23	27	-4
Forsyning	14	1	13
Beredskab og kriminalforsorg	1	1	0
Udenrigstjeneste/internationale akt.	42	45	-3
Administration	440	432	8
Driftsbevillinger i alt	3.305	3.269	36

I 2024 er driftsudgifterne samlet set 36 mio. kr. større end bevillingerne, hvilket svarer til en afvigelse (merforbrug) på 1,1 % i forhold til budgettet.

En stor del af afvigelserne på de forskellige formål, kan ligesom tidligere år henføres til, at forbruget er registreret på et andet formål end i budgettet. Afvigelserne på udvikling og uddannelse, sociale formål, teknik, miljø og plan samt på administration kan primært henføres til dette forhold.

Merforbruget på sundhed kan primært henføres til ekstraudgifter til patientbehandling i udlandet og Dronning Ingrid's Hospital, der fortsat er udfordret af problematikken i forhold til rekruttering og fastholdelse af sundhedspersonale.

LOVBUNDNE BEVILLINGER

Lovbundne bevillinger gives i de tilfælde, hvor det ved særskilt lov er fastsat, at en bestemt modtagerkreds har ret til en bestemt ydelse, og hvor ydelsens størrelse eller beregningsgrundlag er fastsat ved særskilt lov.

Lovbundne udgifter opdelt efter formål

Mio. kr.	2024 Regnskab	2024 Budget	2024 Afvigelse
Skatter og afgifter	94	87	7
Udvikling og uddannelse	416	437	-20
Sociale formål	684	660	24
Sundhed	57	54	3
Administration	12	11	2
Øvrige formål	2	0	2
Lovbundne udgifter i alt	1.265	1.247	18

I 2024 var lovbundne udgifter samlet set 18 mio. kr. større end bevillingerne, hvilket svarer til en afvigelse (merforbrug) på 1,4 % i forhold til budgettet.

Mindreforbruget på formålet udvikling og uddannelse kan primært henføres til at der i 2024 var færre end forventet, som påbegyndte en uddannelse samt lavere undervisningsaktivitet på nogle uddannelser.

Merforbruget på sociale formål kan primært henføres til stigende udgifter til offentlig pension til alderspensionister.

TILSKUDSBEVILLINGER

Tilskudsbevillinger bemyndiger det ansvarlige medlem af Naalakkersuisut til at afholde udgifter af ikke-lovbunden karakter. Udgiften kan være af tilskudsmæssig karakter, men der kan også være tale om kapitalindskud i virksomheder, renteudgifter, rentetilskud, erhvervsstøtte, afskrivninger og udlån.

Tilskudsudgifter opdelt efter formål

Mio. kr.	2024 Regnskab	2024 Budget	2024 Afvigelse
Overførsler mellem off. myndigheder	1.771	1.771	0
Folkestyre og demokrati	32	30	2
Udvikling og uddannelse	74	76	-2
Erhvervsudvikling	649	660	-11
Sociale formål	113	125	-12
Teknik, miljø og plan	30	21	9
Fritid, kultur og religion	192	193	-1
Infrastruktur	78	81	-3
Forsyning	269	265	4
Udenrigstjeneste/internationale akt.	7	8	-1
Administration	12	14	-2
Øvrige formål	0	0	0
Tilskudsbevillinger i alt	3.227	3.245	-18

I 2024 var tilskudsudgifterne samlet set 18 mio. kr. mindre end bevillingerne, hvilket svarer til en afvigelse (mindreforbrug) på 0,6 % i forhold til budgettet.

En stor del af afvigelserne på de forskellige formål, kan henføres til, at forbruget er registreret på et andet formål end i budgettet.

ANLÆGSBEVILLINGER

En anlægsbevilling bemyndiger det ansvarlige medlem af Naalakkersuisut til at afholde udgifter i forbindelse med køb af fast ejendom, anlægsbyggeri, udlån til anlæg, tilskud til anlæg, renovering m.v.

Anlægsudgifter opdelt efter formål

Mio. kr.	2024 Regnskab	2024 Budget	2024 Afvigelse
Skatter og afgifter	14	14	0
Udvikling og uddannelse	134	133	1
Sociale formål	61	63	-2
Sundhed	36	34	3
Teknik, miljø og plan	-4	-1	-4
Fritid, kultur og religion	0	0	0
Infrastruktur	30	34	-5
Forsyning	230	230	0
Øvrige formål	41	27	14
Anlægsbevillinger i alt	540	533	7

I 2024 var forbruget på anlægsbevillinger samlet set 7 mio. kr. større end årets bevillinger, hvilket svarer til en afvigelse (merforbrug) på 1,3% i forhold til budgettet.

Den samlede afvigelse kan henføres til et nettomerforbrug i projekter, der regnskabsmæssigt er afsluttet i 2024.

Bortset fra merforbruget på 7. mio. kr. skyldes afvigelsen på de forskellige formål, at forbruget er registreret på et andet formål end i budgettet.

Der er fra år 2000 oprettet en budgetteknisk anlægs- og renoveringsfond, hvortil de årligt bevilgede anlægsbeløb til de enkelte projekter overføres. Derved udgiftsføres det enkelte års bevilgede anlægsbeløb i det pågældende år. I takt med at anlægsopgaverne udføres, fratrækkes udgiften i fonden.

Midlerne i Anlægs- og Renoveringsfonden er hensat til gennemførelse og færdiggørelse af konkrete anlægsprojekter, som var optaget på bevillingslovene for 2024 og tidligere år. Redegørelsen om Anlægs- og Renoveringsfonden indgår som bilag til Landskassens regnskab.

Beholdningen i Anlægs- og Renoveringsfonden ved udgangen af 2024 var i alt 611 mio. kr., hvilket er et fald på 191 mio. kr. i forhold til 2023.

BERETNINGERNE FRA DEPARTEMENTERNE

FORMANDENS DEPARTEMENT

Formål

Formandens Departement er sekretariat for Formanden for Naalakkersuisut og bistår Formanden med at lede arbejdet i Naalakkersuisut. Departementet varetager således opgaver, der følger af det løbende arbejde i Naalakkersuisut og centraladministrationen.

Formandens Departement har centralt koordinerende og ledende funktioner på tværs af hele centraladministrationen i forhold til politisk-strategiske og administrative projekter, juridiske forhold, intern og eksternt kommunikation og organisationsstrategiske forhold.

Departementet er organiseret i følgende afdelinger:

- Ledelsessekretariatet, herunder ministersekretærer og betjentfunktion og omstilling
- Lovafdelingen
- Bestyrelsessekretariatet
- HRU-afdelingen
- Kommunikationsafdeling

Hovedopgaver

Ledelsessekretariatet varetager betjeningen af Formanden for Naalakkersuisut, Naalakkersuisut som helhed og departementschefen i Formandens Departement. Sekretariatet har ansvar for at udvikle og styre det overordnede og strategiske arbejde med politiske processer i Naalakkersuisut og centraladministrationen. Sekretariatet bidrager til politikudvikling og sikrer fremdrift af højt prioriterede politiske sager.

Sekretariatet koordinerer og leder sagsgangen til og fra Formanden for Naalakkersuisut, Naalakkersuisut og departementschefen i Formandens Departement, herunder kvalitetssikring af indhold. Sekretariatet understøtter gennemførelse og bidrager til koordinering af større projekter og processer med politisk ophæng, som går på tværs af organisationen.

Ledelsessekretariatet har endvidere ansvaret for intern økonomi, indkøb, betjentfunktioner og reception/omstilling.

Lovafdelingen forestår juridisk kvalitetssikring af forslag til Inatsisartutlove, Selvstyrets bekendtgørelser, kommunale vedtægter med hjemmel i Inatsisartutlov, og tværgående cirkulærer. Lovafdelingen forestår kundgørelsen af retsregler på internetsiden nalunaarutit.gl, der også fungerer som en officiel database over regler og vejledninger.

Lovafdelingen vedligeholder løbende de regelsæt, der henhører under Formandens Departement, og rådgiver Naalakkersuisut, departementerne og styrelserne i juridiske spørgsmål inden for lovteknik samt stats- og forvaltningsretten m.v. Derudover afholder Lovafdelingen regelmæssige kurser for Naalakkersuisut og ansatte i administrationen om juridiske emner inden for Lovafdelingens ansvarsområde.

Bestyrelsessekretariatet varetager det administrative ejerskab af de Selvstyreejede aktieselskaber. Pr. 1. januar 2024 ejer Selvstyret 13 aktieselskaber.

Aktieselskabet er en særlig virksomhedsform, som reguleres af bestemmelserne i selskabsloven og årsregnskabsloven. Et aktieselskab er et erhvervsdrivende selskab, hvor ingen af selskabsdeltagerne (aktionærer) hæfter med mere end deres kapitalindskud. De selvstyreejede aktieselskaber befinder sig derfor i et felt mellem den offentlige og den private sektor. Som følge heraf kan Naalakkersuisuts ejerskab og selskabets forpligtelser forekomme uklare. Hensigten med et administrationsmæssigt styringsdokument er at klarlægge og oplyse omstændighederne for henholdsvis ejerskabets varetagelse og ejerens (Naalakkersuisut) forventninger til den ledelsesmæssige drift af de enkelte selskaber. De Selvstyreejede aktieselskaber administreres ud fra dokumenter som var implementeret i 2010 og 2011.

Disse tidligere styringsdokumenter anses for forældede og uhensigtsmæssige. Naalakkersuisut påbegyndte derfor forhandlinger med partierne i Inatsisartut og efter flere møderunder, opnåede Naalakkersuisut i marts 2023 en bred forligsaftale om udarbejdelsen af et nyt styringsdokument, som indeholder opdaterede og overordnede principper. Bestyrelsessekretariatet har understøttet Naalakkersuisuts udarbejdelse af dette styringsdokument som blev offentliggjort oktober 2024. Derudover understøttede bestyrelsessekretariatet Naalakkersuisut, angående ejerskabspolitikens punkt om at udbetaling af overskud fra selskaberne, kan anvendes til borgernes fordel via prisreduktion. KNI udbetalte derfor ikke overskud, for første gang i selskabets historie. Overskuddet gik til nedbringelse af brændstofpriserne.

HRU-afdelingen har den samlende funktion i forhold til kompetence - og Ledelsesudvikling på tværs i centraladministrationen. HRU står desuden for de samlede rekrutterings - og fastholdelsesaktiviteter og gennemfører deltagelse i den grønlandske karrieremesse (i Danmark) og uddannelseskaravanen i Grønland.

Antal ansatte ultimo 2024

Område	Antal ansatte (inkl. ledere)
Bestyrelsessekretariatet	3
Lovafdeling	2
Kommunikationsafdeling	2
Ledelsessekretariatet	6
Betjente og omstillingen	11
HRU	9
Inussuk IT	16
Digitaliseringsstyrelsen	27

Målopfyldelse

Ledelsessekretariatet har i 2024 stået for 87 Naalakkersuisut møder, dertil 35 tillægsgagsordener og 57 formandsbeslutninger. Derudover er der afholdt ugentlige departementschefmøder og 1 årligt departementschefseminar.

Lovafdelingen foretog i 2024 juridisk kvalitetssikring af samtlige forslag til Inatsisartutlove, Selvstyrets bekendtgørelser og tværgående cirkulærer, som administrationen havde udarbejdet, samt af kommunale vedtægter med hjemmel i Inatsisartutlov, for så vidt at der ikke var meddelt dispensation fra den lovtekniske kvalitetssikring. Derudover modtog Lovafdelingen en del henvendelser fra Naalakkersuisut og administrationen om juridisk rådgivning, særlig vedrørende lovfortolkning og andre juridiske vurderinger.

Der blev i 2024 udstedt følgende administrative regelsæt, der henhører under Formandens Departement:

- Selvstyrets bekendtgørelse nr. 15 af 27. marts 2024 om sommertid.
- Selvstyrets bekendtgørelse nr. 44 af 11. november 2024 om Digital Fakturering.
- Selvstyrets bekendtgørelse nr. 47 af 20. november 2024 om Grønlands Selvstyres tilslutning til de restriktive foranstaltninger mod Rusland m.fl., som vedtaget af den Europæiske Union (EU).
- Cirkulære nr. 6 af 26. januar 2024 om forretningsorden for departementschefgruppen.
- Cirkulære nr. 24 af 3. maj 2024 om anskaffelse af tjenestebiler.
- Cirkulære nr. 25 af 9. maj 2024 om Naalakkersuisuts honorarpolitik for de selvstyreejede aktieselskaber.
- Cirkulære nr. 41 af 27. september 2024 om Koordinationsudvalg og koordinationsenheder.
- Retningslinjer af 5. december 2024 om et fungerende Naalakkersuisuts virke.

Ansættelse og udvikling af lærlingeområdet er en vigtig opgave og HRU har koordineret og superviseret 30 elever og lærlinge i centraladministrationen i 2023. HRU har desuden udbudt uddannelse og udvikling af et netværk af mentorer for lærlinge og elever, så der opnås størst mulig trivsel og motivation blandt lærlinge og elever. Der er også arrangeret 2 frokostmøder for eleverne/lærlinge.

HRU har i 2024 fortsat været en central enhed i udvikling og implementering af et Medarbejdergrundlaget blev færdigudviklet forår 2024, og implementeringen blev startet med et kickoff-arrangement i Inussivik, hvor der var godt 500 deltagere. Efterfølgende har HRU afholdt workshop for 655 medarbejdere, fordelt

på 29 lokale workshops i afdelingerne, også i andre byer i Grønland og i København. Der blev også afholdt ledelsesevaluering af samtlige chefer og ledere i centraladministrationen, idet målet er at lave årlige ledelsesevalueringer.

I forhold til kompetenceudvikling har HRU i 2024 gennemført 52 kurser med 632 deltagende kursister. Kursisterne evaluerede i gennemsnit kurserne til 4,1 på en skala fra 1 til 5, hvilket må anses for meget tilfredsstillende.

Arbejdsmiljøet er et vigtigt område, der prioriteres i centraladministrationen og HRU har afholdt 2 storgruppemøde, hvor der til det ene møde blev indført et formøde for medarbejderrepræsentanterne. Dette for at styrke medarbejdersidens mulighed for at give udtryk for forholdene og give forslag til eventuelle tiltag, repræsentanterne for medarbejderne fandt der var behov for.

Digitaliseringsstyrelsen

Digitaliseringsstyrelsen er organisatorisk placeret under Formandens Departement, og driften af styrelsen figurerer under finanslovens hovedkonto 10.98.01 Digitaliseringsstyrelsen (driftsbevilling).

Digitaliseringsstyrelsens bevilling i 2024 var på 54,120 mio. kr.

Det er styrelsens vision at gå forrest i den digitale transformation og i udviklingen af sikre standardiserede digitale løsninger for det grønlandske samfund.

Inden for bevillingens ramme har Digitaliseringsstyrelsen ansvar for følgende hovedområder:

- 1) Centraladministrationens IT med alle tilhørende aktiviteter; anskaffelser, drift/licensering af fællessystemer/brugersupport/udvikling, fælles arkitektur og design af services. Ligesom der bidrages til IT og e-lovgivning, politikker og retningslinjer. Styrelsen varetager ligeledes IT- sikkerhedsfunktionen.
- 2) Rådgivning og bistand til centraladministrationens enheder.
 - a) Tele- og datainfrastruktur samt ansvar for internet og telefoni, herunder driften af telefoncentral (hovednummer 34 50 00).
 - b) Centraladministrationens kontrakt- og licensstyring samt forhandling og kontraktindgåelse på IT, tele- og digitaliseringsområdet. Der kan ikke indkøbes eller igangsættes IT- og digitaliseringsinitiativer uden inddragelse af styrelsen.
 - c) Centraladministrationens digitaliseringsinitiativer samt udvikling og implementering af Naalakkersuisuts nationale digitaliseringsstrategi
- 3) Drift, support og understøttelse af uddannelsesstyrelsens IT-plattform, herunder serverdrift.
 - a) Udvikling og implementering af Selvstyrets og fællesoffentlige IT, sikkerheds- og digitaliseringsstrategier.
 - b) Udvikling af nationale standarder, metoder, modeller inden for IT og digitalisering.
 - c) Systemejer på fælles systemer, herunder ESDH, Mail, Videokommunikation, Projekt- og porteføljestyringssystem,
 - d) Kontraktportal mv. herunder ansvar for implementering af en systemejerorganisation og drift af et ejernetværk.
- 4) Drift og udvikling af sullissivik.gl med alle dertilhørende aktiviteter med Selvstyrets enheder og kommuner, for validering af indhold og efterlevelse af gældende retningslinjer.
- 5) Drift af Selvstyrets CMS-løsning, opbygning af nye websites i CMS-systemet og teknisk support for websites på denne.
- 6) Selvstyrets Cyber- og informationssikkerhed med dertilhørende opbygning af procedurer, viden og kampagner.

Med afsæt i ovenstående har Digitaliseringsstyrelsen i 2024 bl.a.:

- Styrket cyber- og informationssikkerhedsområdet med implementeringen af standarder og politikker i centraladministrationen. Kørt awarenesskampagner om phishing og generelle råd om Cyber- og Informationssikkerhed, formaliseret samarbejdet med samarbejdspartnere som fx Center for Cybersikkerhed/Styrelsen for Samfundssikkerhed.
- Drevet følgende nationale digitaliseringsprojekter: grunddataprogrammet, ISO 27001, indledende analyse på digital inklusion, Fælles Offentlig Digital Arkitektur og Min Side til sullissivik.gl.

Udvikling af hjemmesider for centraladministrationens enheder. Nye hjemmesider som er udviklet i multi-siteløsning 2024:

- Demens
- Kunstfonden
- Peqqik
- Selvstændighed
- ExpeditionsGreenland
- Ny digitalimik

Redesign på eksisterende hjemmesider i multisiteløsning 2024:

- Allorfik
- Iserasuaat - igangværende
- Gennemført udbud indenfor ressourcer til grunddataprogrammet, leverandør til sullissivik.gl, ressourcer til implementering af tekniske politikker.

Opgaver er ressourcemæssigt fordelt således i 2024

Område	Antal medarbejder
Staben Styrelseschef, tre jurister	4
Digital Service En afdelingschef, to webkonsulenter, to kommunikationskonsulenter og 1 informationsmedarbejder	6
IT-afdelingen En afdelingschef, seks IT-supportere og en Product Owner til ESDH, en applikationssupporter	9
Projektafdelingen En afdelingschef, en projektleder og to projektmedarbejdere	6
Cyber- og informationssikkerhedsafdelingen En afdelingschef, To AC'ere	3

Inussuk IT

Inussuk IT - Grønlands Fællesoffentlige IT har til formål at fremme Naalakkersuisuts ambitioner i den digitale udvikling i det grønlandske samfund gennem øget anvendelse af IT og digitalisering, herunder effektivisering af den offentlige administration. Inussuk IT er ledet af en bestyrelse sammensat af Kommunerne og Selvstyret. Medarbejderne er ansat i Selvstyret. Inussuk IT har 16 normeringer, inkl. ledere.

Inussuk IT består af følgende enheder: **ERP-kontoret**, som drifter, vedligeholder og udvikler AX Prisme. **ESDH-kontoret**, som udvikler, implementerer og drifter ESDH-systemet GetOrganized til alle kommunernes forvaltninger. **Kontoret for optimering** arbejder med automatisering, processer, systemarkitektur, governance og compliance.

Øvrige projekter

Udvikling og implementering af personaleadministrative systemer er stoppet og leverancekontrakterne er opsagt. Efter Inussuk IT's opfattelse har leverandøren ikke levet op til det aftalte og sagen forventes afgjort i voldgiftsretten.

ERP-kontoret

Udvalgte resultater 2024:

- Struktureret omorganisering af sagsområder og ansvar iht. gældende best-practice på området.
- Tættere dialog med alle regnskaber med ugentlige sagsmøder

Vigtigste mål 2025

- Yderligere forbedring af AX-Prisme performance
- Fortsat forbedring af sagsstyring

- Forbedring af kommunikationskanaler til alle regnskaber
- Optimering af brugerstyring
- Uddannelse af brugere

ESDH-kontoret

Udvalgte resultater 2024

- Udvikling af sagsbehandlingssystemer til to lovgivninger om Jobsøgningsydelse og Offentlig hjælp. Undervisning af slutbrugere til brugen af systemet.

Vigtigste mål 2025

- Lukke gamle projekter under ESDH så vi er klar til næste steps afhængigt af bestyrelsens målsætninger.

Kontoret for optimering

Udvalgte resultater 2024

- Bedre udnyttelse af brugen af X-Flow i flere enheder
- Indførelse af ISMS system, til understøttelse af vores sikkerhedsarbejde.
- Omkring Governance er vi startet vores ISO27001 sikkerhedsarbejde med løbende kontroller.

Vigtigste mål 2025

- Ansættelse af digitaliseringskonsulent, som skal være product owner, til alle vores hjælpesystemer, så disse kan videreudvikles og optimeres.
- Afholde flere kurser i X-Flow og Gluu, så værktøjerne kan udnyttes endnu mere optimalt.
- Opstarte rapporteringsværktøjet fra ISMS system, for sikkerhedsniveauet.

Finanslovsbevilling for 2024 var samlet på 23,3 mio. kr., hvor af de 18,3 mio. kr. er afsat til driften af enheden inkl. løn samt driften af AX Prisme og lønsystemet. 4,5 mio. kr. til driften af lønsystemet og 0,45 mio. til driften af vagtplan.

DEPARTEMENTET FOR FINANSER OG SKATTER

Formål

Departementet for Finanser og Skatter har ansvar for den politiske betjening af Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter, herunder hvad angår finans- og skattepolitikken, det økonomiske reformarbejde, tilsyn med kommunernes økonomi, fysisk landsplanlægning samt understøttelse af en række tværgående initiativer såsom kommissionsarbejder.

Departementet har desuden tilknyttet tre underliggende enheder, samt varetager sekretariatsfunktion for tre råd.

Hovedopgaver

Departementet består af afdelingerne: Ledelsessekretariat, Økonomisk Planlægning samt Afdeling for Jura og Landsplanlægning.

De øvrige tilknyttede enheder er Økonomi- og Personalestyrelsen, Skattestyrelsen samt Grønlands Statistik. Grønlands Statistik har egen bestyrelse, men er organisatorisk placeret med tilknytning til departementet.

Sekretariatsfunktion for Økonomisk Råd og Skatterådet samt Budget- og Regnskabsrådet varetages tillige af Departementet for Finanser og Skatter. For Økonomisk Råd er der uddybet nærmere nedenfor.

Departementet og underliggende enheder har nedenstående hovedopgaver:

Ledelsessekretariatet er en stabsfunktion for Naalakkersuisoq og departementschefen. Ledelsessekretariatet står for den daglige minister- og ledelsesbetjening og har bl.a. ansvar for kalenderstyring, mødeforberedelse, HR-funktioner og praktiske forhold.

Afdelingen for Økonomisk Planlægning varetager Selvstyrets økonomiske planlægning, herunder budgetkoordination i forhold til såvel finanspolitikken som tilrettelæggelse af en langsigtet holdbar økonomisk udvikling, tilrettelæggelse af bevillingslove, opgaver i forbindelse med den økonomiske politik og finanspolitikken, bloktilskudsforhandlinger med kommunerne, Selvstyrets økonomiske relationer til staten, låneoptagelse samt generelle økonomiske, strukturpolitiske vurderinger, skattepolitiske sager og økonomiske reformer.

Derudover varetages ansvaret omkring tilsynet med kommunernes økonomi samt projekter om bedre økonomistyring i den offentlige sektor. Tilsyn med kommunernes økonomi sker i samarbejde med Indenrigsafdelingen, som henhører under Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender.

Endvidere er Økonomisk Planlægning medlem af den grønlandske delegation vedrørende forhandlinger af fiskeriaftalen med EU, partnerskabsaftalen med EU, bilaterale fiskeriaftaler med Rusland, Norge og Færøerne samt en mulig frihandelsaftale med Storbritannien.

Departementet har herudover en særlig opgave i forhold til partnerskabsaftalen med EU i form af en særlig aftale om udvikling af Selvstyrets økonomistyrings funktionalitet, den såkaldte PFM-aftale¹.

Afdelingen for Jura og Landsplanlægning udarbejder forslag til love og andre regler særligt inden for skatter og afgifter, budget- og regnskabslovgivning samt planlovgivningen. I denne forbindelse løftes også opgaver i forhold til udviklingen inden for international beskatning. Endvidere bistår afdelingen Skatterådet med sekretariatsbetjening. Desuden varetages opgaver vedrørende behandling af klager, sager vedrørende overtrædelse af skatte- og afgiftslovgivningen samt andre konkrete sager.

I forhold til landsplanlægning varetages selvstyrets opgaver om planlægning og arealanvendelse, herunder opgaver vedrørende grunddata og koordinering af sektorplanlægning. Den fysiske landsplanlægning handler om at skabe gode rammer for arealanvendelse i bred forstand og om at skabe synlighed om arealdispositioner på landsplan, hvor eksempelvis Selvstyrets sektorplanlægning skal koordineres med den kommu-

1 PFM-reform Action Plan står for Reform i Offentlig Økonomistyrings handlingsplan. Termen dækker for den engelske forkortelse for: Public Financial Management.

nale planlægning.

I 2024 var afdelingen også kortmyndighed med ansvar for kortlægning og udvikling af geodataområdet. Denne opgave er med virkning fra januar 2025 overdraget til Departementet for Boliger og Infrastruktur (Asiaq).

Afdelingen varetager desuden vidensindsamling og overordnet monitorering af Grønlands Selvstyres indsatser i relation til FN's verdensmål (SDG-2030) i det omfang, der er ressourcer til dette.

Økonomisk Råd

For at sikre en uafhængig vurdering af den førte økonomiske politik har Naalakkersuisut nedsat Økonomisk Råd i medfør af Budget- og Regnskabsloven. Rådet skal vurdere konjunkturudviklingen og holdbarheden af den økonomiske politik, ligesom det skal vurdere finansieringen af velfærdsydelser. Rådet udgiver mindst en årlig rapport med analyser og anbefalinger og kan efter anmodning fra Naalakkersuisut rådgive om væsentlige økonomiske spørgsmål i øvrigt.

Økonomisk Råd har et formandskab på op til 6 personer, som udpeges af Naalakkersuisut. Rådet består herudover af op til 14 medlemmer, som udpeges i henhold til bestemmelserne i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 3 af 25. januar 2024 om Økonomisk Råd. Sekretariatsfunktionen for rådet varetages af Departementet for Finansiering og Skatter.

Skattestyrelsen

Skattestyrelsen (AKA) har ansvar for drift af skatter, afgifter og inddrivelse, toldområdet samt obligatorisk pensionsopsparing. Opgaverne omfatter sagsbehandling inden for området samt vejledning af borgere og virksomheder. Derudover udfører Skattestyrelsen kontrolopgaver for at sikre, at gældende regler overholdes, og bidrager til udviklingen af skatte- og afgiftslovgivningen m.m.

Økonomi- og Personalestyrelsen

Økonomi- og Personalestyrelsen (ASA) er selvstyrets fælles administrationsenhed. ASA forestår udbetaling af løn og varetager personalerelaterede opgaver i relation til selvstyrets ansatte. Desuden varetager ASA en lang række administrative fællesfunktioner, herunder midlertidig indkvartering, selvstyrets tolkekantor, bygningsdrift- og service, indkøbsfunktion, intern revision, samt økonomistyring og bogføring. ASA forestår tillige forhandling af overenskomster på det offentlige område.

Grønlands Statistik

Grønlands Statistik er den centrale myndighed for officiel statistik i Grønland. Grønlands Statistik har til formål at sikre det datamæssige grundlag for analyser af den samfundsmæssige udvikling, for politiske og administrative beslutninger samt for planlægning. Det overordnede ansvar for Grønlands Statistik varetages af en bestyrelse, der består af fem medlemmer med indsigt i samfundsforhold. I henhold til statistikloven afgiver bestyrelsen én gang årligt en beretning om institutionens virksomhed til Naalakkersuisut. Beretningen offentliggøres på Grønlands Statistiks hjemmeside.

Antal ansatte

Ved årets udgang var der følgende antal ansatte:

Departementet: 26 medarbejdere.

Skattestyrelsen: 127 medarbejdere og 6 hunde

Økonomi- og Personalestyrelsen: 116 medarbejdere, inklusive 11 elever.

Grønlands Statistik: 13 medarbejdere

Vurdering af målopfyldelsen

I 2024 har departementet og de underliggende styrelser haft fokus på opfyldelse af en række mål. Disse mål er oplistet nedenfor.

Departementet

Departementet har især arbejdet med følgende større tiltag:

- Udarbejdelse af Politisk Økonomisk Beretning 2024, som blev offentliggjort på Inatsisartuts forårsamling 2024.
- Udarbejdelse af finanslov for 2025 og tillægsbevillingslov for 2024.
- Forhandling af finanslovsaftaler ifm. Inatsisartuts behandling af finanslov for 2025.

- Opfølgning på Holdbarheds- og Vækstplan II og status herfor.
- Udarbejdelse af Grønlands Selvstyres PFM-handlingsplan som led i Grønlands samarbejde med EU.
- Evaluering af loven om obligatorisk pensionsordning samt administrationen heraf.
- Koordinering og vedtagelse af en ny samarbejdsaftale med Europa Kommissionen. Aftalen er indgået for perioden 2023-2027 og baseret på et såkaldt 'Grøn Vækst' tema. Dette tema omfatter flere departementers ambitiøse projekter og aftalen skal samlet set bidrage til diversificeringen af landets økonomi.
- Udvikling, vedligeholdelse og opdatering af lovmodeller.
- Udvikling, vedligeholdelse og opdatering af holdbarhedsmodellen.
- Udarbejdelse af en række beslutningsforslag om tiltrædelse af ændringer af den finansielle lovgivning, herunder på hvidvaskområdet.
- Udarbejdelse af forslag til en whistleblowerlov.
- Udarbejdelse af forslag til Inatsisartutlov om ændring af landstingslov om indførselsafgifter.
- Udarbejdelse af forslag til en lov om overnatningsafgift.
- Udarbejdelse af forslag til ændring af landstingslov om indkomstskat, landstingslov om forvaltning af skatter og landstingslov om arbejdsmarkedsafgift (gennemførelse af en skattereform).
- Udarbejdelse af forslag til Inatsisartutlov om ændring af landstingslov om forvaltning af skatter.
- Udarbejdelse af forslag til landstingslov om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige.
- Udarbejdelse af beslutningsforslag vedrørende ændring af retsplejelov for Grønland.
- Udarbejdelse af forslag til Inatsisartutlov om forlængelse af frister for vedtagelse af finanslov for 2025 samt fastsættelse af udskrivningsprocent for landsskat og særlig landsskat for 2025.
- Deltagelse i forhandlinger om mulig frihandelsaftale mellem Grønland og Storbritannien.
- Deltagelse i forhandlinger af bilaterale kvotebytteaftaler mellem Grønland og hhv. Rusland, Norge og Færøerne.
- Implementering af Overenskomstkommissionens anbefalinger.
- Departementet er selvstyrets faste høringspart for så vidt angår økonomisk betydende tiltag og har i den forbindelse afgivet et antal høringssvar herom.

Departementet har overholdt sit budget.

Skattestyrelsen

Skattestyrelsen har varetaget sine administrative driftsopgaver særligt mht. skatte- og afgiftsopgaver efter de regler, der er hjemlet i Grønlands Selvstyres skatte- og afgiftslove. Dertil kommer varetagelsen af lov om obligatorisk pension. Skattestyrelsen har endvidere forestået opgaven med inddrivelse af offentlige restancer samt toldområdet.

Styrelsen har overholdt sit budget.

Økonomi- og Personalestyrelsen

Økonomi- og Personalestyrelsen har varetaget sine driftsopgaver i henhold til gældende regler og politikker. ASA har i 2024 forhandlet overenskomster på plads for præster, tandlæger, journalister, AK, samt SIK-TL. Med samtlige forhandlinger har der været fokus på en forenkling af aftalesystemet i henhold til Overenskomstkommissionens anbefalinger.

Der har generelt været øget fokus på en digitalisering af tværfaglige arbejdsgange med henblik på fremtidig hurtigere sagsbehandling.

Styrelsen har overholdt sit budget.

Grønlands Statistik

Grønlands Statistik udarbejder i henhold til statistikloven en særskilt årsberetning:

§ 6. Bestyrelsen udarbejder forslag til samordning af offentlig statistik og påser, at Grøn-

lands Statistik arbejder i overensstemmelse med formålsbestemmelserne.

Stk. 2. Bestyrelsen godkender Grønlands Statistiks langsigtede planlægning for indsatsområder og de årlige arbejdsplaner.

Stk. 3. Bestyrelsen afgiver én gang årligt en beretning om institutionens virksomhed til landsstyret.

Stk. 4. Bestyrelsen kan nedsætte rådgivende udvalg.

Årsberetning lægges på Grønlands Statistiks hjemmeside.

Enheden har overholdt sit budget.

DEPARTEMENTET FOR SELVSTÆNDIGHED OG UDENRIGSANLIGGENDER

Formål

Departementet varetager Naalakkersuisuts udenrigspolitik og rådgiver Naalakkersuisut og andre departementer i udenrigs- og sikkerhedspolitiske forhold samt generelle internationale forhold. Departementet har ligeledes ansvar eller medansvar for kontakten med internationale aktører. Derudover varetager departementet at sikre folkelig forankring og debat om forfatningsudkastet og selvstændighed. En vigtig arbejdsopgave hertil er at få belyst en række forhold, som relaterer sig til opnåelse af selvstændighed, herunder sikre et oplyst grundlag for en fremtidig beslutning herom.

Slutteligt varetager departementet Selvstyrets forskningspolitiske målsætninger for at styrke samarbejdet omkring forskningsindsatsen i Grønland og Arktis, arbejdet med at udvikle forskningslovgivning og vedligeholder kontakten mellem forskningsmiljøet, myndigheder og eksterne forskningsrelaterede aktører gennem afholdelse og deltagelse i seminarer og konferencer.

Hovedopgaver

Udenrigspolitikken skal sikre, at Grønland varetager sine interesser i udlandet og det internationale samfund, samt andre landes interesse for Grønland og Arktis omsættes til politiske og økonomiske muligheder for Grønland og grønlandsk erhvervsliv. I arbejdet mod en selvåren økonomi, er udenrigstjenestens fokus bl.a. rettet mod handel og generelle rammebetingelser for økonomisk samarbejde med andre lande. Derudover har Departementet ansvaret for at afvikle eller være involveret i Grønlands forskellige rapporteringsforpligtelser i henhold til landets forpligtelser under forskellige internationale konventioner, særligt menneskerettighedsområdet.

En grundlæggende opgave er ligeledes på diplomatisk vis at forsvare Grønlands territorium og borgere, og den grønlandske stemme, perspektiv og selvbestemmelsesret i diverse bilaterale eller internationale fora bliver hørt og respekteret.

Udenrigstjenesten er ligeledes ansvarlig for de sikkerheds- og forsvarspolitiske områder på vegne af Grønland.

Antal ansatte

Ved årets udgang var der følgende antal ansatte (eksl. praktikanter og studentermedhjælpere):

Departementet: 25 medarbejdere., fordelt på:

- Afdelingen for Udenrigsområdet: 9
- Afdelingen for Selvstændighed: 3
- Afdelingen for Forskning: 2
- Repræsentationerne: 11

Departementet har været underbemandet i store dele af året. Departementet har haft særdeles travlt med store sager som har givet medarbejderne et stort arbejdspress, hvilket har haft den konsekvens, at departementet også har været særligt ramt af stresssygemeldinger. Ansættelser til nogle ubesatte stillinger har været udsat for at have økonomiske midler til de store forhandlingsspor og sager, som departementet har måtte varetage.

Vurdering af målopfyldelsen

Departementet arbejder aktivt for at realisere målsætningerne i Grønlands udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi for 2024-2033 "Grønland i verden – Intet om os, uden os". Helt overordnet har departementet gennemført og opnået en lang række opgaver og mål som er oplistet herunder:

Udenrigsområdet

- Forhandlinger om en frihandelsaftale med UK påbegyndt i 2022.
- Grænsedragningssamtale mellem Canada, Grønland og Danmark indgået i 2022.
- Aftale om Arktisk Kapacitetspakke og Aftale om inddragelse i næste forsvarsforlig – begge aftaler indgået i 2022.

- Nunavut-Grønland Memorandum of Understanding underskrevet i 2022
- Forhandlinger og indgåelse af "Declaration of Cooperation" mellem Island og Grønland i 2022.
- Formel åbningsceremoni af Grønlands repræsentation i Beijing samt turisme og fiskerifremstød i 2023.
- Varetægelse af Formandskabet for de oversøiske lande og territoriers association, OCTA, i 2023-2024.
- Forlig om Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Strategi – "Grønland i verden - Intet om os uden os" i 2024.
- Forhandlinger om rammer for åbning af EU Kontor i Grønland, 2023-2024.
- Aftale om, at Naalakkersuisut udpeger Kongerigets Arktiske Ambassadør, samt påtager sig en ledende rolle under Kongerigets Arktisk Råd formandskabet for 2025-2027.
- Indgåelse 1. delaftale under forsvarsforliget 2024-2033 vedrørende Arktis og Nordatlanten til en værdi af 14,6 mia. kr.
- Indgåelse af bredt samarbejdsprogram, "Programme of Implementation", med Island som følge af førnævnte Declaration of Cooperation.
- Igangværende evaluering af Grønlands deltagelse af Nordisk Minister Råd
- Igangværende evaluering af Grønlands Repræsentationer.
- Beslutning om etablering af Grønlands Repræsentation i Ottawa i 2028.

Selvstændighedsområdet

- Dannelse af selvstændighedsafdeling.
- Forfatningskommissionens betænkning blev modtaget i 2023.
- Afholdelse af borgermøder i 7 byer og 1 mindre bosted.
- Redegørelse for etablering af § 21-Kommission.
- § 21-Kommission under etablering.

Forskningsområdet:

- Gennemførelse af to runder af rundbordsdialoger med det grønlandske forskningsmiljø om behov og input til fremtidig grønlandsk forskningslovgivning.
- Udpegning af et nyt Grønlands Forskningsråd.
- Udpegning af ny grønlandsk halvdel af bestyrelsen til Arctic Hub.
- Igangværende arbejde med historisk udredning.

Årsberetningen vil herunder nærmere beskrive enkelte mål:

Arktisk Råd: Til maj overtager Kongeriget Danmark, ved Grønland, Færøerne og Danmark formandskabet i Arktisk Råd. Formandskabet vil løbe over 2 år fra maj 2025 til maj 2027. Året 2024 har kredset om forbedrelserne til overtagelsen af formandskabet for Arktisk Råd der bliver overdraget fra Norge til maj. Der har været forhandlinger særligt mellem Danmark og Grønland, men også Færøerne om ansvars- og rollefordelingen i Kongerigets formandskab. Herefter er det blevet besluttet, at Naalakkersuisut udpeger Kongerigets arktiske ambassadør, hvilket anses for at være historisk i vores udenrigspolitik.

Forsvarsforlig: Selvstyret deltager aktivt i forhold til forsvars- og sikkerhedspolitiske spørgsmål af relevans for Grønland, herunder forsvarsforligsprocessen. I maj 2022 indgik Naalakkersuisut for Udenrigsanklæggende, Erhverv og Handel, Vivian Motzfeldt og forsvarsminister Morten Bødskov, en aftale om principperne for Arktisk Kapacitetspakke fra 2021. I forlængelse af aftalen, indgik Naalakkersuisut og forsvarsministeren en aftale i august 2022 om inddragelsen af Grønland i Kongerigets forsvarsforlig for 2024-2033. Dette med henblik på at sikre et tættere samarbejde i Kongeriget om sikkerheds- og forsvarspolitikken i Arktis og Nordatlanten, i tråd med Naalakkersuisuts udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi, og målsætningen om at deltage i Kongerigets forsvarsforlig og tage et medansvar omkring den generelle sikkerhedspolitiske situation i verden og i Arktis.

Drøftelser om forsvarskapaciteter til Arktis og Nordatlanten under forsvarsforliget strakte sig ud mod udgangen af 2024, og partierne bag forsvarsforliget blev i tæt samarbejde med Naalakkersuisut, enige om en første delaftale om Arktis og Nordatlanten under forsvarsforliget, som blev præsenteret af forsvarsministeren og Naalakkersuisut samt forligskredsen i begyndelsen af 2025.

Havret og kontinentalsokkelprojekt: Havet og Havretten reguleres i FN's Havretskonvention – United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS), hvor Departementet for Selvstændighed og Udenrigsanliggender varetager en række opgaver med relation til UNCLOS. Der er stor international fokus på havet, og havbunden er rig på muligheder, herunder muligheden for at gøre krav på havbunden samt forhold omkring miljø, fiskeri, dybhavsminer, udvidelse af territorium samt indgåelse af grænsedragningss aftaler med andre lande. Der afholdes ligeledes årligt en Arctic Ocean Workshop, samt bilaterale og trilaterale møder for de fem arktiske kyststater (A5) på embedsmandsniveau, som på grund af Ruslands invasion af Ukraine er reduceret til A4. Her præsenteres og diskuteres forskellige aspekter af landenes submissioner, samt de juridiske og geologiske fortolkninger af kravene til submissioner. Den seneste og 13. Arctic Ocean Workshop blev afholdt den 26.-28. april 2024 i Nuuk, med deltagelse fra Departement for Selvstændighed og Udenrigsanliggender.

Udenrigshandelspolitik: Udenrigshandelspolitikken handler i høj grad om at varetage og beskytte sit lands interesser, landets virksomheders interesser, landets økonomi – og i de seneste år er behovet for samspil med sikkerhedspolitikken intensiveret. Området er derved en vigtig integreret del af udenrigsområdet.

Storbritannien (UK) er et vigtigt marked for Grønland at fastholde, og med potentiale for videreudvikling af handelsforholdet. Her har dialogen taget udgangspunkt i et grønlandsk ønske om at genoprette de tidligere handelsbetingelser efter, at UK med BREXIT opførte toldmure, der har påført det grønlandske eksporterhverv udgifter for mange millioner ved britiske indførselsafgifter. Dialogen har udviklet sig til en dialog om langt bredere partnerskabs- og samarbejdsaf-taledialog, der også omfatter handel.

Repræsentationen i Bruxelles

Europa-Kommissionen åbner kontor i Nuuk. Der har været forhandlinger om etablering af kontoret siden maj 2022. I januar 2024 afsluttede man forhandlingerne om en såkaldt værtskabsaftale. Værtskabsaftalen indeholder det retlige grundlag for kontorets tilstedeværelse i Nuuk og sikrer Kommissionens ansatte fastlagte privilegier og immuniteter efter diplomatiets standarder i forbindelse med udøvelsen af de ansattes arbejde.

Aftalen og åbningen af EU Kontoret skete i forbindelse med Kommissionsformand, Ursula von der Leyens besøg i Nuuk den 15. marts 2024. I forbindelse med besøget fik Formanden for Naalakkersuisut sammen med andre medlemmer af Naalakkersuisut mulighed for at drøfte samarbejdet med EU og fremtidig udvikling af samarbejdet som f.eks. indenfor råstoffer og bæredygtig energi. Besøget blev efterfulgt af Kommissæren for Internationale Partnerskaber, Jutta Urpilainen som har ansvaret for OLT-ordningen og dermed også for kontorets opgaver.

Kontoret skal bidrage til at styrke det eksisterende samarbejde om uddannelse såvel som de nye samarbejdsområder som energi, klima og råstoffer, og andre mulige områder.

Grønlands OLT-status. Da Grønland trådte ud af det daværende Europæiske Fællesskab i 1985, blev det forud besluttet at Grønland skulle have status som OLT-land. OLT-ordningen er en del af EU's udviklingsbi-standspolitik. Relationerne mellem Grønland og EU har siden da undergået en betydelig udvikling. Den nuværende ordning gælder for perioden 2021-2027 og det er igennem ordningen, at landskassen får tilført 225 mio. euro, cirka 1,7 mia. kroner over de syv år ordningen gælder. I en del år er midlerne udelukket gået til uddannelsessektoren, men med den nuværende ordning er dette blevet udvidet til grøn vækst sektor-erne, hvor 10 % af midlerne går til råstofsektoren, forskning, bæredygtig energi, biodiversitet og klimafor-andringer.

Blandt andet indenfor råstofsektoren og bæredygtig energi er der gensidig interesse, og det resulterede i, at man for første gang afholdte et erhvervsfremstød fra EU, som blev afholdt i dagene 30. september - 4. oktober 2024, som tiltrak deltagelse fra både grønlandske og udenlandske selskaber, og som skal ses som et led i processen for at udvikle disse to sektorer.

Grønland overtog i november 2022 formandskabet af sammenslutningen af OLT'ere (OCTA) og afsluttede formandskabet i forbindelse med det årlige EU – OLT Forum den 28. februar 2024, som blev afholdt i Bru-xelles.

Oversigt over indgåede aftaler 2023-2024

- MoU med EU om et strategisk partnerskab for bæredygtige værdikæder for råstoffer, 30. november 2023 (Departement for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling).
- Ny fiskeriprotokol med EU for 2025 – 2030 (Ansvarligt Dep.: Departement for Fiskeri og Fangst).
- Aftale og åbning af EU Kontor i Nuuk.

Repræsentationen i Reykjavík

Grønlands Repræsentation i Reykjavík har i det forløbne år været optaget af forhandlingerne om implementeringsprogrammet til Samarbejdserklæringen (Declaration of Cooperation) af oktober 2022 mellem Islands Statsminister Katrín Jakobsdóttir og Formand for Naalakkersuisut Múte B. Egede.

Implementeringsprogrammet (Programme of Implementation) omfatter syv væsentlige tema-områder: handel; fiskeri; økonomisk samarbejde; ligestilling; biodiversitet og klima; uddannelse og forskning; og kulturelt samarbejde. Implementeringsarbejdet tager udgangspunkt i et gensidigt ønske om et stærkt samarbejde mellem Island og Grønland. Ønsket om et tæt samarbejde mellem Island og Grønland, blev også bekræftet af Islands præsident Halla Tómasdóttir, efter præsidenten inviterede Naalakkersuisoq Vivian Motzfeldt til besøg i sin residens Bessastadir i forbindelse med afholdelsen af Arctic Circle Assembly i oktober 2024.

Repræsentationen mærker den fortsat stigende interesse for samarbejde med Island i sit arbejde med at støtte grønlandske aktører når de søger inspiration og samarbejdsmuligheder i Island. Repræsentationens arbejde består bl.a. i at vejlede ved tilrettelæggelsen af besøgsprogrammer for Inatsisartut-udvalg, kommuner og private interessenter. Som eksempler på besøgende i 2024 skal Inatsisartuts Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalg samt Kommune Kujalleqs Økonomi- og Erhvervsudvalg nævnes. Naalakkersuisut er overbevist om at veltilrettelagte besøgs- og inspirationsprogrammer medvirker til at styrke relationerne mellem Island og Grønland ikke kun på kort sigt, men også på lang sigt.

Repræsentationen i Island laver en meget væsentlig indsats med at forberede og koordinere Naalakkersuisuts deltagelse ved den årlige Arctic Circle Assembly (ACA) som foregår hvert efterår i Reykjavík, og hvor grønlandske budskaber og synlighed, når ud til omtrent 2500 relevante internationale aktører med interesse for Arktis.

Repræsentationen i Washington D.C.

Repræsentationens hovedopgave er at udvikle de bilaterale relationer mellem Grønland, USA og Canada indenfor en række sektorer, samt at repræsentere, beskytte og fremme grønlandske interesser indenfor vores sagsområder. Dette gøres bl.a. via Joint Committee-samarbejdet med USA, som også koordineres i tæt samarbejde med udenrigsafdelingen i Nuuk. Joint Committee-samarbejdet har således medført business-to-business møder både i Grønland og i USA i løbet af 2024, særligt med henblik på turisme og tiltrækning af investeringer, ligesom Grønlands Repræsentation i USA arrangerede et seafood- og turisme-erhvervsfremstød i New York i november 2024. Derudover deltages løbende i konferencer og events i såvel USA som Canada for synlighed og budskaber, med fokus på bl.a. handel, infrastruktur, uddannelse, forskning, råstoffer, herunder årlige events hvor Arctic Encounters i Anchorage, Arctic360, råstofmessen PDAC i Toronto samt Seafood Expo North America i Boston særligt kan fremhæves

Repræsentationen i Beijing

Kina er Grønlands vigtigste og største eksportmarked for vores **fisk og fiskeriprodukter** i Asien. Japan er ligeledes et vigtigt marked. Royal Greenland har haft deres handelskontor i Tokyo siden 1989 og i Qingdao siden 2002. Polar Seafood har ligeledes været med fra starten da eksporten til Asien startede. Grønland og vores virksomheder er de største eksportører i Kongeriget af fisk og skaldyr til Kina. Det er et beløb der svarer til knap 2,6 mia. dkk. De primære arter er kogte og pillede rejer, skalrejer, hellefisk, torsk og snekrabber.

Repræsentationen har deltaget i flere møder med udenrigs- samt handelsministerierne i Beijing, samt deltaget i officielle arrangementer som myndighederne har afholdt og derfor er der skabt synlighed og etableret samarbejder med flere institutioner og organisationer. Udviklingen af samarbejdet forventes yderligere udvidet og formaliseret i løbet af 2025.

På **handelsområdet** har Naalakkersuisoq for Selvstændighed og Udenrigsanliggender afholdt 2 højniveau møder med den kinesiske vice-handelsminister fra det kinesiske handelsministerium. Der arbejdes hårdt på at følge op med de kinesiske myndigheder for at etablere de formelle rammer for opstart af forhandlinger om en frihandelsaftale mellem Kina og Grønland. Det forventes, at det vil komme vores fiskerivirksomheder og samfund til gode på en meget positiv måde.

På **turismeområdet** er der løbende blevet afholdt en række møder på embedsmandsplan for at sikre at visumregler bliver smidiggjort og i sidste ende letter processen for at ansøge om at komme på besøg i Grønland som turist. I slutningen af 2024 annoncerede Kina at de har lavet en visumfri ordning som betyder, at statsborgere i hele Kongeriget Danmark kan besøge Kina i op til 30 dage uden at skulle igennem den tidligere ansøgningsproces forinden afrejse.

En anden hovedudvikling i 2024 har været den foreløbige stigning på 114 pct. (i forhold til hele 2023) i kinesiske turistvisumansøgninger til Grønland. Visumhubben har udstedt mere end 3.200 visa til Grønland indtil videre i 2024.

Økonomi:

Departementet har haft et merforbrug på 1.349 t.kr.. Dette skyldes primært en forfølgelse af princippet "intet om os uden os", hvorfor der har været ekstraordinære rejse- og opholdsudgifter ifm. forsvarsforlig samt forberedelse af overtagelse af formandskab for Arktisk Råd (ca. 360 t.kr.), udgifter ifm. evaluering af repræsentationerne (250 t.kr.), udgifter til ekstern hjælp grundet arbejdspress og stresssygemeldinger (ca. 400 t. kr.), samt udgifter grundet særlige omstændigheder ved at indhente barselsvikar på repræsentationen i Washington D.C. (204 t.kr.)

Evt. fremadrettede konsekvenser

Departementet, og særligt på udenrigsområdet, vil have et særligt fokus på robustgørelsesinitiativer, således medarbejdere ikke er alene om store ansvarsområder. Det vurderes, at aktivitetsniveauet for Grønlands udenrigstjeneste de kommende år vil arbejde på et indtil videre uset internationalt niveau for at varetage og forsvare grønlandske interesser. Dette kommer til at kræve, at departementets organisation og ressourcer styrkes.

DEPARTEMENTET FOR SOCIALE ANLIGGENDER, FAMILIER, ARBEJDSMARKED OG INDENRIGSANLIGGENDER

Hovedopgaver

Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender blev dannet ved tiltrædelsen af koalitionen april 2021. Ved efterfølgende ressortændring med virkning pr. 1. januar 2022 blev opgaver indenfor Det sociale Tilsyn og Indenrigsanliggender tilføjet. Derudover blev Familieområdet ressortændret til departementet under EM2023. Ressortændringen havde dog først bevillingsmæssig virkning pr. 1. januar 2024. Pr. 1. oktober 2024 blev der oprettet en Afdeling for Jura i departementet som en intern serviceafdeling med juridisk bistand som hovedopgave overfor departementets øvrige afdelinger. Departementet varetager de opgaver, der fremgår af FL 2024 og TB 2024 samt de i koalitionsaftalen nævnte opgaver på arbejdsmarkedsområdet og på socialområdet herunder også udsatte voksne. Dette indebærer sociallovgivning, udarbejdelse af strategier, sociale sikringsydelser² og opgaver forbundet med ældretalsmandsinstitutionen. Der blev i 2024 anvendt ca. 32 årsværk i departementet.

Der er ikke opstillet kvantitative målsætninger for Departementet.

Lovområde, herunder Inatsisartutlove, bekendtgørelser m.m. Departementet har i 2024 arbejdet på bl.a. følgende vedtagne lovforslag samt ældreloven:

- Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om alderspension (Ret til pensionstillæg som enlig, for alderspensionister i parforhold med en person, der ikke er berettiget til alderspension).
- Inatsisartutlov om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet.
- Inatsisartutlov om ændring af Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation, ændring af Landstingsforordning om leje af boliger, ændring af Inatsisartutlov om konkurrence, ændring af Inatsisartutlov om førtidspension, ændring af Inatsisartutlov om Klagenævn for Udbud af Offentlige Indkøb, og ændring af Landstingslov om naturbeskyttelse (Ændring af regler om fastsættelse af forretningsordrer for klagenævn).
- Anordning om ikrafttræden for Grønland af en række ændringer af adoptionsloven, forældreansvarsloven og forskellige andre love som følge af ikraftsættelse for Grønland af børneloven og lov om børns forsørgelse.
- Bekendtgørelse om arbejdsskadesikring under befordring til og fra arbejde efter lov om arbejdsskadesikring i Grønland.

Derudover er der udstedt følgende administrative forskrifter:

- Selvstyrets bekendtgørelse om ikrafttræden af Inatsisartutlov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet (Ansættelsesbevisloven)
- Selvstyrets lovbekendtgørelse af Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område
- Vejledning til Lov om jobsøgningsydelse
- Beregning af jobsøgningsydelse
- Vejledning om Lov om Offentlig hjælp
- Revalideringsvejledning
- Takstblad - Sociale takster - Pr. 1. januar 2025

Særlig aktivitet i Departementet

Ud over varetagelsen af den almene drift har Departementet i forlængelse af FL2024 samt andre politiske ønsker og initiativer særligt arbejdet med følgende aktiviteter:

2 Offentlig hjælp, førtidspension, jobsøgningsydelse (tidligere arbejdsmarkedsydelse), barselsdagpenge, alderspension mm.

Ældrestrategi

Departementet har videreført arbejdet med en langsigtet ældrestrategi, der skal sikre en helhedsorienteret plan for ældreområdet. Ældrestrategien blev offentliggjort i starten af 2023 og behandler ældreområdet i forhold til sundhed, pleje og omsorg, boligforhold og de ældres økonomi og muligheder. I 2024 har departementet arbejdet med strategiens to vigtigste initiativer: pensionsreform og lovforslag til ældrelov.

Skitseret pensionsreform

Pensionsreformens formål er skitseret og indgår i Holdbarheds- og Vækstplanen 2. Der er et baggrundsnøtat, som skitserer en række muligheder for en pensionsreform, men det blev bestemt, at der i stedet skulle nedsættes en ekspertgruppe, som skal komme med anbefalinger til en pensionsreform. Ekspertgruppen nåede akkurat ikke at blive igangsat inden udskrivelsen af valg.

Forslag til lov til ældre personer

På Inatsisartuts efterårssamling 2024 blev forslag til ny ældrelov fremsat og 1. behandlet.

Afskaffelse af gensidig forsørgerpligt for alderspensionister – genindførsel af § 5 stk. 2.

I januar 2024 trådte ændring i reglerne for alderspension i kraft, hvilket betød, at gensidig forsørgerpligt blevet afskaffet, og alderspensionister fremadrettet bliver aftrappet på baggrund af egen indkomst. Der er dog indført en særregel jf. § 5 stk. 2, som betyder, at alderspensionister der er i et parforhold med en ikke-alderspensionist og husstandens indkomst er under 300.000 kr. årligt, kan modtage alderspension efter reglerne for enlige alderspensionister.

Demensportalen USI.GL

Portalen er en ny online vidensplatform, der samler vigtig viden om demens for både demente, pårørende og plejepersonale. Portalen er udviklet som en del af Naalakkersuisuts Ældrestrategi.

Ændring i krav samt decentralt udbud af RKV-uddannelse som sundhedshjælper

Som en del af Naalakkersuisuts Ældrestrategi er kravene til opkvalificering sænket, så der er bedre muligheder for en karriere indenfor ældreområdet. Alderskravet og krav om erhvervserfaring sænkes på meritgivende kurser med realkompetencevurdering til støtteperson og sundhedshjælper.

Midler til ældre

Som et led i implementeringen af Naalakkersuisuts Ældrestrategi, har Naalakkersuisut givet en bevilling til Kommune Qeqertalik for at styrke aktiviteterne på alderdomshjemmet Qeersaat Illuat i Qasigiannguut. Aktiviteterne omhandler blandt andet beboernes aktive deltagelse i fangst og bearbejdning af grønlandsk proviant finansieret over hovedkonto 31.02.01 Indsatser til socialt udsatte voksne.

Hjemløsestrategi

Hjemløsestrategien blev offentliggjort primo 2023. I 2024 fortsatte arbejdet med at sikre en langsigtet og helhedsorienteret strategi for de hjemløse. Strategiens formål er at styrke indsatserne på hjemløseområdet. Strategien indeholder 13 initiativer, hvoraf en række er implementeret. Der er blandt andet præsenteret en definition af hjemløshed samt lavet en hjemløsetælling. Der arbejdes fortsat på implementering af strategiens øvrige initiativer.

Housing first forsøgsboliger i samarbejde med Kommuneqarfik Sermersooq

Et af hjemløsestrategiens initiativer er et første forsøg på at etablere og drifte housing first botilbud til udsatte. Formålet er, at hjemløse med arbejde gives en fast bolig. Dette skal medvirke til, at beboerne kan fastholde arbejdet og over tid overgå til egen bolig. Projektet blev startet i februar 2024 og der arbejdes på yderligere lignende projekter i kommunen. Interviews med beboerne viser foreløbigt, at projektet er en succes. Der laves en uafhængig evaluering i foråret 2025.

Forslag til Råd for udsatte

I 2024 har Naalakkersuisut præsenteret Familie- og Sundhedsudvalget for et forslag til et nyt Råd for udsatte. Naalakkersuisut præsenterede udvalget for et kommissorie for rådet, samt et brev om, at et råd for udsatte kan være overflødigt sammenholdt med lignende råd og talsmandsinstitutioner. Naalakkersuisut foreslog derfor, at hvis der skal oprettes et råd, bør der samtidig ses på en optimering af de ressourcer der bruges til talsmandsinstitutionerne, herunder muligheden for optimering af driften af institutionerne og evt. oprettelse af et samlet råd for udsatte.

Ændret praksis på hjemløseområdet

Det er Departementets opfattelse, at hjemløsestrategien har ændret arbejdsgangene og tilgangen til hjemløshed i kommunerne. Kommunerne har en helt anden tilgang til hjemløshed nu, sammenlignet med

forud for hjemløsestrategien og definitionen af hjemløshed. Der arbejdes i højere grad helhedsorienteret og der er en højere grad af fokus på at hjælpe hjemløse.

Hovedkonto 31.02.01 Indsatser til socialt udsatte voksne.

Indsatsen har til formål at yde tilskud til sociale indsatser. Departementet for Social Anliggender, Familie, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender fastsætter retningslinjer for tildeling af tilskud, herunder krav til regnskab, årsrapporter, budget og aktivitetstal.

Hovedkontoen udgør i alt ca. 2,1 mio. kr. årligt.

Bevillingen anvendes til sociale indsatser for borgere, som er udsat for særlige sociale begivenheder. Der kan ydes støtte til projekter og styrkelse af det frivillige arbejde med udsatte voksne samt til ældreområdet. Bevillingen anvendes fortrinsvis til hjemløshed. Der kan ydes støtte til eksempelvis projekter mod hjemløshed eller til styrkelse af det frivillige arbejde til hjemløse.

På hovedkonto 31.02.01 Indsatser for socialt udsatte voksne er der i 2024 tildelt tilskud til nedenstående projekter:

Formål / projekt	Beløb	Kommune
Udvidelse af Frelsen Hærs åbningstider 2024/25	205.460 kr.	Sermersooq
Alderdomshjems aktiviteter	25.000 kr.	Qeqertalik
Opsporing af usynlig hjemløshed	344.000 kr.	Qeqertalik
Varmestue etablering til opsporing af hjemløshed	750.000 kr.	Kujalleq
Gældsrådgiver til helhedsorienteret sagsbehandling til hjemløse	350.000 kr.	Avannaata
I alt	1.674.460 kr.	
Overskydende midler 2024	389.540 kr.	

Hovedkonto 31.02.12 Bistandsværger i Danmark

Tilskuddet går til Det Grønlandske Hus i København, der varetager ordningen og bevillingen dækker over en bistandsværgeordning for Grønlandske borgere, herunder:

- Grønlændere, der er frihedsberøvet i Danmark efter dansk dom eller kendelse.
- Grønlændere, der efter kendelse i grønlandsk ret indlægges til mentalobservation på dansk hospital.
- Grønlændere, der tvangsindlægges efter Inatsisartutlov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien

I 2024 var der i alt 66 personer som var Grønlandskdømte varetaget af 20 bistandsværger.

Øget selvforsørgelse

Som led i Departementets reformarbejde med at sikre øget selvforsørgelse trådte lovgivning vedrørende jobsøgningsydelse og offentlig hjælp i kraft pr. 1. januar 2024. Til dette gik et IT-system til sagsbehandling af borgere på ydelser i luften, og blev færdigudviklet frem til efteråret med løbende superbrugerkurser og hjælp og støtte fra Inussuk IT som leverede systemerne. Derudover blev der afholdt kursus for kommunale sagsbehandlere i foråret.

Arbejdsmarkedsområdet

På arbejdsmarkedsområdet sker implementeringen af Naalakkersuisuts arbejdsmarkedspolitik i tæt samarbejde med kommunerne, brancheskolerne og Majoriaq-centrene. Departementet har afholdt kurser i revalidering i fire kommuner. Den tætte dialog med Majoriaq centrene blev ligeledes bibeholdt hvor centerlederne havde to møder i 2024 om fremdrift af ny Inatsisartutlov om jobsøgningsydelse og forpligtelserne i resultatkontrakterne.

Ledigheden

Ledigheden har været faldende siden 2014 og antallet af arbejdssøgende er faldet fra 3.456 personer i gennemsnit per måned i 2015 til 931 personer i 2022, men er steget til 1.449 i 2024. Den 1. januar 2024 er Inatsisartutlov om jobsøgningsydelse sat i kraft. Den nye lovgivning medfører for en gruppe af borgere et øget økonomisk incitament til at lade sig registrere som arbejdssøgende.

Demografien peger på flere ældre borgere i fremtiden og færre borgere i arbejdsstyrken og derfor bliver det mere og mere vigtigt, at arbejdsstyrken får et løft, både i antal og på uddannelsesniveaet.

Status på Naalakkersuisuts beskæftigelsesstrategi 2022-2024

I 2022 blev en ny beskæftigelsesstrategi præsenteret: "Naalakkersuisuts beskæftigelsesstrategi 2022-2024". Strategien har både et kort og et længere sigte, og har 3 overordnede målsætninger. De 3 indsatsområder i henhold til de politiske ambitioner på arbejdsmarkedsområdet, lyder som følgende:

- Indsatsområde 1 Selvbærende arbejdsmarked.
- Indsatsområde 2 Lavere ungdomsledighed.
- Indsatsområde 3 Fokus på vejledning og opkvalificering.

Status for gennemførelse af initiativer i beskæftigelsesstrategien i 2023 er, at 9 ud af 10 initiativer er blevet gennemførte. Det er:

- Muligheder for opkvalificering og omskoling til andre erhverv og beskæftigelsesmuligheder hvor der er behov for arbejdskraft.
- Opsøgende vejledning – ny teknisk metode til at opsøge unge udenfor uddannelse og beskæftigelses-system.
- Godkendelse af etablering af produktionsskolelignende forløb hvor udviklingsfasen er gået i gang.
- Evaluering og videreudvikling af kompetenceudvikling med fokus på udbredelse af realkompetenceforløb for ufaglærte i PKU-området.
- Konference om emnet validering, livslang læring.
- Udvikling af informationskampagne fra fritidsjob til pensionsalderen
- Undersøgelse og evaluering af de unge under 25 års deltagelse i PKU-kurser.
- Informationskampagne om ældre i arbejdsmarkedet og personer med handicap i beskæftigelse.
- Udarbejdelse af arbejdsgangsbeskrivelse for Majoriaq vedr. hvordan forældre kan bidrage med vejledning til deres unge.

Aktivitetstal

Kompetenceudviklingskurser		
	R 2024	FL 2024
Fordeling		
Antal kursusuger	116,3	105
Antal kursistuger	1415,73	1500
Mobilitetsfremmende ydelser		
	R 2024	FL 2024
Tildelinger	6	50
Revalidering		
	R 2024	FL 2024
Antal revalidender	118	350
Antal udbetalinger af arbejdsmarkedsydelse/jobsøgningsydelse	0	5

Majoriaq		
	R 2024	FL 2024
Vejledning		
Uddannelsessøgning	36	
Opsøgende vejledning	415	
Opkvalificering		
FA	315	
NUIKI	44	
Ikke-boglig	107	
Værksted	41	
Højskoleophold	16	
Jobtræning	34	
Siu Tsiu	17	
I alt	1025	741

Jobportal		
	R 2024	FL 2024
CV'er i portalen gns. pr. måned	1044	915
Antal stillingsopslag	8.060	-

Indenrigsanliggender

Departementet har været tovholder på det forberedende arbejde for det nedsatte Strukturudvalg, som skal udarbejde en betænkning med følgende indhold:

- Anbefalinger til en ny offentlig struktur, der både styrker nærdemokratiet og øger den lokale beslutningskompetence i landets bosteder samt bidrager til en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne.
- Rammevilkår for den kommunale struktur.
- Anbefalinger vedrørende, hvilke opgaver der mest hensigtsmæssigt varetages centralt, og hvilke der bør beslattes og udføres lokalt.
- Anbefalinger til, hvordan opgavefordelingen mellem de offentlige enheder bør struktureres.
- Anbefalingerne skal sikre en bæredygtig økonomi, der kan opretholdes på lang sigt.

Departementet har udarbejdet en evaluering af den kommunale struktur, der omfatter en geografisk repræsentativ undersøgelse af borgernes tilfredshed med kommunernes service samt nærdemokratiet på kommunalt niveau.

Departementet har gennemført et udbud vedrørende en redegørelse for de administrative omkostninger ved en eventuel tilbagevenden til den tidligere kommunalstruktur. Redegørelsen er færdiggjort og offentliggjort.

Departementet har modtaget ansøgninger om frikommuneforsøg fra to kommuner. Et lovforslag herom er under udarbejdelse.

Departementet varetager sekretariatsbetjeningen af Den Politiske Koordinationsgruppe, som i 2024 har afholdt to møder.

Det kommunale tilsyn

I 2024 har departementet ydet rådgivning og/eller ført tilsyn i 60 sager. Heraf vedrørte:

- 26 sager fortolkning af styrelsesloven,
- 9 sager fortolkning af valgloven,
- 25 sager øvrig lovgivning eller forhold.

Det sociale Tilsyn

Udover at arbejde med offentliggørelse af overordnet tilsyn i 2023 af kommunalbestyrelsens forvaltning og administration af sociallovgivningen inden for støtte til personer med handicap i Avannaata Kommunia har tilsynsafdelingen i 2024 ført tilsyn på følgende områder:

- Amaroq, Nuuk. Selvejende døgninstitution for børn og unge,
- MIA, Nuuk. Selvejende døgninstitution for børn og unge,
- Aqisseq, Nuuk. Selvejende døgninstitution for børn og unge,
- Sikkerneq, Nuuk. Selvejende døgninstitution for børn og unge,
- Akilliit, Qaqortoq. Selvejende døgninstitution for børn og unge.

DEPARTEMENTET FOR SUNDHED

Departementet for Sundhed tilrettelægger den overordnede administrationen af sundhedssystemet. Under Departementet for Sundhed leder og udvikler Styrelsen for Sundhed sundhedsvæsenet, mens Allorfik står for udvikling og drift af rusmiddelbehandlingen.

Formål

Departementet for Sundhed har til formål at varetage den politiske betjening af Naalakkersuisoq for Sundhed. Hovedopgaverne er planlægning, udvikling, lovgivning, finanslovsbevillinger, internationale relationer og klagesagsbehandling.

Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse har til formål, at lede og effektivisere sundhedsvæsenet således, at det giver adgang til og fremmer befolkningens sundhed, forebygger og behandler personer med sygdomme. Opgaven er vanskelig set i forhold til de udfordringer sundhedssystemet står overfor med rekruttering, fastholdelse og uddannelse af sundhedspersonale.

Allorfik har til formål at forebygge misbrug og behandle personer med afhængighed af alkohol, hash, andre euforiserende stoffer og ludomani.

Landslægen yder rådgivning og bistand til Selvstyret og andre myndigheder i sundhedsfaglige spørgsmål.

Hovedopgaver

Departementet for Sundhed

Hovedopgaven er at fremme sundheden i Grønland. Departementet betjener det politiske niveau med oplæg til sundhedsstrategier, Lovgivning og finanslovsinitiativer, hvilket i høj grad har udgangspunkt i sundhedskommissionens anbefalinger.

Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse

Styrelsen betjener Departementet for Sundhed og Naalakkersuisoq med, analyser, høringssvar, input til §37-spørgsmål og planlægningsopgaver. Derudover har Styrelsen for Sundhed ansvaret for drift af Det Grønlandske Sundhedsvæsen med behandling af patienter, udarbejdelse af kliniske retningslinjer, kvalitetsudvikling, patientvejledning, håndtering af serviceklager, kommunikation, utilsigtede hændelser (UTH), udviklingsopgaver, uddannelse og kompetenceudvikling (elever, studerende, kurser, lægers speciallægeuddannelse).

Landslægeembedet

Hovedopgaven er sundhedsfaglig rådgivning af Naalakkersuisoq for sundhed, overvågning og monitorering af sygdomme og sundhedstilstand, tilsyn og klagesagsbehandling, nationale handleplaner for sundhedsvæsenet og udstedelse af autorisationer.

Antal ansatte

Antal årsværk, normering og forbrug, 2024

	Normering	Forbrug	Forskel mellem normering og forbrug
Departementet for Sundhed	Chefer 5,0 Øvrige 14,0	4,8 8,7	0,2 5,3
Sundhedsvæsenet	1.668	1.617	51
Landslægeembedet	Chef 1,0 Øvrige 6,0	1,0 5,75	0,0 0,25

Departementet for sundhed har haft vakancer i administrations- og juraafdelingerne samt projektsekretariatet. Ved slutningen af 2024 er alle stillinger besat i administrationsafdelingen og projektsekretariatet. Der er fortsat to ledige stillinger i juridisk afdeling. Der har derfor været en stor arbejdsbelastning på afdelingscheferne idet departementet har haft en god opgaveløsning trods vakancerne. Iht. tekstanmærkningerne overføres 1,0 mio. kr. fra 2024 til 2025, i lønmidler, til udvikling af grønlandske kræftpakker.

Departementet har overholdt sit budget.

Sundhedsvæsenet

Sundhedsvæsenet har haft et mindreforbrug på 51 årsværk svarende til 3% af normeringen. Det er særligt tandlæger og administrativt personale, hvor der har været vakante stillinger. Vakante sygeplejerskestillinger er blevet løst ved hjælp af vikarbureau for at kunne dække sygeplejeopgaverne. De vakante tandlægestillinger har betydet færre tandlægekonsultationer på kysten. De vakante administrative stillinger har betydet forlænget sagsbehandlingstid på analyser, høringsvar, input til §37-spørgsmål og planlægningsopgaver samt nedprioritering af udviklingsopgaver. Der er fortsat fokus på rekruttering og fastholdelse af tandlæger og administrativt personale.

Sundhedsvæsenet overskrider sit budget med 29 mio. kr.

Landslægen

I 2024 har der været 6 i fast ansættelse samt en studentermedhjælper. I starten af 3. kvartal af 2024 stoppede en læge i uddannelsesstilling efter endt 1-årig ansættelse. Stillingen blev ikke genopslået og dermed ikke afløst af en anden. I stedet blev der slået overlægestilling op, som ikke blev besat pga. manglende ansøgninger. Der arbejdes på at få ansat to akademikere til nyoprettede stillinger til varetagelse af Landslægeembedets hovedopgaver.

Landslægen har overholdt sit budget.

Vurdering af målopfyldelsen

I 2024 har departementet, sundhedsvæsenet og landslægen haft fokus på opfyldelse af en række mål. Disse mål er oplyst nedenfor.

Departementet

Har især arbejdet med følgende større tiltag:

Sundhedsaftalen og sundhedskommissionens anbefalinger

I februar 2024 oprettede Departementet for Sundhed et projektsekretariat til at gøre indsatserne i sundhedsaftalen til virkelighed samt sikre opfølgning på Sundhedskommissionens anbefalinger. Projektsekretariatet har i 2024 påbegyndt en række tiltag som opfølgning på indsatserne i sundhedsforliget, herunder:

- Iværksat samarbejde med WHO om projektarbejde inden for 1) rekruttering af udenlandsk arbejdskraft til sundhedsvæsenet samt 2) styrkelse af sygeplejerskeuddannelsen på Ilisimatusarfik som led i en sammenhængende uddannelsesplanlægning på sundhedsområdet i nært samarbejde med Departementet for Uddannelse.
- Afholdt workshop med WHO i Nuuk i oktober, som bl.a. indebar en detaljeret afdækning af barrierer for international rekruttering, støttefunktioner til integration, fastholdelse af udenlandske sundhedsprofessionelle samt tværsektorielle drøftelser og styrkelse af sundhedsuddannelserne.
- Bidraget i udarbejdelse af kræftpakker i samarbejde med sundhedsvæsenet og Landslægeembedet. De første kræftpakker forventes implementeret i arbejdsgangene på forsøgsbasis i sundhedsvæsenet primo-medio 2025.
- Etablering af et Sundhedsråd. Rådet har afholdt sit første møde d. 14. oktober 2024. Første årlige rapport forventes til efteråret 2025.
- Indgåelse af samarbejdsaftale (Memorandum of Understanding, MoU) med WHO. Se separat statusnotat om dette.
- Påbegyndt øget tværsektorielt samarbejde på det brede sundhedsområde, herunder inden for sundhedsuddannelser, socialområdet, forebyggelse og infrastruktur.
- Indgået aftale med Center for Folkesundhed i Grønland om undersøgelse til afdækning af mulighederne for understøttelse af privat praksis i sundhedssektoren.
- Opstartet processer med amerikanske myndigheder om et øget samarbejde på sundhedsområdet i regi af Joint Committee. Det omhandler bl.a. samarbejde inden for beredskab, uddannelse og medicoteknisk udstyr. *OBS - Det påbegyndte samarbejde med USA er foretaget inden valget af Donald Trump som præsident.*

Ny Klage- og erstatningslov og klagebehandling efter gældende lov

Klage- og erstatningsloven blev vedtaget på EM2024, og har virkning fra den 14. februar 2025. En skriftlig aftale med patienterstatningen om deres varetagelse af behandlingen af sagerne, er indgået, og en skriftlig aftale med styrelsen for patientklager er indgået vedr. deres behandling af ankesager.

Der er under gældende lovgivning behandlet et større antal sager fra patienter i sundhedsvæsenet som har søgt om erstatning for skader.

Udvikling af evidensbaseret alkoholpolitik og tilsyn efter gældende lovgivning.

Der er indledt et samarbejde med Center for Folkesundhed i Grønland og WHO/Europe om at udarbejde anbefalinger til en flerårig evidensbaseret alkoholpolitik.

Arbejdet er forankret som en indsats under Pejlemærke fire i Inuuneritta III - Naalakkersuisuts strategi for samarbejdet om det gode børneliv 2020-2030. Pejlemærke fire handler om at skabe trygge og gode opvækstvilkår for alle børn, hvor de beskyttes mod vold og overgreb og ikke skades af rusmidler og tobak.

Der er

- leveret et udkast til anbefalinger til en flerårig evidensbaseret alkoholpolitik, som bygger på WHO's anbefalinger;
- afholdt et alkoholseminar i efteråret 2024 som led i at
- sikre bred inddragelse af borgere, fagpersoner, erhvervslivet, kommunerne, partierne i Inatsisartut og Alkohol- og Narkotikarådet i udarbejdelsen af anbefalingerne.

Der er gennemført tilsyn i henhold til alkohollovgivningen og i den forbindelse været tilsyn i alle landets kommuner.

Udmøntning af sundhedspuljen

Et bredt flertal i Inatsisartut indgik i november 2023 en sundhedsaftale som sætter de overordnede rammer for sundhedsvæsenets udvikling. I finanslov 2024 var der afsat en pulje på 35 mio. kr., til finansiering af de højest prioriterede projekter. Finans- og Skatteudvalget gav, i sit møde den 3. april 2024, tilslutning til Naalakkersuisuts udmøntning af puljen til:

- Forbedret udredning og behandling af kræft med 4,7 mio. kr.
- Styrket landsdækkende graviditets- og fødselsbetjening med 9,0 mio. kr.
- Forbedret adgang til- og bedre sundhedsbetjening i Sundhedsvæsenet med 16,5 mio. kr.
- Genopretning af et IT-efterslæb, drift af sundhedsråd og udarbejdelse af en anlægssektorplan med 4,8 mio. kr.

Sundhedspuljen, finansieret af den danske stat

Efter dialog mellem Den danske regering og Naalakkersuisut har Den danske regering i perioden 2025 til 2028 afsat i alt 140 mio. kr. til en ny sundhedspulje. Det Grønlandske sundhedsvæsen tilføres 35 mio. kr. om året i den fireårige periode.

Tiltag til reduktion af lejen i Qatserisut, tårn 1

Naalakkersuisuts har søgt at nedbringe huslejen i boligerne Qatserisut, tårn 1, gennem indstilling til Finans- og Skatteudvalget om at yde et tilskud på 3,0 mio. kr. årligt. Finans- og Skatteudvalget afviste, i sit møde den 23. august 2024, Naalakkersuisuts indstilling. Afgørelsen begrundedes med at huslejenedsættelsen vurderes til at blive for lille og således ikke har en tilstrækkelig effekt i forhold til at rekruttere og fastholde medarbejdere i sundhedsvæsenet.

Redegørelser og strategier omdelt til Inatsisartut

- Retspsykiatriske patienter, redegør for udfordringer og barrierer i forhold til resocialisering af retspsykiatriske patienter, og handlemuligheder.
- Børne- og ungepsykiatrisk afsnit, redegør for et vidensbaseret grundlag for kommende beslutninger i forbindelse med etableringen af et børne- og ungepsykiatrisk afsnit.
- Det psykiatriske område, redegør for udfordringer og behov i den nuværende organisering af psykiatrien og giver forslag til relevante kortsigtede og langsigtede forbedringsinitiativer, som kan indgå i og prioriteres i udviklingen af det psykiatriske område.
- Anvendelse af cannabis, redegør for fordele og ulemper ved legalisering af cannabis.
- Forslag til handleplan for svangre omsorg og fødselsbetjening i Sundhedsvæsenet.
- Tilpasning af den overordnede organisatoriske struktur i sundhedssektoren – 1. fase.

Besvarelse af § 37 spørgsmål

Departementet har i 2024 besvaret 14 omfattende §37 spørgsmål.

Sundhedsvæsenet

IVF-behandling

I 2024 er IVF behandlingen opstartet. Behandlingen anvendes til at hjælpe barnløse par med at få børn.

MR-scanner

Dronning Ingrid's Hospital fik i 2024 en ny MR-scanner. Hermed styrkes sundhedsvæsenets samlede kapacitet til at håndtere og sikre hurtigere udredning af patienter. Ved at matche apparatur til nutidig standard og udbygge samarbejdet med Rigshospitalet i København vil vi kunne levere bedre diagnostik og på sigt skanne flere patienter lokalt uden transport til Rigshospitalet.

DIH

I 2024 er alloplastik-projekt gennemført. Projektet har effektiviseret praksis for alloplastik-operationer ved at samle dem, hvor to ortopædkirurger med speciale i knæprotektorer kommer til DIH fra Danmark for at operere. Patienterne kommer fra hele landet til DIH i projektugerne.

Som forberedelse til etablering af den palliative enhed er der i 2024 gennemført en stor landsdækkende kompetenceudviklingsindsats for både sundhedsvæsenets og kommunernes sundhedspersonale.

DIS

Endvidere har der i 2024 været fokus på at forbedre lægebemandingen på DIS for at øge adgangen til DIS, en styrkelse af svangreomsorgen i hele landet samt nedlæggelsen af Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse.

Landslægen

Klagesager

Der blev i 2024 indgivet 213 klager til Landslægeembedet mod de forventede 200. 21 klager fra 2024 er blevet henlagt pga. manglende svar fra klager på anmodninger om præcisering, fuldmagt mm. 34 klager var rene service- eller erstatningsklager, som blev oversendt til hhv. Sundhedsledelsen eller Departementet for Sundhed til videre sagsbehandling. I alt blev 27 sundhedsfaglige klager i løbet af 2024 oversendt til afgørelse ved Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn i Danmark, hvor 12 af disse blev afgjort i løbet af året, mens 15 endnu ventede på afgørelse fra Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn i Danmark. Landslægeembedet har således færdigbehandlet 82 klagesager mod de forventede 120.

I løbet af 2024 har Landslægeembedet modtaget 65 afgørelser fra Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn. Alle klagesager fra 2023 er blevet vurderet i Landslægeembedet og de klager, der blev antaget som sundhedsfaglige klager, er blevet oversendt til Styrelsen for Patientklager, mens serviceklager blev oversendt til sundhedsledelsen, og erstatningssager til Departementet for Sundhed.

Landslægeembedet nåede ikke i mål med antal afsluttede klagesager i 2024, og der arbejdes på, at få opnormeret antallet af ansatte samt effektivisere andre hovedopgaver, således at der kan afsættes flere personaleressourcer til sagsbehandling af klagesagerne.

Sygeplejeautorisationer

Landslægeembedet har udstedt 325 sygeplejeautorisationer i 2024 mod forventede 300.

Øvrige opgaver

Derudover har Landslægeembedet besvaret utallige forespørgsler og ydet sundhedsfaglig rådgivning.

Landslægeembedet har været i Aasiaat og Kangaatsiaq på institutionstilsyn. Derudover har Landslægeembedet ført egnethedstilsyn på 6 sager, faglighedstilsyn på 5 institutioner.

Opfølgning på udvalgte aktivitetsmål 2024

Aktivitetstabellerne nedenfor viser, at sundhedsvæsenets samlet set har haft en meraktivitet på grund af den demografiske udvikling og livsstilssygdommene, hvilket gør det svært at overholde den økonomiske målsætning.

Den faktiske aktivitet på somatisk patientbehandling i udlandet har været højere i 2024 end den budgetteret aktivitet i FL2024, hvilket har medført et økonomisk pres på hovedkonto 34.11.01.

Patienter med en forvaringsdom og A-dom uden længstetid er stigende, hvilket giver en øget aktivitet på anbringelse efter kriminalloven. Det medfører en lavere aktivitet på psykiatrisk behandling i udlandet, da sundhedsvæsenet kun har 16 pladser på R3 i Region Midtjyllands Psykiatri. Det giver et øget pres på Psykiatrien på DIH, når patienter står på venteliste til en plads på R3. Region Midtjyllands Psykiatri arbejder på at udvide R3 med en ekstra plads i efteråret 2025. Samtidig er sundhedsvæsenet i dialog Region Hovedstadens Psykiatri om køb af ekstra pladser.

Sundhedsvæsenet har udført omkring 40% flere operationer og på kysten er der omkring 40% flere udskrivninger end planlagte aktivitet i FL2024.

Både Patienthotellet i Nuuk og Det Grønlandske Patienthjem i Danmark har flere overnatninger end budgetteret i FL2024 pga. de øgede aktiviteter på DIH og i udlandet. Det betyder, at patienterne indkvarteres på hoteller, som gør det svært at holde den økonomiske målsætning i finansloven.

Patienterstatninger		
Antal sager	R 2024	FL 2024
Klagesager	213	200
Ankesager	0	27

Patientbehandling i udlandet, somatisk		
Antal behandlede Region Hovedstaden	R 2024	FL 2024
DRG	251	150
Højt specialiseret	1.119	900
Total Unikke CPR	1.318	1.050

Patientbehandling i udlandet, psykiatriske		
(Risskov)	R 2024	FL 2024
Sengedage	1.825	2.920
Antal pladser	5	8

Dronning Ingrid's Hospital		
Antal udskrivninger	R 2024	FL 2024
Udskrivninger, kirurgisk	5.659	4.575
Sengedage, kirurgisk	18.255	19.710
Udskrivninger, medicinsk	2.703	2.253
Sengedage, medicinsk	9.825	13.870
Udskrivninger, psykiatrisk	362	208
Sengedage, psykiatrisk	4.307	4.380
Udskrivninger, patienthotel	5.362	2.272
Sengedage, patienthotel	33.562	25.550
Udskrivninger i alt	14.086	9.308
Sengedage i alt	65.979	63.510

Specialistbetjening af kysten - antal uger fordelt på specialer udsendt fra DIH	R 2024	FL 2024
Medicin	20	11
Bløddelskirurgi	26	20
Knoglekirurgi	15	15
Gynækologi	13	11
Psykiatri	10	15
Børnepsykiatri	0	4
Børnelæge (Pædiatri)	15	15
I alt	99	91

Specialistbetjening af kysten - antal uger fordelt på specialer, ud- sendt fra Danmark	R 2024	FL 2024
Neurolog	0	3
Øjenlæge	34	30
Audiolog	1	4
Bandagist	7	9
Hud- og kønssygdomme	0	2
Børnepsykiatri	9	4
Hospitalstandlæge	4	5
Øre, næse, hals	28	15
I alt	83	72

Ambulante behandlinger	R 2024	FL 2024
Kirurgisk dagafsnit/ambulatorium.	9.773	11.000
Medicinsk dagafsnit/ambulatorium.	9.747	11.346
Psykiatrisk	7.338	8.000
Dagbehandlinger i alt	26.858	30.346

Antal operationer	R 2024	FL 2024
Operationer DIH:		
Gynækologisk/Obstetrisk	9.773	11.000
Almen Kirurgisk/Parenkymkirurgi	2.623	1.500
Ortopædkirurgisk	1.167	850
Heraf knæ- og hoftealloplastik	209	65
Tandkirurgisk	45	20
Otologi (øre-næse-hals)	301	385
Øjenkirurgi*	71	100
Plastkirurgi	28	15
Operationer Kysten:		
Bløddelskirurgi	643	100
Øreoperationer	177	50
Gynækologi/obst.	244	220
Øjenoperationer	351	300
Operationer i alt	6.390	4.605

Kommentar: Tallene er opgjort på baggrund af registreret procedurer. Almen kirurgisk er ikke et begreb der giver mening her. Har medtaget Parenkymkirurgi på DIH.

Det Grønlandske Patienthjem		
Overnatninger	R 2024	FL 2024
Overnatning, DgP	32.507	22.000
Overnatninger, udenfor DgP	9.509	2.500

Psykiatrisk anbringelse efter kriminalloven		
Antal patienter	R 2024	FL 2024
Institutionsanbragte efter kriminalloven	11	8

Sundhedsregioner, lægebetjening		
Udskrivninger	R 2024	FL 2024
Region Kujataa	1.744	1.600
Region Sermersooq	1.358	1.450
Region Qeqqa	1.986	1.650
Region Disko	2.020	1.350
Region Avannaa	4.920	2.550
I alt	12.028	8.600

Sengedage	R 2024	FL 2024
Region Kujataa	6.101	6.000
Region Sermersooq	12.496	6.500
Region Qeqqa	6.699	7.500
Region Disko	8.513	4.500
Region Avannaa	15.291	8.500
I alt	49.100	33.000

Kommentar: Udskrivninger og sengedage inkluderer patienthoteller

Patientrejser og evakueringer mv		
Antal evakueringer	R 2024	FL 2024
Til DIH	159	180
Danmark	29	33
Island	1	10
Internt i regionerne	176	150
Total	365	373

Tuberkulose, Quantiferonforbrug	R 2024	FL 2024
Region Kujataa	182	520
Region Sermersooq	1.170	1.410
Region Qeqqa	267	370
Region Disko	143	285
Region Avannaa	247	415
I alt	2.009	3.000

Tandlægeområde		
Årligt optag	R 2024	FL 2024
Tandplejere (Kigutigissaasut)	10	0
Klinikassistenter	0	10

Der er en fejl i FL2024, da det var tandplejeuddannelsen, som udbudt i 2024. Det er rettet i FL2025, så det er i 2025, at klinikassistentuddannelsen bliver udbudt.

Antal konsultationer	R 2024	FL 2024
Nanortalik	1.247	2.540
Qaqortoq	4.428	3.427
Narsaq	2.330	2.130
Paamiut	1.416	1.650
Nuuk	22.746	17.533
Maniitsoq	2.275	4.248
Sisimiut	5.386	5.908

Kangaatsiaq	517	473
Aasiaat	2.958	3.540
Qasigiannguit	777	1.113
Ilulissat	6.139	7.364
Qeqertarsuaq	1.408	1.654
Uummannaq	1.953	4.247
Upernavik	1.118	2.019
Qaanaaq	564	901
Tasiilaq + Ittoqqortoormiit	2.724	3.132
Ialt	57.986	61.879

Landslægen		
Klagesager	R 2024	FL 2024
Afsluttede klagesager	82	120
Nyoprettede klagesager	213	200

Note: Der vil formentlig være en stigning i klagesager pga. det nye klagesystem.

Databehandling af	R 2024	FL 2024
Dødsattester	480	480
Fødselsanmeldelser	860	860
Aborter	850	850
Smitsomme sygdomme	4.000	4.000
Børnevaccinationer	8.000	8.000
Canceranmeldelser	270	270
Antal personer i tuberkulosebehandling	80	80

Andre aktiviteter	R 2024	FL 2024
Sygeplejerskeautorisationer	325	300
Forespørgsler og rådgivning	175	175

Konklusion på baggrund af aktivitetstallene

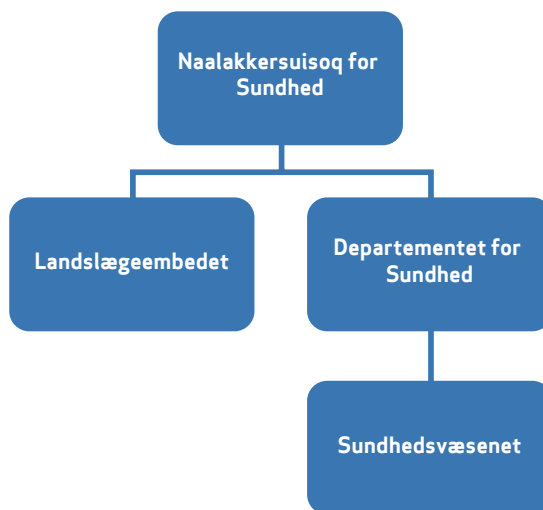
Sundhedsvæsenets bygningsmasse er af ældre dato, og der er et betydeligt vedligeholdelsesefterslæb. Aktiviteten i 2024 har været høj, og der er oparbejdet et merforbrug på vedligeholdelseskontoen på 13 mio. kr. i 2024. Det merforbrug overføres til FL2025. Dermed er der igangsat færre vedligeholdelsesprojekter for 2025.

Derudover har der været merforbrug på 29 mio. kr., dette skyldes et merforbrug på 18 mio. kr. til somatisk udland samt et merforbrug i regioner og på Dronning Ingrid's Hospital.

Samlet set ender sundhedsvæsenet med et merforbrug på 29 mio. kr., da det ikke har været mulig at overholde det økonomiske mål pga. aktiviteterne og øget medicinforbrug i 2024.

Evt. fremadrettede konsekvenser

For bedre at kunne håndtere sundhedsvæsenets udfordringer med udgiftspres har Naalakkersuisut i 2024 besluttet at tilpasse den overordnede organisatoriske struktur og opgave- og ansvarsfordeling i sundhedssektoren. Tilpasningen har virkning fra den 1. januar 2025 og medfører, at Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse nedlægges, og at Allorfik bliver en del af Sundhedsvæsenet. Figuren viser hovedenhederne i den nye organisering under Naalakkersuisoq for Sundhed.

Sundhedsaftalen er den politiske rammeaftale for arbejdet med styrkelse af sundhedssektoren. Et moderne sundhedsvæsen tilpasset grønlandske forhold, er det overordnede tema, der er i fokus i forliget. Sundhedsaftalen skal sikre akut og almen behandling uanset bosted. Nye kræftpakker, tryk fødsel og graviditet og fokus på psykiatrien. Bedre fundament for rekruttering og fastholdelse af sundhedspersonale. I forlængelse af den politiske aftale om sundhedssektorens fremtid, er der i FL 2025 afsat en bevilling på 35,0 mio. kr. pr. år til finansiering af kvalitetsforbedrende projekter på de nævnte områder.

En anlægssektorplan er under forberedelse og bliver udarbejdet ud fra målsætningerne i sundhedsaftalen.

Følgende anlægsprojekter er igangsat i 2024:

- Psykiatribygningen, i juni 2023 godkendte Inatsisartut's Finans- og Skatteudvalg udmøntning til projektering og nyt udbud af en ny psykiatribygning, og i december 2024 godkendte udvalget udmøntningen til opførelse af bygningen. Der er kontrakt med Permagreen Grønland A/S om opførelsen. Opstart af byggeriet forventes at blive i foråret 2025, hvormed afleveringen forventes vil kunne gennemføres ultimo 2027.
- Landsdækkende børneafsnit, der er igangsat arbejde med etablering af de fysiske rammer for et egentlig børneafsnit på DIH, hvor alle indlagte børn i alderen 0-17 år indlægges. Afdelingen forankres under medicinsk område på DIH.
- EPJ (Elektronisk Patient Journal), der er etableret et EPJ-program under Grønlands Fællesoffentlige It (Inussuk-It), og der er besluttet en projektorganisation med en strategisk styregruppe med departementschefen for Formandens Departement som formand. I FFL 2024 er der afsat en bevilling på 100 mio. kr. til formålet på en anlægsreserve.

Sundhedsvæsenet er ved at udarbejde en genopretningsplan, som har fokus på følgende:

- Mindre bemanning af de mindre sundhedscentre og øget støttefunktioner fra regionssygehusene og DIH.
- Nedlukning af sengepladser på DIH for at minimere forbruget af sygeplejersker fra vikarbureau på kirurgisk og medicinsk område.
- Indførelse af et vagtplanlægningssystem for at styre personaleressourcerne bedre.
- Tillægsbevilling på vedligeholdelseefterslæb og brandsikring af sundhedsvæsenets bygninger.
- En analyse af det fremtidig medicinforbrug.

DEPARTEMENTET FOR UDDANNELSE, KULTUR, IDRÆT OG KIRKE

Departementet varetager den departementale betjening af Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke.

Departementet er organiseret i følgende afdelinger:

- Ledelsessekretariatet.
- Afdeling for Uddannelse.
- Afdeling for Kultur, Idræt og Kirkeområdet.
- Afdeling for Økonomi & Personale.
- Juridisk afdeling.
- Uddannelsesstøtteforvaltningen.

Formål

Departementet varetager Naalakkersuisuts uddannelses-, kultur-, idræts- og kirkepolitik. Det generelle mål for uddannelserne er at sikre bedst mulig balance mellem udbud og efterspørgsel af uddannelser for det grønlandske arbejdsmarked, herunder at forøge selvforsyningen af uddannet arbejdskraft. Det generelle formål for kultur, idræt og kirke er, at fremme de udøvende kultur- og idrætsaktiviteter, samt at understøtte folkekirken.

Antal ansatte ultimo 2024

Afdeling	Antal ansatte (inkl. Ledere)
Ledelsessekretariatet	5
Uddannelsesområdet	8
Kultur, Idræt og Kirkeområdet	7
Økonomi & Personale	5
Juridisk afdeling	4
Uddannelsesstøtteforvaltningen	5

Målopfyldelse

Uddannelsesområdet

			2024
Hoved-konto	aktivitet/institution	Antal årselever	Antal holduger
40.10.11	Ado Lyngep Atuarfia	8	40
40.10.12	Efterskoleophold i Danmark	256*	-
40.10.06	Efterskoleophold i Grønland	100*	-
40.12.35	GUX Aasiaat	216*	-
40.12.36	GUX Nuuk	474*	-
40.91.08	Kalaallisuuiliornermik Ilinniarfik	12	61
40.91.14	Grønlands Maritime Center	51	275
40.91.16	Handelsskolen, Nuuk	196	843
40.91.20	Socialpædagogisk Seminarium	275	436
40.91.21	Levnedsmiddelskolen, INUILI	73*	383
40.91.23	Campus Kujalleq	315*	980
40.91.25	Center for Sundhedsuddannelser	45	210
40.91.27	Tech College Greenland/GUX Sisimiut	642	1.640
40.92.10	Folkehøjskoler	151	6x36

40.92.11	Kunstsken	5	40
40.92.13	Ilisimatusarfik	623	**

*Antal påbegyndte ved skolestart.

** Ilisimatusarfik opgør ikke antal holduger.

Definitioner og bemærkninger:

En årselev forstås som en elev i et helt skoleår, og udgøres af følgende forudsætninger;

- 40 uger for efterskoleelever i Grønland, gymnasier og erhvervsuddannelser
- 2x18 uger på højskoler i Grønland
- 35 uger for videregående uddannelser
- Ado Lyngep Atuarfia underviser elever i 200 dage (40 uger), men opholdet omfatter også de fleste weekender og helligdage i løbet af skoleåret. Dette gælder også for efterskole- og højskoleophold.

Tallene viser således uddannelsernes samlede årlige produktion (undtagen elever på Ado Lyngep Atuarfia, efter- og højskoler). Det skal bemærkes, at tallet årselever ikke er udtryk for "antal personer", men som en definition og kategoriseringen på den aktuelle uddannelsesaktivitet.

Uddannelsesstyrelsen

Der arbejdes løbende på at forbedre og styrke folkeskolen, der er et ansvar, som deles på tværs af samfundet mellem forældre, skoler, kommuner, Institut for Læring og Uddannelsesstyrelsen. Herudover har Uddannelsesstyrelsen et tæt samarbejde med kommuner og projektledelse omkring Kivitsisa-projektet ift. styrkelse af undervisningen i folkeskolen.

Foruden styrelsens lovbundne driftsmæssige opgaver, har der i 2024 været fokus på følgende områder:

- Samarbejde mellem folkeskolens aktører omkring kvalitets- og skoleudvikling er en løbende proces. Uddannelsesstyrelsen samarbejder tæt med kommunerne om det fælleskommunale udviklingsprojekt Kivitsisa og afholder en række faglige kurser og webinarer.
- Styrkelse af faglighed indenfor folkeskolens fag og fagområder, i 2024 især grønlandsk, matematik samt IT-dannelse og teknologiforståelse.
- Udgivelse af grønlandssprogede undervisningsmaterialer er en løbende proces i samarbejde med flere aktører.
- Implementering af reviderede trinmål, fagmål og læringsmål, som trådte i kraft pr. 1. august 2023.
- Implementering af nye fag og fagområder i folkeskolen, som trådte i kraft pr. 1. august 2023.
- Den fortsatte implementering af national strategi mod mobning, som omfatter hele uddannelsesfeltet for børn og unge, dvs. dagtilbud, folkeskoler og ungdomsuddannelser – herunder bl.a. afholdelse af national anti-mobbe konference samt revidering af undervisningsmaterialet Kammagiitta/Fri for mobberi.
- Færdiggørelse af national handlingsplan for at afhjælpe ordblindhed og læse- og skrivevanskeligheder blandt børn, unge og voksne – herunder afholdelse af workshops og seminarer ifbm. færdiggørelsen af handlingsplanen.
- Afholdelse skolelederseminar med temaet "Fra skolefravær til skoleglæde".
- Afholdelse af læringsfestival for det naturfaglige fagområde.
- Afholdelse af efterskoleworkshop (i samarbejde med departementet for uddannelse) ifbm. forestående revision af lovgivningen på efterskoleområdet.

Pr. 1. januar 2024 fik Uddannelsesstyrelsen fra Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke overdraget IKT i uddannelsessystemet og driftsopgaver på GUX-området.

På baggrund af indeklimaundersøgelser som påviste høje forekomster af skimmelsvamp, blev begge Uddannelsesstyrelsens bygninger (Kissarneqqortuunnguaq 20 og HJ Rinksvej 35) lukket ned i løbet af oktober måned. Siden da har styrelsens medarbejdere været genhuset på tre forskellige lokationer i Nuuk, mens der afventes tilstandsvurderinger for de to bygninger og afklaring omkring bygningssituationen.

Kulturområdet

Kulturprisen 2024 gik til tegner og grafiker Konrad Nuka Godtfredsen, og opmuntringsprisen gik til tekstforfatter og komponist Heidinnnguaq Jensen.

	FL2024	R2024
Tilskud til kulturtidsskrifter, E.P.I, Fællesforeningen Inuit, og Andre kulturprojekter	2.800 t.kr.	2.796 t.kr.
Tilskud til rejseudgifter til idrætsarrangementer for kunstnere	638 t.kr.	630 t.kr.
Hundeslædeløb	2.500 t.kr.	2.500 t.kr.
Grønlands Kunstfond	9.714 t.kr.	9.714 t.kr.
e-Sport	100 t.kr.	0 t.kr.
Hædersydelse	1.000 t.kr.	1.000 t.kr.

Uddelte tilskud fra Tips- og Lottomidlerne i 2024 er fordelt således:

Overførsel af mindreforbrug fra 2023 til 2024 var på 9.644.713 kr., samt overførsel af mindreforbrug fra 2024 til 2025 var på 9.052.005 kr..

Pulje A:

Grønlands Idrætsforbund (GIF): 20.951.500 kr.

Elite Sport Greenland (ESG): 3.813.172 kr.

Pulje B:

Ikke idrætsligt børne- og ungeorganisationer: 4.859.121 kr.

Pulje C:

Almennyttige formål i alt: 12.871.915 kr.

Derudover fik Lokale og Anlægsfonden 1.250.000 kr. Selvstyret yder et årligt indskud til fonden, som giver kommunerne mulighed for at søge Lokale og Anlægsfonden om tilskud og/eller lån til opførelse af anlæg indenfor idræt, friluftsliv og kultur.

Nordisk & Vestnordisk:

Vestnordisk dag blev arrangeret af Nordens Institut i Grønland NAPA, Foreningen Norden og Islands Generalkonsulat med fokus på havet, der forbinder os. Det Nordiske arbejde er især foregået ved deltagelse i de for departementet relevante Ministerråd samt Embedsmandskomitéer.

Seminar:

Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke afholdt medieseminar i dagene 4. og 5. september 2024 i Nuuk med titlen "Medierne og medieudviklingen 2024-2034". Seminaret blev afholdt som en forudgående udredning, der kan danne baggrund for forberedelsen af et kommende politisk medieforlig. Fokus på seminaret var primært at finde frem til tre konkrete anbefalinger, der skal arbejdes med i det kommende forligsarbejde.

Kirkeområdet

7 elever var indskrevet på kateketuddannelsen i 2024.

5 elever færdiggjorde kirkemusikeruddannelsen i 2024.

DEPARTEMENTET FOR FISKERI OG FANGST

Formål:

Departementet for Fiskeri og Fangst har ansvaret for den samlede forvaltning af fiskeri- og fangstområdet, herunder nationale, bilaterale, regionale og internationale relationer. Derudover har departementet ansvaret for kontrollen af fiskeri- og fangstområdet samt for veterinær- og fødevareområdet i Grønland.

Hovedopgaver:

Departementets hovedopgave er forvaltningen af fiskeri- og fangsterhvervene i Grønland. Forvaltningen sker blandt andet gennem fastsættelse af kvoter, fiskeri- og fangstreguleringer samt udstedelse af licenser og tilladelser. Desuden er departementet ansvarligt for administration og opfølgning på kontingenter til regionale og internationale forvaltningsorganisationer, som Grønland er medlem af. Endvidere udfører departementet opgaver vedrørende vaccination af hunde og katte, telemedicin, grænsekontrol samt kontrol af fødevarer til hjemmemarkedet, overvågning og bekæmpelse af zoonoser samt dyreværn. Ydermere varetager departementet den rekreative del af forvaltningen af de levende ressourcer. Endelig bliver bevilninger og støtteordninger på hele forvaltningsområdet, herunder genetableringsstøtte, samt resultatkontrakter for konsulenttjeneste for fiskere og fangere, administreret.

Antallet af ansatte:

Tabellerne nedenfor viser antallet af ansatte i hhv. APN og GFLK ultimo 2024.

GFLK	antal
Administration	17
Kontrollører	19
Observatører	12
Skibsbesætning	4
GFLK i alt	52
APN	antal
ØKO/HR/ADM	6
Ministerbetjening	2
Fangst og Jagt	9
Fiskeri/ESU	13
VFMG	8
JØP	6
APN i alt	48

Årets aktiviteter:

Departementet leverede i løbet af 2024 89 oplæg og orienteringer til Naalakkersuisut samt 25 lovforslag, svarnotater, redegørelser mv. til Inatsisartut. Derudover svarede departementet på 29 henvendelser samt gav orientering til Inatsisartuts udvalg, udførte 12 besvarelser til ombudsmanden for Inatsisartut og var involveret i besvarelsen af i alt 37 § 37-spørgsmål. Endelig leverede departementet 90 notater til departementschefen og Naalakkersuisoq samt udsendte 114 pressemeddelelser.

Vurdering af målopfyldelsen:

De politiske målsætninger på området samt de aktivitetsplaner og aktivitetsmål, der fremgår af finansloven, anses som værende opfyldt.

Fiskeri & ESU:

Fiskeriforvaltningen har i 2024 haft stort fokus på arbejdet med den nye fiskerilov som blev godkendt af Inatsisartut i maj 2024. I den forbindelse har Naalakkersuisoq-medlemmet afholdt en række møder hele foråret med aktører, interessenter og Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalget. Yderligere har Naalakkersuisoq-medlemmet samt medarbejdere i Departementet afholdt en lang række orienteringsmøder om den nye fiskerilov og indførsel af frivillig Individuelle Omsættelige Kvoter, IOK i det meste af Grønland hen over sommeren og efteråret. Yderligere blev 4 bekendtgørelser; bekendtgørelse om Ordning for Individuelle

Omsættelige Kvoter, bekendtgørelse om teknisk regulering af fiskeriet, bekendtgørelse om licens og kvoter samt bemandingsbekendtgørelsen sendt i høring i november og december måned 2024. Dette som opfølgning på implementering af den nye fiskerilov, hvor man laver tilpasning af alle bekendtgørelser på fiskeriområdet. Der er også påbegyndt arbejde på 4 andre bekendtgørelser som forventes sendt i høring i begyndelsen af 2025.

Der er fortsat gang i arbejdet med udarbejdelse af forvaltningsplaner for kommercielle fiskearter, hvor der er arbejdet med forvaltningsplaner for kystnær hellefisk, kystnær torsk og havgående torsk, havgående rødfisk i Østgrønland og en revision af forvaltningsplanen for krabber i forbindelse med indførsel af IOK. Alle disse forvaltningsplaner er trådt i kraft 1. januar 2025. Arbejdet foregår i tæt samarbejde med Fiskerirådet og det forventes at der vil være udarbejdet forvaltningsplaner for alle væsentlige arter i 2026.

Departementet har i samarbejde med relevante parter udarbejdet en udviklingsplan for det kystnære fiskeri i Østgrønland, som blev godkendt i begyndelsen af 2024. I forbindelse hermed blev der afholdt et fiskeriseminar i Tasiilaq med deltagelse fra hele Østgrønland i april 2024. Inatsisartut havde pålagt Naalakkersuisut at udarbejde en undersøgelse af muligheden for indførsel af indhandlingspligt i Østgrønland som blev afleveret til Efterårssamlingen, og der er også blevet udarbejdet en redegørelse om fiskeri efter rødfisk i Østgrønland. Der er nedsat en arbejdsgruppe, som skal udarbejde et forslag til etablering af et fiskerioekonomisk institut i Grønland. De forventes at aflevere deres forslag i begyndelsen af 2025.

Derudover har året, som sædvanligt, været præget af de bilaterale og internationale møder og fiskeriforhandlinger. Blandt andet kan nævnes forhandlinger om en ny fiskeriprotokol med EU for 2025-2030, opstart af forhandlinger med Canada om samarbejde på fiskeriområdet samt fordelingen af de fælles bestande af rejer og havgående hellefisk i Vestgrønland og forhandlinger om en opdateret rammeaftale med Færøerne om fiskerisamarbejde til erstatning for aftalen fra 1997. Derudover er der igangsat forhandlinger med Nunavut om en Memorandum of Understanding (MoU) om fiskerisamarbejde, som forventes underskrevet i februar 2025. Forhandlingerne om en kyststatsaftale for makrel er ligeledes fortsat i gang, og med fem forhandlingsrunder og ét årligt møde har det krævet en del ressourcer.

ESU har formidlet tilskud til fiskere og fangere med udgangspunkt i bevillingerne på finansloven for 2024. Der er ydet tilskud til genetablering og klimatiske hindringer til 90 fiskere og fangere, samt 20 tilskud til nyindkøb af joller og fartøjer til fiskeri og fangst. Ydermere har Departementet igangsat en kortlægning af ESU-lovgivning og tilskud de seneste 10 år som sammen med den nye fiskerilov skal bruges som grundlag for modernisering af lovgivningen.

Fangst og Jagt:

Forvaltning af fangst- og jagtområdet har været præget af opfølgning af biologiske rådgivninger om hav- og landpattedyr og fugle. Derudover blev der afholdt flere møder med kommuner om information af kvoterede og ikke-kvoterede arter samt jagtbevissystemet og fangst-rapporteringer. Som følge af disse har forvaltningen deltaget på en række borgermøder, regionale, bilaterale og internationale møder virtuelt og fysisk. Der er arbejdet med digitalisering af ansøgninger til licenser og i 2025 vil fangstrapportering på rensdyr og moskusokser blive implementeret. Arbejdet vil også omfatte øvrige kvoterede arter. Efter ønske fra Naalakkersuisoq medlemmet blev der i januar 2024 gennemført tællinger af rensdyr og moskusokser i Kangerlussuaq-området. Det resulterede i en meget bredere og bedre viden om bestandenes situation, således usikkerheden udmeldt fra Qeqqata Kommune og KNAPP'er er nu udredet via den modtagne rapport fra tællingerne.

Der arbejdes fortsat på indførelse af digital rapportering af indhandlede fangstmængder til produktionsanlæg, fødevarerbutikker m.v. så APN kan få data om indhandling og salg af lokale fangst-råvarer, inkl. moskusokseskind og uld. Fangst- og Jagtafdelingen har genoptaget udarbejdelse af forslag til forvaltningsplaner for kvoterede arter, der skal i offentlige høringsprocesser efterhånden som disse klargøres. Departementet har færdiggjort lov om fangst og jagt i 2023 og ændringen i 2024 om 5-årskrævet for at betalingsjagt-arrangører kan tildeles autorisation. Fangst- og Jagt er også i gang med opfølgende revisioner af en række artsbekendtgørelser. Der blev i 2024 vedtaget en tidsbegrænset bekendtgørelse om beskyttelse og fangst af lomvier, der betød udvidelse af jagtperioden til og med 5. januar 2025. Revision af artsbekendtgørelser vedr. rensdyr- og moskusokser vedtages i januar 2025, ligesom bekendtgørelsen om beskyttelse og fangst af øvrige småhvaler, hvid- og narhvaler, bekendtgørelse om betalingsjagt og -fiskeri. Efter modtagelsen af ny rådgivning om lomvier i december 2024 samt ønsket om udvidet fangst af canadagås, er der igangsat en revision af fuglebekendtgørelsen.

I 2024 har Fangst- og Jagt gennemført en succesfuld workshop for fangere og kvinder i Ittoqqortoormiit

om bedre og øget udnyttelse af moskusokseskind og qiviut (uld). Denne workshop giver fangerne og deres familier muligheder for bedre og øget udnyttelse og dermed mulighed for større indtjening fra moskusokseressourcerne, hvor kvoten ikke udnyttes fuldt ud.

Fangst og Jagt har medfinansieret Naturinstituttets undersøgelse af isbjørne i Sydøstgrønland og Sydgrønland, hvor fangere og fåreholdere blev interviewet om deres lokalviden om isbjørne. Rapporten forventes modtaget i 2025.

I 2024 er der sket et historisk resultat, da Grønland har fået en automatisk fornyelse af kvoter for store hvaler for perioden 2026-2031 i Den Internationale Hvalfangstkommission, efter mange års forberedelse og forhandlinger.

Endelig har APN deltaget i Nordisk Ministerråds TopInnovationsmøde om Ny Nordisk Mad december 2024, som vil danne baggrund for opfølgningsmøde i 2025 om bedre og øget anvendelse af lokale råvarer.

Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland

Veterinær- og Fødevaremyndigheden (VFMG) er først og fremmest en kontrolmyndighed, hvis hovedopgave er at håndhæve den lovgivning, som ligger inden for VFMG's ansvarsområder, herunder fødevareloven, dyreværnsloven, slædehundeloven samt zoonoseloven, alle med medfølgende bekendtgørelser. Derudover skal nævnes den kliniske assistance, som VFMG yder til landets erhvervsmæssige dyrehold, herunder slædehundehold samt landbrug, samt kødkontrol og beredskab inden for og bekæmpelse af zoonoser og fødevarebårne sygdomme samt dyresygdomme, heriblandt rabies, fugleinfluenza og andre smitsomme sygdomme hos husdyrene og de vilde dyr. Den kontinuerlige drift af disse områder har i lighed med tidligere år optaget en betydelig del af myndighedens arbejdstid i 2024, ligesom den har medført en del rejseaktivitet.

I 2024 er telemedicinordningen for slædehunde, som startede op i 2023, blevet udbredt til at dække i alt 6 steder ud over Ilulissat og Qaanaaq: Sisimiut, Aasiaat, Uummannaq, Tasiilaq, Qeqertarsuaq og Qasigiannuit. I 2025 er der planlagt yderligere udvidelse af ordningen til Upernavik, Ittoqqortoormiit og muligvis Kangaatsiaq. På hunde/katteområdet er der desuden sket en ændring i vaccinationsprogrammet, hvor man i 2024 endeligt skiftede vaccineproducent samt ændrede på vaccinationsfrekvensen for at effektivisere ordningen, sikre bedre beskyttelse af hundene, og gøre arbejdet mindre belastende for vaccinatorerne. Arbejdet omfatter også en opdatering af den nationale dyredatabase UumaReg, som gør ordningen mere brugervenlig og mere effektiv i forhold til kontrollen med vaccinationer. Arbejdet med databasen fortsætter i 2025.

I Sydgrønland har der været fokus på kontrol med fårebesætninger i hhv. januar og maj-juni måned 2024. Der er i alt besøgt 32 besætninger ud af samlet 40 besætninger med henblik på kontrol med dyreværn og medicin samt klinisk assistance til dyrene.

Der har i 2024 været fokus på at optimere, effektivisere og rydde op i forvaltningen af den eksisterende lovgivning, samt at opdatere og forny centrale love og bekendtgørelser. Det drejer sig primært om slædehundeloven, som nu er blevet opdelt i to separate lovudkast (et for slædehunde og et for andre hunderacer og katte), en ny vaccinationsbekendtgørelse, opdatering af rabiesbekendtgørelsen, en opdatering af levnedsmiddelbekendtgørelsen fra 1998 samt udarbejdelsen af en ny hjemmeproduktionsbekendtgørelse for fødevarer. Derudover arbejdes der på en helt ny bekendtgørelse om indførsel af levende dyr på baggrund af åbningen af de nye internationale lufthavne.

På de områder af veterinær- og fødevareområdet, der varetages af Fødevarestyrelsen (FVST) i Danmark har der desuden været samarbejde om lovgivning inden for restriktion af handel med Rusland, import af dyr samt lov om hold af dyr. Derudover er der i 2024 igangsat en dialog med Fødevarestyrelsen om eksport af sælprodukter fra Grønland. Fødevarestyrelsen arbejder nu på at tilvejebringe nødvendig EU-lovgivning samt har indledt dialog med Norge om eksport dertil. I forbindelse med planlægningen af åbningen af FVST's kontor i Grønland, er der indgået dialog om kompetenceudveksling til gavn for begge myndigheder.

I 2024 har VFMG som vanligt udført grænsekontrolarbejde på vegne af FVST for tredjelandsfartøjer, der loser fisk og fiskevarer i Nuuk og Sisimiut med henblik på eksport. I 2024 har der været i alt 48 landinger til grænsekontrol fordelt på 35 i Nuuk og 13 i Sisimiut. Det er en lille stigning siden 2023, hvor der var 44 landinger.

Endelig ligger der ultimo 2024 fortsat en rapport om overtagelse af veterinær- og fødevareområdet til godkendelse. Tilsvarende ligger Strategi for bevarelse af den grønlandske slædehund og slædehundekultur, som blev færdiggjort i 2024, også til godkendelse.

Jura, Økonomi og Planlægning (JØP):

Afdelingens primære opgaver er udarbejdelse af forslag til love og bekendtgørelser og økonomiske analyser samt opdatering og implementering af departementets it-systemer.

Den altoverskyggende opgave i 2024 har været udarbejdelse og implementering af den nye fiskerilov, der blev vedtaget den 16. maj 2024. Derudover er der udarbejdet, og vedtaget, en ændringslov til ændring af Landstingslov om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug samt en ændringslov til Inatsisartutlov om fangst og jagt.

JØP har i løbet af 2024 fået vedtaget og kundgjort 3 nye Inatsisartutlove, samt 1 ny bekendtgørelse indenfor departementets ressortområde. Der har desuden været arbejdet på nye lovforslag, herunder en nye slædehundelov og en ny hunde- og kattelov, som skal i høring i løbet af foråret 2025. Derudover har der været arbejdet på ændringen af våbenloven for Grønland som hører under Justitsministeriets ressortområde.

I løbet af 2024 har der dertil været arbejdet på implementering af fiskeriloven hvilket bl.a. består af udarbejdelse af 4 nye bekendtgørelser indenfor fiskeriområdet. Bekendtgørelserne har været i høring i 2024 og forventes vedtaget i løbet af februar 2025. Der er tale om forslag til ændring af bemandingsbekendtgørelsen, licens- og kvotebekendtgørelsen samt nye forslag til IOK-bekendtgørelsen og bekendtgørelsen om teknisk regulering af fiskeriet.

Med vedtagelsen af fiskeriloven er det blevet et krav, at der skal stilles dynamiske data til rådighed for offentligheden. Disse data bliver offentliggjort på GFJK's hjemmeside og har til hensigt at stille alle relevante data om fiskeriet til rådighed. De offentliggjorte data opdateres hver 24'ende time, og har krævet en større ændring af GFJK's hjemmeside. Denne opgave vil der også være fokus på i 2025.

Afdelingen har derudover bistået fangstafdelingen med lovteknik på afdelingens nye moskusbekendtgørelse og rensdyrbekendtgørelse.

Derudover har JØP bistået VFMG med ændring af levnedsmiddelbekendtgørelse (ny fødevarerbekendtgørelse) samt bekendtgørelse om hjemmeproduktion som forventes vedtaget i 2025.

I forhold til økonomiske analyser har afdelingens økonom bistået med økonomiske konsekvensanalyser af departementets tiltag og særligt de økonomiske konsekvenser for implementering af fiskeriloven. Dertil har der været fokus på diverse redegørelser der forventes offentliggjort i 2025.

GFJK:

Grønlands Fiskeri- & JagtKontrol (GFJK) har i 2024 varetaget administrationen og driften af observatørordningen samt jagt- og fiskeribetjentordningen. Opgavekataloget er gennem årene vokset på alle niveauer i takt med udbygningen af forvaltningen af de levende ressourcer både havgående og kystnære fiskerier samt fangst og jagt.

Indsamlingen, behandlingen og valideringen af data fra erhvervet herunder økonomiske indberetninger stiller store krav til IT-systemerne der bl.a. indgår i GFJKs monitoring, overvågning og kontrol af fiskeri og fangst.

GFJK behandlede 12.143 logbøger, 3.686 meldinger, 2.128 EU-fangstcertifikater og 104.311 indhandlinger.

Der arbejdes målrettet med forbedring og effektivisering af IT-løsningerne herunder implementeringen af det elektroniske rapporteringssystem (ERS) – e-logbogen, der blev indført i forbindelse med ikrafttrædelsen af den nye kontrolbekendtgørelse i 2022.

Der er overgået 1 trawler til ren digital logbog. Primo/medio 2025 vil endnu 3 trawler overgå til digital.

Uddannelsesholdet (hold 4) der startede i 2022 har succesfuldt gennemført de planlagte uddannelsesmoduler, der giver dem European Credit Transfer System (ECTS) point.

I oktober blev 2 uddannet og 1 i december. Endnu en 1 forventes i marts 2025, efter reeksamen. Overtagelsen af NANOQ IV blev gennemført 1. februar har i 2023, har nu virket i et helt kalenderår og vi er blevet noget erfaringer rigere. Og dertil har NANOQ IV gennemført flere kontrolkampagner i Nord-, Midt- og Sydgrønland.

GFJK har, vanen tro, desuden deltaget i flere fiskerikontrolarbejdsgrupper bl.a. i NEAFC- og NAFO-regi.

GFJK har i samarbejde med Arktisk Kommando været på opgave på trawlere, den forgangene år.

Helhedsvurdering og strategi- og handlingsplan vedrørende fangst- og fiskerikontrol, hvoriblandt regionsområdernes reorganisering og forbedring, forventes afleveret til Inatsisartut i februar 2025.

GFLK blev reorganiseret, der blev ændret navn og dertil tilpasset titler på chefer.

Kontrolenheden betegnes nu Grønlands Fiskeri- og JagtKontrol (GFJK).

Enhedernes chef havde betegnelsen Fiskerilicensinspektør, det er nu ændret til Fiskeri- & Jagtkontrolchef.

Økonomisk målopfyldelse

For hovedkonto 50.01.01 – Departementet for Fiskeri og Fangst, er bevillingen fuldt udnyttet. Der er godkendt en tillægsbevilling på 1,2 mio. kr. ifbm. opfølgning på fiskeriloven.

For hovedkonto 51.01.05 – GFLK, er bevillingen fuldt udnyttet.

DEPARTEMENTET FOR ERHVERV, HANDEL, RÅSTOFFER, JUSTITSOMRÅDET OG LIGESTILLING

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling varetager den overordnede planlægning på råstofområdet, herunder udarbejdelse af grundlag for politiske drøftelser og implementering af beslutninger for området. Departementet står desuden for koordinering med de danske myndigheder i forhold til lovgivning på justitsområdet og andre initiativer, der involverer justitsområdet. Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling har ansvaret for lovgivning på råstofområdet, og er ligeledes ansvarlig for analysearbejde vedr. rammebetingelser på området. Departementet deltager sammen med Råstofstyrelsen i markedsføringen af det grønlandske råstofpotentiale.

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling skal sikre, at Naalakkersuisuts generelle politiske målsætninger på erhvervs- og handelsområdet udmøntes. Forbruger- og Konkurrencestyrelsen understøtter dette arbejde ved at arbejde for velfungerende markeder i et samspil mellem forbrugere og virksomheder.

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling fremsatte på Inatsisartuts forårssamling 2023, forslag til Inatsisartutlov om mineralaktiviteter, som blev vedtaget og er trådt i kraft 1. januar 2024.

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling er part i en verserende sag ved en ad hoc voldgiftsret og tre verserende sager ved domstolene.

I sagen ved voldgiftsretten er departementet indklaget af Greenland Minerals A/S, som har nedlagt påstand om, at et afslag på en ansøgning om udnyttelsestilladelse, med henvisning til uranloven, er ulovlig. Departementet har nedlagt påstand om, at sagen skal afvises, da den ikke er omfattet af en voldgiftsklausul. Sagen startede i marts 2022, og forventes afsluttet i løbet af 2025. Dette forhold er endvidere blevet prøvet ved Landsretten i Grønland samt Byretten i København.

I tredje sag ved Retten i Grønland er departementet indklaget af London Mining A/S, som har nedlagt påstand om, at departementets tilbagekaldelse af selskabets udnyttelsestilladelse, var ulovlig. Departementet har nedlagt påstand om frifindelse.

Grønland blev i foråret 2024 medlem af MSP Forum, som er et multilateralt forum for mineralproducerende og -forbrugende lande. MSP Forum er oprettet i tilknytning til Partnerskabet for mineralsikkerhed ("MSP"), der er en sammenslutning af 15 vestlige industrilande og -unioner ("MSP Partnere"). MSP Forum er opdelt i en gruppe fokuseret på projekter og en gruppe fokuseret på politisk dialog. Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling ("Departementet") kan gennem MSP Forum søge MSP Partnerne om mulighed for at informere deres regeringer, udviklingsinstitutioner, eksportkreditfonde og erhvervsliv om projekter og forekomster med kritiske mineraler i Grønland. Departementet vil søge at udnytte mulighederne i MSP Forum til at fremme projekter i Grønland, bl.a. ved at tiltrække investeringer. MSP Forum giver desuden Departementet mulighed for bl.a. at søge om geologisk kortlægning.

Erhvervs- og Handelsafdelingen

Erhvervs- og Handelsafdelingen arbejder for gode og stabile ramme- og vækstvilkår for erhvervet i Grønland. Dette sker igennem en række erhvervsfremmetiltag og ved udarbejdelse af strategier og sektorplaner. Dertil foretages en løbende opdatering af erhvervslovgivningen i Grønland. Afdelingen deltager derudover i en række internationale erhvervstiltag i form af markedsføring, deltagelse i internationale komiteer og arbejdsgrupper og bilaterale handelsaftaler og lignende.

Under efterårssamlingen 2024 blev der vedtaget opdateringer i lovgivningen om erhvervsfremme og turismekoncessioner, samt en ny turismelov.

På turismeområdet blev der i 2024 arbejdet på initiativerne i overgangsstrategi gældende 2023-2024. Den nationale turismesektorplan 2025-2035 blev sendt i høring i udgangen af 2024 med henblik på politisk behandling primo 2025.

På turismekoncessionsområdet blev der i 2024 meddelt koncession til fire elve til tre koncessionshavere i Qeqqata Kommunia. Som i tidligere år har Naalakkersuisut ligeledes haft en servicekontrakt med Visit Greenland for 2024 med fokus på markedsføring af Grønland som turistdestination.

På erhvervsfremmeområdet har Naalakkersuisut i 2024 haft en servicekontrakt med Nalik Ventures omkring administration af støtteordninger til erhvervsudvikling. Derudover har Naalakkersuisut indgået etårigt forlængelse af pilotprojekt med Qeqqata Kommunia omkring decentralisering af administration af støtteordninger for kommunen. Pilotprojektet medfører at ansvaret for administration af erhvervsfremmemidler til virksomheder i Qeqqata Kommunia administreres lokalt. Der har også været indgået en servicekontrakt med Great Greenland om indhandling af sælskind og drift af besøgscentret Seal Center i Qaqortoq.

Der er i 2024 meddelt en række tilladelser til både indsamling af genetiske ressourcer til forskning, samt en række eksporttilladelser til grønlandske virksomheder.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen

På forbrugerområdet håndhæver Forbruger- og Konkurrencestyrelsen markedsføringsloven. Styrelsen varetager Atuisoq med forbrugerinformation og rådgivning af forbrugerne. På konkurrenceområdet godkender styrelsen større fusioner, efterforsker og griber ind over for overtrædelser af konkurrenceloven, samt vejleder virksomheder og myndigheder om konkurrencereglerne. Forbruger- og Konkurrencestyrelsen er derudover sekretariat for en række nævn og udvalg. For nærmere info se www.aua.gl.

Aktivitetstal

Klagebehandling	R 2024	FL 2024
Bolig (indkomne)	57	60
Bolig (afsluttede)	55	30
Forbruger (indkomne)	168	30
Forbruger (afsluttede)	168	25
Udbud (indkomne)	41	2
Udbud (afsluttede)	49	2
Miljø (afsluttede)	0	1
Miljø (indkomne)	4	1
Natur (indkomne)	0	1
Natur (afsluttede)	0	1
Social (indkomne)	331	630
Social (afsluttede)	331	600
Ligebehandling (indkomne)	4	0
Ligebehandling (afsluttede)	2	0
Førtidspensionsklager (indkomne)	2	20
Førtidspensionsklager (afsluttede)	1	50

Råstofstyrelsen

Råstofstyrelsen administrerer tilladelser og godkendelser meddelt efter råstoflovgivningen. Råstofstyrelsens forvaltning af råstofområdet sker i tæt samarbejde med Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling og den øvrige Råstofmyndighed bestående af Miljøstyrelsen for Råstofområdet.

Målopfyldelse

De samlede efterforskningsinvesteringer i mineralefterforskning i Grønland var i 2023 ca. 340 mio. kr. Tallene for 2023 indikerer en tilbagegang, men niveauet er fortsat højere end i årene umiddelbart inden covid19-pandemien og dens rejse- og karantænerestriktioner. Indrapporteringen af efterforskningsudgifter sker forskudt. Det vil sige, at rapporteringsfristen for årets efterforskningsudgifter først falder i det efterfølgende år. Fx er rapporteringsfristen for 2024-efterforskningsudgifter den 1. april 2025. Derfor foreligger 2024-tallene ikke i skrivende stund (februar 2025).

Nedenfor er en oversigt over det samlede antal tilladelser per den 30. december 2024. Det bemærkes, at tallene bl.a. indeholder tilladelser, som udløb den 31. december 2024, men hvor sagsbehandlingen om enten tilbagelevering eller forlængelse af tilladelsen endnu ikke er afsluttet:

- Tilladelse til lokale mineralaktiviteter: 15
- Forundersøgelse: 13

- Efterforskning: 83
- Udnyttelse: 6

De seks udnyttelsesprojekter er guldprojektet Nalunaq, rubinminen ved Qeqertarsuatsiaat, anorthositminen ved Kangerlussuaq, zink/bly-projektet ved Citronen Fjord, sjældne jordartsprojektet ved Killavaat Alannguat samt titanium-projektet ved Moriusaq.

Anorthositminen ved Kangerlussuaq er den eneste i produktion. Guldprojektet Nalunaq er i opstartsfasen meddelt en række midlertidige godkendelser med henblik på gradvis at kunne overgå til fuld produktion. Rubinminen ved Qeqertarsuatsiaat er under konkursbehandling.

Afdeling for Geologi

Afdeling for Geologi ligger organisatorisk under Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling, og består i øjeblikket af 11 erfarne geologer. Afdelingens primære opgaver er at give geologisk rådgivning, gennemføre geologiske projekter, og forestå markedsføring med det formål at fremme råstofinvesteringer til fordel for det grønlandske samfund og den grønlandske økonomi. Den geologiske rådgivning omfatter rådgivning til Naalakkersuisut og borgerne i sager relateret til geovidenskab, herunder vurdering af geologiske problemstillinger i forbindelse med efterforsknings- og udnyttelsestilladelser, ansøgninger, eksport, standardvilkår og procedurer samt ved udarbejdelse af strategier på råstofområdet. Afdelingen fungerer som datacenter for efterforsknings og efterforskningsrelevante data, der kvalitetssikres, lagres og offentliggøres.

I 2024 afsluttedes arbejdet med Grønlands Råstofstrategi 2025-2028, der blev godkendt af Naalakkersuisut i januar 2025. Råstofstrategien beskriver Naalakkersuisuts mål for at videreudvikle Grønlands råstofpotentiale, og sikre en langsigtet indtægt fra både efterforskning og udnyttelse af råstoffer. Desuden beskrives øvrige aktiviteter på det geologiske område, såsom overvågning af fjeldskredsområder og Carbon Capture and Storage (CCS). Råstofstrategien har fire fokusområder: 1) Bæredygtighed og samfund, 2) Attraktive investeringsrammer, 3) Kritiske mineraler, og 4) Kortlægning og geodata.

Implementeringen af Grønlands strategi for CO₂-fangst og -lagring 2023- 2028 fortsatte i 2024 med etablering af nye samarbejdspartnere og indgåelse af aftale med EU om midler til området. Målet er en etablering af en CCS-industri, der kan skabe en ny bæredygtig erhvervssektor indenfor råstofområdet. Indenfor strategiens rammer skal der arbejdes med:

- Kortlægning af det geologiske potentiale for CCS.
- Videns- og kapacitetsopbygning internt i Grønland indenfor CCS.
- Udarbejdelse af en CCS-markedsanalyserapport.
- Udarbejdelse, vurdering og anbefaling af CCS-virkningsformer.
- Stillingtagen til gennemførelse af injektionsboring.
- Udarbejdelse og implementering af CCS-regulativer.
- Markedsføringstiltag.

For at minimere efterforskningsselskabernes investeringsrisiko har Naalakkersuisut en målsætning om at levere og øge tilgængeligheden af geovidenskabelige data. Derfor har Naalakkersuisut i perioden gennemført forskellige geovidenskabelige projekter, enten på egen hånd eller i samarbejde med andre. Projekterne styrker forståelsen af geologien og mineralressourcerne, og er vigtige for at kunne generere ny efterforskningsinteresse og investeringer fra industrien. Dette gælder specielt de områder af Grønland, hvor der kun har været foretaget begrænset efterforskning. En betydelig del af Afdeling for Geologis arbejde består således af at koordinere og gennemføre geovidenskabelige projekter, både internt i afdelingen og i samarbejde med eksterne forskningspartnere, herunder GEUS, EU og USA. Følgende projekter blev bl.a. gennemført i 2024:

- Videreudvikling af online portal til mineraldata (www.greenmin.gl).
- Udvikling af databasestruktur for geovidenskabelige data.
- Opdatering af databasen for mineralforekomster.
- Implementering af EU Inspire.
- Geologisk kortlægning ved Hudson Land, Nordøstgrønland.

- Kompilation af tin- og wolframmineraliseringer ved Hudson Land, Nordøstgrønland.
- Geologisk kortlægning ved Ilulissat.
- Undersøgelse af karbonatitters potentiale i forhold til sjældne jordarter.
- Kortlægning af litium-potentialet i pegmatitter i Sydgrønland.
- Kortlægning af potentialet for fangst og lagring af CO₂ (CCS).
- Monitorering og risikostyring af ustabile fjeldpartier.
- Gennemførelse af mineraljagten Ujarassiorit.

Markedsføringsmæssigt deltog Afdeling for Geologi ved et internationalt markedsføringsevent rettet mod det europæiske og nordamerikanske marked for at øge interessen for internationale råstofinvesteringer i Grønland.

Afdelingen for Geologi er også ansvarlig for driften af borekernelagrene, og for at tilvejebringe nye geovidenskabelige data gennem forskningsprojekter. I december 2024 godkendte Naalakkersuisut indkøb af en ny lagerbygning, der skal fungere som borekernelager, da de eksisterende lagre er fyldte. Den nye bygning er finansieret af eksterne midler.

Afdelingen for justitsområdet

Afdelingen består pr. 31. december 2024 af en afdelingschef og en fuldmægtig. Herudover består afdelingen af ligestillingskontoret, som er beskrevet nedenfor.

På FM2024 blev der fremsat en lovpakke på justitsområdet, der vedrørte en ændring af retsplejeloven med det formål at optimere sagsbehandlingen i kriminalsager og forbedre politiets efterforskningsmuligheder.

Forslaget blev vedtaget i Inatsisartut og fremlagt i Folketinget i efteråret 2024, hvor det ligeledes blev vedtaget.

På EM2024 blev der vedtaget en række ændringer i kriminalloven, der bl.a. indebærer, at der er indført en bestemmelse om kriminalisering af stalking og identitetsmisbrug. Derudover skal lovforslaget etablere de fornødne bemyndigelser til at fastsætte regler om udgang med videre for personer, der er anbragt i hospital eller institution i henhold til retsafgørelser i medfør af kriminalloven og retsplejeloven. Forslaget behandles i Folketinget i foråret 2025, og det forventes at træde i kraft den 1. marts 2025.

Justitsområdet arbejder desuden med formulering og implementering af Naalakkersuisuts Visioner og prioriteringer på justitsområdet i samarbejde med Justitsministeriets Nordatlantkontor. En af de indsatser, der er særligt prioriteret i 2024 og 2025, er etableringen af en offerrådgivning i Grønland. Der er afholdt møder med forskellige interessenter, og der forventes at ligge en plan i løbet af 2025.

Herudover deltager Justitsområdet i det nordiske samarbejde EK-JUST, hvor der bl.a. i 2024 er arbejdet en del med organiseret kriminalitet og menneskehandel. Justitsområdet deltager herunder i en arbejdsgruppe, der er nedsat under embedsmandskomiteén til bekæmpelse af organiseret menneskehandel og menneskeudnyttelse.

Ligestillingskontoret

Ligestillingskontoret hører under Afdelingen for Justitsområdet og består pr. 31. december 2024 af en kontorchef. Stillingen som AC-Fuldmægtig har været ubesat siden 1. januar 2024, men bliver besat pr. 15. februar 2025.

På FM2024 blev forslag om Inatsisartutlov om ligestilling og anti-diskrimination 2. og 3. behandlet og herefter vedtaget. Loven trådte i kraft pr. 1. juli 2024 og har til formål at hindre diskrimination samt at fremme ligebehandling af alle personer. Loven indfører et generelt forbud mod diskrimination på baggrund af køn, graviditet, barselsorlov, seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk, køns karakteristika, race, hudfarve, national, social eller etnisk oprindelse, handicap, alder, politisk anskuelse, religion og tros overbevisning. Der er desuden oprettet et klagenævn (Ligebehandlingsnævn), der behandler klager om overtrædelse af loven. Den eksisterende Inatsisartutlov om ligestilling mellem mænd og kvinder, blev indarbejdet med visse tilpasninger i den nye lov.

Kontoret deltog endnu engang sammen med Naalakkersuisoq for ligestilling på FNs Kvindekonference (Commission on the Status of Women) CSW68 i New York. Naalakkersuisoq var en del af det nordiske lige-

stillingsministerpanel til et officielt side-event. Udover at være en del af det nordiske program via Nordisk Ministerråd for Ligestilling og LGBTI (MR- JÄM), blev der igen afholdt flere bilaterale møder med ministre fra Danmark, Færøerne, Canada, UN Women, FN's Sekretariat for Det Permanente Forum for Oprindelige Folk, New Yorks Kommission for kønsligestilling, New York statskontor for forebyggelse af partnervold samt med oprindelige folks organisationer og officials. Grønlands særegne rolle og position blev endnu en gang brugt til at gøre opmærksom på oprindelige kvinder og pigers rettigheder. I Grønland er majoriteten af befolkningen et oprindeligt folk og har i modsætning til mange andre oprindelige folk i verden, egen regering.

Ligestillingskontoret arbejder med implementering af de seks indsatsområder beskrevet i 'Det Kønsopdelte Arbejdsmarked - Strategiske Indsatsområder'. De strategiske indsatsområder blev godkendt af Naalakkersuisut i starten af 2024 og består af 'Lige løn', 'Uddannelse og Beskæftigelse', 'Ligestilling og diversitet', 'Barsel', 'Gender Budgeting' og 'Data'. Målet med de strategiske indsatsområder er at sikre lige vilkår og frie valg for fremtidens generationer.

Som en del af implementering af ét af de strategiske indsatsområder, er der igangsat et Gender Budgeting pilotprojektarbejde på arbejdsmarkedsområdet i perioden 2024-2027. Arbejdet indebærer en implementering af et offentligt økonomisk styringsværktøj, der anvendes til at integrere kønshensyn i de offentlige budgetter. Formålet er, at den offentlige økonomi ikke primært må være til gavn for et enkelt køn, men til gavn for hele befolkningen. Metoden afdækker løbende om der er skjulte forhold, der skaber ulighed og skævhed i samfundet og analyserer, hvordan sådanne uligheder afbødes. Arbejdet sker i nedsat arbejdsgruppe på tværs af ressortansvarlige for arbejdsmarked, finanser og ligestilling.

Ligestillingskontoret har sammen med departementet for uddannelse arbejdet med at definere en række initiativer, der har som mål at udstyre elever, lærere og pædagoger med viden og kompetencer, der gør dem i stand til at forholde sig kritisk til eksisterende stereotyper og de ubevidste antagelser om køn, der præger uddannelsen, arbejdslivet og i dagligdagen. Initiativerne skal fremme ligestilling gennem integration af kønsaspekter og ligestillingsundervisning på tværs af uddannelsessystemet - fra grundskolen til ungdomsuddannelser samt i lærer-, pædagog- og uddannelsesvejlederuddannelserne. Formålet er at skabe et uddannelsessystem, der tilbyder lige muligheder for både drenge og piger, uanset deres køn, og som skaber et solidt grundlag for ligestilling gennem hele barnets liv og i samfundet som helhed.

I samarbejde med Grønlands Statistik er der arbejdet på at få etableret en temaside om ligestilling på Grønlands Statistiks hjemmeside. Temasiden samler ligestillingsrelevant og kønsopdelt data og statistik, med det formål at skabe øget viden om status på ligestilling i samfundet.

Ligestillingskontoret er medlem i nordisk embedsmandskomite for ligestilling og LGBTI (EK-JÄM) og har derfor deltaget i en fastlagt møderække knyttet hertil. Medlemskabet er ikke et fuldgældigt medlemskab på lige fod med de nordiske lande (Danmark, Sverige, Norge, Finland og Island) og er således på samme vilkår som Færøerne og Åland. Ligestillingskontoret har igennem deltagelse i nordisk embedsmandskomite indsamlet viden, informationer og inspiration fra de andre nordiske lande samt gjort nordiske kollegaer opmærksom på grønlandske forhold, herunder med en vinkel på oprindelige folk. Medlemskabet i EK-JÄM giver mulighed for at italesætte og konkretisere Grønlands problemstillinger, hvilket adskiller sig fra de øvrige nordiske lande.

Ligestillingskontoret har desuden bidraget til øvrige opgavevaretagelse i Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling. Herunder i vurderinger af hvorvidt ligestillingsmæssige perspektiver er inddraget i øvrige ressortområders forslag og initiativer.

DEPARTEMENTET FOR BOLIGER OG INFRASTRUKTUR

Formål

Departementet for Boliger og Infrastruktur består af den overordnede administration, planlægning og styring af områderne vedrørende boliger, byggeri og infrastruktur og styres af Naalakkersuisuts og Inatsisartuts generelle politiske målsætninger for området.

Mission, vision og værdier

Departementets mission er at etablere grundlaget for udførelse af beslutninger truffet af Naalakkersuisoq og Naalakkersuisut indenfor ressortområdet og bidrage til udvikling af rammerne på området. Departementets vision er et departement, som er kendetegnet ved at kombinere høj faglighed, med en evne til at sætte dagsordenen og omsætte politiske mål til konkrete resultater. Departementets værdier består af faglighed og kompetencer, inddragelse og ansvarlighed samt opnåelse af resultater.

Forvaltning af lovgivning

Departementet forvalter følgende lovgivninger, hvor ændringer samt tilhørende bekendtgørelser ikke er medtaget:

Generelt: Den årlige Finanslov – aktivitetsområde 70-72 og 80-89

Bolig: Landstingsforordning om etablering af et boligselskab med senere ændringer; Landstingsforordning om ejerlejligheder; Landstingsforordning om overtagelse af Hjemmestyrets og kommunernes udlejningsejendomme som ejerlejlighed eller ejerbolig (lejer-til-ejer); Inatsisartutlov om boligfinansiering (20/20/60); Inatsisartutlov om andelsboliger; Inatsisartutlov om boligstøttelån; Landstingsforordning om støtte til boligbyggeri, fælleshuse, byggesæt mv. (kommunale byggesæt, multifunktionshuse, selvbygger); Inatsisartutlov om lån til medbyggerhuse;

Byggeri og Anlæg: Inatsisartutlov om byggeri (byggeloven); Inatsisartutlov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren (tilbudsloven); Inatsisartutlov om byggemodning, offentlige kloakledninger og offentlige veje (byggemodningsloven); Bygningsreglement 2006; AP95 – fælles betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed i Grønland. Dertil Hjemmestyrets bekendtgørelse om brandfarlige væsker i medfør af Landstingsforordning om forebyggelse og bekæmpelse af ildebrand, der ressortmæssigt hører under Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø;

Infrastruktur: Landstingsforordning om søfartsuddannelser; Landstingslov om mønstring af søfarende; Landstingsforordning om søtransport af gods til, fra og i Grønland; Inatsisartutlov om havne; Inatsisartutlov om bortfjernelse af skibe og vrage i havne; Inatsisartutlov om SIKUKI Nuuk Harbour A/S og anlæg af havn ved Nuuk; Landstingsforordning om dannelsen af TELE-POST som aktieselskab; Inatsisartutlov om telekommunikation og teletjenester; Landstingslov om forstyrrelser af radiomodtagning; Landstingslov om flyvepladser; Inatsisartutlov om rammebetingelser for anlæg, drift og finansiering af international lufthavn i Nuuk og i Ilulissat samt regional lufthavn i Qaqortoq, Inatsisartutlov om Mittarfeqarfiit A/S.

Hovedopgaver

Hovedopgaven for Departementet for Boliger og Infrastruktur består af den overordnede administration, planlægning og styring af områderne vedrørende boliger, byggeri og infrastruktur. Departementet har i 2024 bestået af følgende afdelinger: Ledelsessekretariatet, Anlægsafdelingen, Renoveringssekretariatet og Infrastrukturafdelingen. Tillige hører Telestyrelsen og Radioforvaltningen under departementet.

Ressortmæssigt er følgende aktieselskaber tilknyttet departementet: INI A/S, Illuut A/S, Tusass A/S, Royal Arctic Line A/S, Sikuki Nuuk Harbour A/S, Air Greenland A/S samt Kalaallit Airports Holding A/S.

Departementets primære opgaver er følgende:

- betjening af Naalakkersuisoq i relationen til Naalakkersuisut, Inatsisartut, kommunerne, borgerne og øvrige interessenter,
- udarbejdelse af analyser af aktuelle og fremtidige udfordringer på et højt fagligt niveau,
- udarbejdelse af løbende forslag og idéer baseret på relevant viden,
- skabelse af løsninger baseret på dialog og samarbejde med de berørte aktører,
- opfølgning på politiske beslutninger,

- udførelse af ressortområdets tværgående opgaver med udsyn og balance,
- varetagelse af ressortområdets forvaltningsopgaver på et objektivt grundlag, og
- sikring af et effektivt og moderne ressortområde samt
- løbende drift inden for ressortområdet.

Antal ansatte

Ved udgangen af 2024 var der 54 ansatte og 6 vakante stillinger i departementet, Telestyrelsen og Radioforvaltningen.

Vurdering af målopfyldelsen

Naalakkersuisuts målsætninger indenfor departementets ressortansvar samt de aktivitetsplaner og mål, der fremgår af finansloven samt særskilte politiske aftaler og reformer, anses for at være opfyldt.

Ledelsessekretariatet

Ledelsessekretariatet (LSEK) er en serviceenhed og stabsfunktion for hele departementet med bl.a. daglig betjening af Naalakkersuisoq og departementschef.

Målopfyldelse: Sekretariatets overordnede målsætninger er stort set opnået og indfriet. LSEK har ydet en tilfredsstillende servicering af Naalakkersuisoq i 2024. LSEK har stået for håndtering af 45 pressemeddelelser, 88 sager til Naalakkersuisuts behandling, 50 besvarelser af § 37 spørgsmål, omdeling af 10 punkter til behandling i Inatsisartut FM 2024 og EM 2024 del 1, hvoraf 8 blev vedtaget, ingen forespørgselsdebatter blev gennemført og de resterende 5 punkter til EM 2024 del 2 i februar 2025, anses for bortfaldet på grund af udskrevet valg. Planlagte udviklingsopgaver til forbedret on-boarding af nye medarbejdere i departementet, samt opkvalificering til forhøjet kvalitet af generel sagsadministration er gennemført i løbet af året.

Anlægsafdelingen

Den Centrale Bygningsmyndighed (DCB): Afdelingen varetager forvaltning og ajourføring af bestemmelser om opførelse, konstruktion og indretning af bygningsværker og andre anlæg samt generel vejledning mv. om administration af bygge- og anlægsopgaver i medfør af Inatsisartutloven om byggeri og Inatsisartutloven om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren. Desuden varetages konkret myndighedsbehandling i medfør af Hjemmestyrets bekendtgørelse om brandfarlige væsker.

Målopfyldelse: Målsætninger og planlagte aktiviteter er indfriet indenfor den budgetmæssige ramme. Planlagte aktiviteter i DCB omfattede navnlig fortsættelsen af arbejdet med et nyt bygningsreglement, inklusiv et sæt grønlandske nationale annekser til Eurocodes. Arbejdet blev afsluttet med en offentlig høringsrunde i efteråret og behandling af høringssvar. Andre aktiviteter har omfattet konkret, brandteknisk myndighedsbehandling af servicebygninger i tilknytning til lufthavnsprojekterne. Desuden har DCB fortsat faciliteringen af netværket for de kommunale byggesagsbehandlere, et initiativ der blev iværksat i 2018 med det formål at styrke byggesagsbehandlingen og sikre en ensartet sagsbehandling i kommunerne.

Selvstyrets centrale bygherrefunktion: Varetager Selvstyrets nybyggeri indenfor bolig-, uddannelse-, kultur-, sundhed- og socialområderne. Gennemførelse af en byggesag varetages fra idé til ibrugtagning og drift, i samarbejde med det ressortansvarlige departement, herunder byggesagers økonomi, kvalitet, udformning og arkitektur, totaløkonomi, byggested, risici, tidsfrister, entrepriseform og organisering. Herudover varetages en række overordnede målsætninger med hensyn til innovation og udvikling samt effektivisering af byggeriet.

Målopfyldelse: Bygherrefunktionen har gennemført de planlagte udbud i 2024, hvor der de fleste projekter er indgået entreprisekontrakter med lokale aktører, og hvor de fleste projekter er opstartet. Et enkelt udbud er annulleret pga. for højt licitationsresultat med henblik på et genudbud på et senere tidspunkt.

Entrepriseforhandlingerne har været præget af fortsat usikkerhed på bygge- og anlægsmarkedet, hvilket afspejler sig i høje byggepriser. Dette har medført behov for tilpasning af sammensætningen i entreprisekontrakterne, for fortsat at opnå bedst mulig budgetsikkerhed. Tilpasningerne består primært i, at der afsættes større beløb til uforudsete udgifter, som også fordeles på forskellige puljer i kontakter med entreprenørerne. I flere projekter har tilpasningerne endvidere bestået af aftaler om transporterklæringer, som indebærer at bygherre yder betaling for materialeleverance direkte til leverandøren fremfor til entreprenøren. Disse tilpasninger er primært sket for projekter i landets mindre bosteder, hvor der er tale om en lokal entreprenør, hvis kapitalgrundlag kan være udfordret pga. virksomhedens størrelse.

Bolig og Ejendom (B&E): Varetager overordnet strategiarbejde og administration af hele boligområdet, Selvstyrets ejerrolle for ejendomme og materielle aktiver (køb og salg), samt administration af udlån til boligfinansiering.

Målopfylldelse: B&E målsætninger er opnået og indfriet, hvilket for køb og salg afspejler sig i, at den forventede omsætning er opnået, og indfrielse af boligfinansieringslån har overgået den budgetterede omsætning. Tværpolitiske forhandlinger har resulteret i en politisk aftale om en boligreform, der består af 7 delelementer. Implementering af planen herfor i løbet af 2024 er opnået. Hertil har Naalakkersuisut vedtaget en finansieringsplan for udbedring af Selvstyrets udlejningsboliger, som udgør et delelement i reformen. I forbindelse hermed er der udarbejdet og offentliggjort informationskampagne om indsatsen og finansieringen af denne, primært målrettet Selvstyrets lejere. Herudover har Inatsisartut vedtaget 5 forslag til ændringer af Inatsisartutlove, der alle imødekommer boligreformens delelement om at adgangen til boligfinansieringsordninger forbedres, for at sikre borgerne bedre muligheder for at boligforsyne sig selv.

B&E har i løbet af 2024 desuden afsluttet den såkaldte boligsag i Nuuk, hvilket Tilsynsrådet er orienteret om i januar 2025.

Forsikring og BBR: Overordnet strategiarbejde og politikker for Selvstyrets forsikringer, rådgivning, forhandling af forsikrings- og mægleraftaler, kontakt til forsikringsrådgiver og forsikringsselskab, samt administration. Hertil kommer udvikling af landsdækkende Bygnings- og Boligregister (BBR), som led i Selvstyrets grunddataprogram.

Målopfylldelse: Målsætninger er opnået og indfriet. Der er gennemført udbud af Selvstyrets mæglerfunktion og skadesbehandling i henhold til Naalakkersuisut vedtagne strategi. Udbuddet er gennemført for øget kvalitetssikring af skadesbehandling, forsikringsrådgivning og Risk Management ved, at mæglerfunktion og skadesbehandling er samlet hos én mægler. I henhold til strategien er der gennemført diverse analyser, fortsat udvikling af værdisætning af Selvstyrets samtlige aktiver, politikker og besigtigelser af aktiver sammen med Risk Management program. Områdets hjemmeside har i tilknytning hertil løbende undergået en opdatering, sammen med udarbejdelse af nye informationer til Selvstyrets enheder om forsikringer. I forbindelse med udviklingen af BBR, er der gennemført udvikling af platform, med inddragelse af kommunerne, samt udarbejdet udkast til Bekendtgørelse for BBR, som bliver sendt i høring og kundgørelse i 2025.

Økonomi og HR (ØKO/HR): ØKO/HR er en stabsfunktion for departementet og har ansvaret for departementets budget og regnskab samt varetager koordinering af finanslovsarbejdet i departementet. Afdelingen varetager yderligere personaleområdet. ØKO/HR varetager desuden administration af A&R fonden, i henhold til aftale herom med Departementet for Finanser og Skatter, som er den ressortansvarlige myndighed.

Målopfylldelse: Målsætninger er opnået og indfriet. Rekruttering til vakant stilling er gennemført efter længere vakance. Der er gennemført afklaring af funktions- og opgavebeskrivelser til samtlige stillinger. Dette for at opnå en struktur, der bedre understøtter de daglige opgaver, den faglige rådgivning og sparring til departementets øvrige områder samt de økonomiske dimensioner tilknyttet hertil. I tilknytning her til er der arbejdet med yderligere udvikling af økonomisystemets projektmodul (A&R fonden), for at understøtte forbedret statistik på Selvstyrets bygge- og anlægsprojekter, samt afrapportering heraf til de ansvarlige ressortdepartementer.

Renoveringssekretariatet

Renoveringssekretariatet varetager renoverings-, vedligeholdelses- og nedrivningsopgaver indenfor følgende områder; bolig, uddannelse, kollegier, kirker, sociale institutioner samt havne. Gennemførelse af en byggesag varetages fra idé til ibrugtagning og drift i samarbejde med ressortansvarligt departement, herunder byggesagers økonomi, kvalitet, udformning og arkitektur, totaløkonomi, byggested, risici, tidsfrister, entrepriseform og organisering. Herudover varetages en række overordnede målsætninger med hensyn til innovation og udvikling samt effektivisering af såvel renoverings- samt vedligeholdelsesopgaver og -koncepter.

Målopfylldelse: Renoveringssekretariatets målsætninger og planlagte aktiviteter er delvist indfriet og opnået i 2024. Der har været flere større akutte renoveringssager samt vakante stillinger, hvilket har påvirket fremgang og dermed tidsplan for de planlagte aktiviteter og opgaveløsningen. Samtidig har afdelingen fortsat arbejdet og fokuseret på medarbejdertilfredshed, klarere prioritering og organisering samt effektivisering af arbejdsgange og projektledelse for afdelingens opgaver, hvilket er resulteret i større tilfredshed og engagement på tværs af afdelingen.

Infrastrukturafdelingen

Infrastrukturafdelingen har ansvar for myndigheds- og udviklingsopgaver inden for trafikområdet, sø- og luftfartsområdet, havne og lufthavne, post- og teleområdet, veje og færdsel samt den centrale havnemyndighed. Afdelingen varetager endvidere Den centrale havnemyndighed og forvalter i samarbejde med de lokale havnemyndigheder ISPS-reglerne. ISPS-reglerne er en forudsætning for at havnene fortsat kan modtage passagerskibe i international fart.

Målopfyldelse: Områdets målsætninger er delvist opnået og indfriet. Opgaveløsningen har været påvirket som følge af en stor personaleomskiftning hen over året.

Aeronautisk kontor: Nuuk lufthavn åbnede den 28. november 2024. Processen hertil har været lang og der er lagt betydelige ressourcer i samarbejde med blandt andet Trafikstyrelsen, Bestyrelsessekretariatet og Greenland Airports A/S (Mittarfeqarfiit A/S og Kalaallit Airports A/S).

Herudover er der i løbet af året gennemført opfølgning på indgåede servicekontrakter for passagerbefordring for perioden 2021 til 2030. Der er indgået aftale om ekstra helikopterkapacitet i Sydgrønland som følge af storus. Der blev planlagt Infrastrukturseminar til afholdelse i Qaqortoq i 2024, men det måtte desværre udskydes til januar 2025.

Der er fortsat samarbejde med Qeqqata Kommunia og Kommune Kujalleq som opfølgning på nedsatte arbejdsgrupper i forbindelse med etablering af lufthavne i Ilulissat, Nuuk og Qaqortoq. Aeronautisk kontor har understøttet processen med oprettelse af Den arktiske Basisuddannelse i Kangerlussuaq. Videre har der været et konstruktivt samarbejde med Forsvarsministeriet, og arbejdet med principaftalen om anvendelsen af Kangerlussuaq lufthavn i fremtiden. Det fortsatte arbejde og de politiske visioner om forsvarets fortsatte tilstedeværelse i Kangerlussuaq blev bekræftet med rammeaftale af 24. april 2023, og der pågår fornyet analysearbejde i regi af Forsvarsministeriet samt hos Greenland Airports A/S.

Arbejdet med politiske ønsker til færdselsloven for Grønland har været præget af konstruktivt samarbejde med Grønlands Politi, Færdselsstyrelsen og Trafikministeriet, i hvilken forbindelse Naalakkersuisoq har afholdt møder med Trafikminister Thomas Danielsen.

Under efterårssamlingen vedtager Inatsisartut at tiltræde anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ændring af lov om luftfart. Inatsisartut vedtager også under efterårssamlingen forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om telekommunikation og teletjenester (Hjemmel til at pålægge koncessionshaver at foretage geografisk prisudligning og udvidelse af området for nød- og sikkerhedstjenester).

Naalakkersuisut har i 2024 besluttet at lave et nyt data- og analyseværktøj "Go Greenland". Kontoret har til dette formål arbejdet med etablering af dette, og projektet forventes afsluttet i starten af 2025. I oktober afholdtes seminar om satellitter og fremtiden for telekommunikation i Grønland hvor den kommende rapport "Satellitter: Muligheder og trusler" blev præsenteret.

Maritimt kontor: Ressortområderne for Arctic Umiaq Line og Arctic Umiaq Line har i 2024 refereret til Naalakkersuisoq for Finansier. Der har været en løbende dialog med Royal Arctic Line A/S og opfølgning på koncessionen, som ressourcemæssigt har været en stor del af Det maritime Kontors opgaveportefølje. Der pågik sideløbende et arbejde vedrørende undersøgelse af fordele og ulemper ved Royal Arctic Lines fragtmonopol på foranledning af beslutning i Inatsisartut. Dette arbejde har på grundlag af beslutning i Naalakkersuisut mundet ud i yderligere dybdegående undersøgelser, som pågår i samarbejde mellem Royal Arctic Line A/S og Det maritime Kontor.

Som følge af beslutning i Inatsisartut havde Det Maritime kontor et tæt og velfungerende samarbejde med Arctic Umiaq Line om udarbejdelsen af en redegørelse om mulige fremtidsscenarier for kystpassagersejladsen, der skulle fungere som grundlag for fremtidige politiske drøftelser på området, herunder med særlig fokus på selskabets drift, indtægter og resultat.

I efteråret 2024 behandlede og godkendte Naalakkersuisut Selvstyrets bekendtgørelse om undtagelse af havne med tilhørende landanlæg og havnebassiner fra Inatsisartutlov om havne, som trådte i kraft 3. januar 2025, som en del af Procesplan for Havne. Bekendtgørelsen har til formål at mindske administration af små havneanlæg herunder en fritagelse af pontonbroer fra havnelovens bestemmelser.

Renovering og vedligehold af havne har fulgt sektorplanen, og forbedring af havnefaciliteter i Kullorsuaq er gennemført. Selvstyret og Sikuki har i samarbejde sikret oprensning af sejlrenden til Kangerlussuaq, som forventes færdiggjort i 2025. Derudover er der indgået aftale med ASIAQ om opmåling af udvalgte havne i Østgrønland for at understøtte sejladsikkerheden ved indsejling til de pågældende havne.

Inatsisartut har pålagt Naalakkersuisut at rette henvendelse til Rigsmyndighederne med henblik på, at der i Grønland indføres regler om at alle fartøjer der sejler i grønlandske farvande, skal være forsynet med en EPIRB ombord. Derfor er det maritime kontor i dialog med Klimadatastyrelsen og Søfartsstyrelsen om mulige tiltag for at forbedre søsikkerheden.

Telestyrelsen og Radioforvaltningen

Telestyrelsen og Radioforvaltningen fører tilsyn med koncessioner, forsyningspligten og andre tjenesteudbydere. Styrelsen varetager ligeledes relationerne mellem Danmark og Grønland i telefaglige spørgsmål. Yderligere varetages relationer til internationale organisationer. Tillige varetager styrelsen overvågning af udviklingen på telekommunikationsområdet. Herudover varetager styrelsen forvaltningen af radiokommunikationsområdet.

Målopfyldelse: Telestyrelsen og Radioforvaltningens overordnede målsætninger er indfriet. Styrelsen har i 2024 haft øget fokus på beredskab indenfor telekommunikationsområdet, og dette arbejde fortsætter i 2025 og fremover. Styrelsen har i 2024 ansat en medarbejder, hvis hovedopgave bliver at varetage beredskabsarbejdet på teleområdet. Udviklingen af en interaktiv frekvensplan pågår fortsat. Frekvensplanen skal effektivisere frekvensadministrationen og øge overskueligheden over reglerne for de enkelte frekvensbånd.

Økonomisk målopfyldelse

Departementet har på baggrund af kontinuerlig budgetopfølgning leveret et tilfredsstillende resultat på departementets samtlige hovedkonti. Der er alene tale om mindre underforbrug på enkelte hovedkonti, som skyldes vakante stillinger i perioder hen over året.

DEPARTEMENTET FOR LANDBRUG, SELVFORSYNING, ENERGI OG MILJØ

Formål

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø forestår departementale opgaver inden for områderne: Landbrug, selvforsyning, energi, miljø, natur, national klimatilpasning og -strategi, internationale klimaforhandlinger under FN's Klimakonvention, brandmyndighed, beredskab og sprængstofområdet. Departementet varetager den overordnede planlægning, udvikling og gennemførelse af en række konkrete initiativer inden for disse områder på grundlag af Naalakkersuisut og Inatsisartuts politiske målsætninger og konkrete beslutninger, samt sagsbehandling i henhold til relevant lovgivning.

Departementet består af følgende afdelinger:

- Afdeling for Selvforsyning, Økonomi og Personale,
- Afdeling for Landbrug, Energi og Klima,
- Afdeling for Natur,
- Afdeling for Miljø og Beredskab.

Endvidere er Departementet departemental myndighed for Miljøstyrelsen for Råstofområdet, Asiaq, Pingortitaleriffik, KNI A/S, Grønlands Elmyndighed og Nukissiorfiit.

Afdeling for Miljø- og Beredskab

Departementet varetager den overordnede administration, planlægning og styring af miljø- og beredskabsområdet. På miljøområdet er det Naalakkersuisuts mål at sikre en tidssvarende beskyttelse af miljøet mod forurening. Det er et mål, at samfundsudviklingen og den tiltagende industrialisering ledsages af en effektiv miljøbeskyttelse, at ressourceanvendelsen i Grønlands produktion og forbrug sker på den miljømæssigt bedst mulige måde, samt at forureningen af miljøet som følge af menneskelig aktivitet nedbringes til et minimum. Miljøbeskyttelse i og omkring byer og bygder sker i vidt omfang i samarbejde med kommunerne.

Opgaver inden for miljøområdet er eksempelvis affaldsplanlægning, håndtering af spildevand, miljøgodkendelse af forurenende virksomheder, VVM, tilsyn og godkendelse af forsyningsanlæg til drikkevand, dispensation til aktiviteter inden for spærrezone til drikkevandsressourcer, emballage, administration af Miljøfonden, implementering af Indsatsplaner vedr. plastik og fiske- og fangstredskaber, jordforurening samt havmiljø indenfor 3 sømil – herunder også miljøberedskab og internationalt samarbejde.

Beredskabsområdet er i Grønland opdelt i sektoransvar. Det betyder, at den myndighed, der har ansvaret for den daglige drift under normale forhold, også har ansvaret for, at sektoren kan fungere under ulykker og katastrofer. På beredskabsområdet er det derfor Naalakkersuisuts mål at sikre den bedst mulige håndtering af beredskabsrelaterede opgaver. Idet der mangler et landsdækkende eller nationalt udsyn, hvad angår en samlet trussels-, risiko- og sårbarhedsvurdering, vil der i den kommende tid lægges særligt fokus herpå. De enkelte sektorer og aktører, skal udarbejde deres beredskabsplaner både ud fra lokale vurderinger men især fra en national vurdering. Denne vurdering er altafgørende for at landets sikkerheds kan bibeholdes, hvor planlægning og forberedelse ses som fundamentet herfor.

Opgaver inden for beredskabsområdet omfatter lovgivning, udarbejdelse af forskrifter, tilsyn, uddannelse og formidling af oplysning inden for brand- og eksplosivstofområdet, deltagelse i Fagudvalget for Branduddannelsen, tilsyn med uddannelsesniveaue i de kommunale redningsberedskaber, samt varetagelse af sekretariatsfunktionen for Beredskabskommissionen – herunder øvelser og udvikling i samarbejde med Beredskabskommissionen. Som led i understøttelsen af Beredskabskommissionen og landets beredskab generelt, ses der behov for et fornyet fokus på tværkoordinerende indsatser, der går på tværs af sektorer og ressortområder, hvilket ses som en kerneopgave inden for beredskabsområdet og dermed beredskabsafdelingens opgaveportefølje.

Miljøstyrelsen for Råstofområdet

Råstofloven fastsætter kravene til miljøbeskyttelse i forbindelse med råstofprojekter, herunder krav om udarbejdelse af Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) i relation til udnyttelsesprojekter. Miljøstyrelsen udgør, sammen med Råstofstyrelsen, Råstofmyndigheden i Grønland.

Det er miljøstyrelsens opgave at sikre, at der tages behørigt hensyn til miljøet når der udføres råstofaktiviteter i efterforskningsfasen, VVM-fasen, anlægs-, udnyttelses-, og nedlukningsfasen. Miljøstyrelsens ansvarsområde dækker også miljøforhold ved småskalaaktiviteter, udvinding af sten og grus, videnskabelige undersøgelser på råstofområdet samt det internationale samarbejde.

Afdeling for Natur

Departementet varetager myndigheds- og udviklingsopgaver inden for natur.

Departementet varetager naturbeskyttelse og -forvaltning i Grønland samt en række forpligtigelser i henhold til internationale konventioner, aftaler og samarbejdsfora om naturbeskyttelse og naturforvaltning. På naturområdet administrerer afdelingen bl.a. Naturbeskyttelsesloven, og der arbejdes i henhold til Naalakkersuisuts Biodiversitetsstrategi 2030.

Herunder hører blandt andet:

- Fredning og/eller forvaltning af beskyttede naturområder (såsom Ramsar-områder, UNESCO verdensarvsområdet Ilulissat Isfjord, Nationalparken i Nord- og Østgrønland, arbejde med ny nationalpark, behandling af naturkonsekvensvurderinger for større anlægsaktiviteter i det åbne land, m.fl.).
- Godkendelser af ekspeditions- og feltvirksomhed i øde egne i henhold til Rejsebekendtgørelsen.
- Sagsbehandling vedr. Washingtonkonventionen om truede dyre- og plantearter (CITES).
- Varetagelse af Grønlands forpligtigelser i forhold til implementeringen af Konventionen om Biologisk Mangfoldighed (CBD) samt arbejdet i FN-regi vedr. beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet uden for national jurisdiktion (BBNJ – Biodiversity Beyond Areas of National Jurisdiction).
- Varetagelse af arbejdet i Arktisk Råds Biodiversitetsarbejdsgruppe (CAFF) som delegationsleder på vegne af Kongeriget i Arktisk Råd, herunder lederskab for arbejdsgruppen 2023-2025.
- Samarbejde med Canada om fælles mål for forvaltningen af Pikialasorsuaq.
- Udarbejdelse af forvaltningsplan for havbunden.
- Afdelingen repræsenterer aktivt Grønland i Kongerigets deltagelse i arbejdet under konventionen om beskyttelse af det marine miljø i Nordøstatlanten (OSPAR).
- Under Nordisk Ministerråd for Miljø og Klima deltager afdelingen i arbejdsgruppen for nordisk biologisk mangfoldighed (NBM) samt behandler emner som f.eks. natur og biodiversitet, invasive arter, økosystembaseret forvaltning og naturbaserede løsninger i regi af Nordisk Embedsmandskomité for Miljø og Klima (EK-MK).

Pinngortitaleriffik

Aktivitetstal

Internationale møder mm.	R 2024	FL 2024
Antal internationale møder	100	80
Mødedokumenter, ikke publicerede	50	40
Videnskabelige artikler, publicerede	60	60
Rapporter	40	30

Pinngortitaleriffik – økonomisk målopfyldelse

Grønlands Naturinstitut, Pinngortitaleriffik, har modtaget en tillægsbevilling til dækning af instituttets aktiviteter og myndighedsberedskab i 2024. Behovet opstod som følge af høje driftsomkostninger for Pinngortitaleriffiks nye forskningsfartøj "Tarajoq", som ikke er tilstrækkeligt modsvaret af charterindtægter i 2024. Det har i 2024 ikke været muligt at opnå en udchartring af Tarajoq i samme omfang som i 2023, hvor udchartring af forskningsskibet til eksternt finansierede projekter bidrog positivt til Pinngortitaleriffiks samlede økonomi og kompenserede for de høje driftsomkostninger for Tarajoq.

Pinngortitaleriffiks bestyrelse og direktion har i 2024 igangsat budgetforbedrende og udgiftsdæmpende tiltag i et forsøg på at rette op på Pinngortitaleriffiks pressede økonomi. På trods heraf var Pinngortitaleriffiks forventede underskud og samlede behov for tillægsbevilling estimeret til 7,5 mio. kr. for 2024. Dette indbefatter ca. 1,2 mio. kr. til øgede omkostninger og 6,3 mio. kr. til merudgifter til Tarajoq i forhold

til det oprindelige overslag fra 2019. Dette underskud var så stort, at det ikke kunne dækkes alene ved interne kompenserende besparelser. Besparelser i et så stort omfang vil have langtidsødelæggende virkning for Pinngortitaleriffiks overvågningsprogrammer, vitale funktioner og myndighedsberedskab.

Til dækning af tillægsbevillingen på 7,5 mio.kr. blev hovedkonto 20.11.50 Driftsreserven nedsat med 2,4 mio.kr. Derudover har departementet afholdt 5,1 mio.kr. inden for egen ramme. Heraf bevilgedes 1,5 mio. kr. fra hovedkonto 77.05.07 Miljøbeskyttelse, der har mindreforbrug som følge af ressourcemangel i Miljøafdelingen. 3,6 mio. kr. bevilgedes fra hovedkonto 73.04.04 Rentebærende udlån, der har mindreforbrug pga. svære økonomiske tider for landbrugserhvervet. Som følge heraf har mange landbrugere ikke de nødvendige midler til at opfylde kravet om eget indskud ved ansøgning om erhvervsfremmelån.

Det forventes, at der kan skabes balance i Pinngortitaleriffiks budget for 2025. Forventningen bunder i et styrket fokus på omkostningssiden, herunder med nye budgetrutiner og anvendelse af risikostyringsværktøjer, samt en forbedring af indtægtssiden primært ved øgede indtægter fra udchartring af Tarajoq.

Afdeling for Selvforsyning, Økonomi og Personale

På selvforsyningsområdet varetager departementet forvaltning af tilskud til udvikling af selvforsyning, forvaltning af servicekontrakter for KNI-koncernen (varedivision, energidivision, pengeforsyning, Neqi A/S og bygde-bank-system) samt GrønlandsBANKEN (bygde-bank-system), og udvikling af selvforsyningspolitik samt oplysningskampagner, aktiviteter og workshops til borgere. Afdelingen deltager og varetager formandskabet i Nordisk Ministerråds Småsamfundsgruppen, hvor der er fokus på at arbejde med sociale og miljømæssige problemstillinger som er særligt relevante for de nordiske øsamfund. I regi af Småsamfundsgruppen bliver der også udarbejdet rapporter og afholdt workshops indenfor de specifikke fagområder.

Afdeling for Landbrug, Energi og Klima

Departementet varetager myndigheds- og udviklingsopgaver inden for landbrug, energi og klima.

På landbrugsområdet gennemfører departementet forvaltning og udvikling af landbrugsområdet og akvakulturområdet samt udbetaling af erhvervsstøtte til landbruget.

På klimaområdet varetager departementet udviklingsprojekter inden for national klimatilpasning, national klimastrategi og internationalt samarbejde på klimaområdet. Dette omfatter i hovedtræk udmøntning af tiltrædelse af Parisaftalen, og sker ved udarbejdelse af en national klimastrategi med fokus på afbødning af og tilpasning til klimaforandringer samt deltagelse i det internationale samarbejde på klimaområdet, herunder i FN's Klimakonvention (UNFCCC), Parisaftalen og i Arktisk Råds arbejdsgruppe, AMAP. Hertil varetager departementet to- og fire-årige afrapporteringer på drivhusgasudledning og indsatser for klimatilpasning og drivhusgasreduktioner til FN's klimasekretariat.

På energiområdet er departementet ressortansvarlig for Grønlands energi-, vand- og varmforsyning, herunder tiltag for at forbedre drikkevandskvaliteten. Departementet har ansvaret for at sikre det nødvendige lovgrundlag, tariffer og økonomi samt at følge op på og deltage i videreudvikling af den offentlige forsyning. Det sker i tæt samarbejde med Nukissiorfiits ledelse. Udover ansvaret for den offentlige forsyning har departementet fokus på at øge vedvarende energi og dermed understøtte den grønne omstilling i hele Grønland og for alle brancher.

Inatsisartut vedtog på EM2021 en anlægslov for udvidelse af vandkraftforsyningen til Nuuk fra Utoqqarmiut Kangerluarsunnguut samt etablering af vandkraft til forsyning af Aasiaat og Qasigiannguut. Realiseringen af vandkraftprojekterne bidrager til at øge den grønne energiproduktion i Grønland. I 2023 vedtog Naalakkersuisut at ansvaret for anlæggelse og finansiering af anlægsprojekterne placeres hos NunaGreen A/S, der har oprettet særskilte selskaber til dette, hhv. NunaGreen Construction A/S og NunaGreen Disko Bay A/S. NunaGreen Construction A/S samarbejder med Nukissiorfiit og departementer i Namminersorlutik Oqartussat. Den efterfølgende drift varetages af Nukissiorfiit.

Departementet er ydermere ansvarligt for at udvikle området for grønne investeringer. Inatsisartut vedtog på EM2021, at de store vandkraftpotentialer ved Tasersiaq og nærtliggende områder skal konkurrenceudsættes. Grønland besidder vandkraftressourcer der overstiger den nationale efterspørgsel på energi. Et udbud af disse store vandkraftpotentialer skal tiltrække investorer til udnyttelse af Grønlands store vandkraftpotentialer. Dette kan fremme den grønne omstilling både i og uden for Grønland og samtidig gøre indtjening til den grønlandske økonomi flerstrengt.

Antal ansatte ultimo 2024

Område	Antal ansatte (inkl. ledere)	Normeret (inkl. Ledere)
Miljø og Beredskab	10	14
Natur	9 (+ 1 studentermedhj.)	11
Landbrug, Energi og Klima	9	8,5
Miljøstyrelsen for Råstofområdet	4	5
Selvforsyning, Økonomi og Personale	5 (og en elev)	5

Med Finansloven for 2025 er der vedtaget en fast opnormering på klimaområdet med $\frac{1}{2}$ årsværk. Således er den samlede normering i afdelingen fra 2025 og frem på 9 (inkl. leder).

I følgende afdelinger har der i perioder været underbemanding, Afd. for Natur og Afd. for Landbrug, Energi og Klima og særligt Afd. for Miljø- og Beredskab har været hårdt ramt i 2024. Generelt har den lavere bemanning i departementet haft betydning for opgavevaretagelsen samt et meget stort pres på medarbejderne.

Målopfyldelsen

Afdeling for Miljø og Beredskab

Afdeling for Miljø og Beredskab varetager løbende sagsbehandling af projekter og diverse ansøgninger fra virksomheder og kommuner. Idet miljø- og beredskabsafdelingen løbende besvarer disse henvendelser og udsteder tilladelser til forskellige aktiviteter og anlæg samt fører tilsyn hermed vurderes det, at der er en meget høj grad af målopfyldelse.

Det grønlandske returpantssystem er kommet i drift pr. 1/1 2024, hvorfor det må siges at afdelingen har nået en stor milepæl inden for nærværende ressortområde. På den baggrund er der i 2024 indkøbt mindre pantssystemer til mindre bosteder, for at optimere systemet.

Der er udarbejdet en dispensation til vinterkørsel i vandspærrezonen i Ilulissat, som træder i kraft den 1. januar 2025.

Der arbejdes i henhold til Naalakkersuisuts affaldshandlingsplan (sektorplan) med at realisere etableringen af en national affaldsløsning med to centrale forbrændingsanlæg i henholdsvis Nuuk og Sisimiut. Forbrændingsanlægget i Nuuk kom i brug foråret 2024. I samme ombæring er der skabt særlig fokus på støtten til de kommunale forvaltninger, og deres håndtering af affaldsområdet. Et ekstraordinært initiativ Affald 2024-2025 er igangsat, hvor der via Miljøfonden er reserveret op til 15 mio. kr. over en toårig periode. Midlerne fra miljøfonden er en støtte til kommunerne, så alle er klar til at affaldet skal transporteres i 2024/2025. Der er således over en toårig periode reserveret op til 3. mio. kr. til hver kommune. Under PKG-mødet i efteråret 2024, blev det besluttet, at der i led med udfærdigelsen af den nationale affaldshåndtering var behov for mulighed for åben afbrænding frem til begge nationale forbrændingsanlæg er færdigbygget forår 2025, derfor har efteråret 2024 været præget af ændring af affaldsbekendtgørelsen og sagsbehandling hvad angår dispensationsansøgninger til åben afbrænding.

For beredskabsområdet er der udført en større skrivebordsberedskabsøvelse kaldet Arctic Pride. Det foregik over en uge, som var en god øvelse for beredskabskommissionen og sekretariatet. Desuden har arbejdet i beredskab været præget af sunkne skibe og olieudslip samt udarbejdelse af et notat vedrørende Grønlands forsyningssikkerhed.

Miljøstyrelsen for Råstofområdet

Miljøstyrelsens opgaver er især koncentreret omkring:

- Vurdering af miljøforhold i forbindelse med udstedelse af tilladelser.
- Sagsbehandling i relation til miljømæssig vurdering af feltaktiviteter.
- Koordinering af udarbejdelsen af VVM-redegørelser.
- Opdatering af gældende lovregime og guidelines.

I 2023 bidrog Miljøstyrelsen til en revision af Råstofloven blev vedtaget på forårssamlingen 2023. I 2024 bidrog Miljøstyrelsen til udarbejdelse af en ny lov om lokale mineralaktiviteter der blev vedtaget på forårs-

samlingen 2024. Med udgangspunkt i de nye love arbejder Miljøstyrelsen på et udkast til ny strategiplan for miljøregulering af råstofområdet der forventes implementeret i 2025. I samarbejde med afdelingen for Miljø og Beredskab arbejder Miljøstyrelsen med udarbejdelse af en række bekendtgørelser til sikring af at internationale konventioner også dækker inden for råstofområdet.

Miljøstyrelsen har også i 2024 opfyldt de fastsatte målsætninger, herunder:

- Grundig og kompetent sagsbehandling af projekter og ansøgninger fra råstofselskaberne, hvor fastsatte tidsfrister er blevet overholdt.
- I samarbejde med GN og DCE, fortsættelse af videnskabeligt baserede udviklingsprojekter især omkring gennemførelse af de regionale baggrundsundersøgelser, opdatering af Naturemap samt klassifikation af sandsugningslokaliteter i Grønland.
- Miljøtilsyn af to aktive og en nedlukket mine:
 - o Anorthosit-minen ved Kangerlussuaq (Lumina Sustainable Materials A/S)
 - o Guldminen ved Nalunaq (Amaroq Minerals)
 - o Maamorilik

Fremdrift på råstofprojekter i 2024:

- Grafitprojekt ved Nanortalik, (*Greenroc Graphite Limited – tidligere Obsidian Mining Ltd.*). Selskabet indsender ansøgning om udnyttelsestilladelse jf. den nye minelov. Projektkommissorium godkendes administrativt i januar 2025 og afventer behandling af Naalakkersuisut efter valget.
- Guldmineprojektet ved Nanortalik (Amaroq Minerals - tidligere AEX GOLD). VVM og VSB godkendt af Naalakkersuisut i juni 2024. Midlertidig mine og nedlukningsplan godkendt af Naalakkersuisut i slutningen af 2024. Arbejdet med permanent mine- og nedlukningsplan pågår i samarbejde med Råstofstyrelsen.
- Molybdænpjektet ved Malmbjerget på Jameson Land (Greenland Resources Inc.). Andet udkast til VVM er under miljøreview.
- Anorthositprojektet ved Qeqertarsuaq, Majoqqap Qaava (Greenland Anorthosite Mining) Projektbeskrivelse og kommissorium for VVM og VSB politisk godkendt juni 2022. VVM og VSB i offentlig høring i januar 2025. Hvidbog under udarbejdelse.
- Sjældne jordartsmetaller ved Killavaat Alannguut ved Narsaq (Tanbreez Mining Greenland A/S) Selskabet har en tilladelse til en årlig udvinding 500.000 tons af mineralerne eudialyt og affvedsonit som de første 10 år kan forarbejdes udenfor Grønland. Selskabet har fået forlænget fristen for godkendelse af udnyttelses- og nedlukningsplaner indtil udgangen af 2025.

Afdeling for Natur

Afdeling for Natur har overordnet opnået en væsentlig grad af målopfyldelse i 2024. Afdelingen varetager løbende sagsbehandling af projekter, diverse ansøgninger om ekspeditionstilladelser, CITES- tilladelser, dispensationer og høringer i henhold til Naturbeskyttelsesloven, mv. (udgør ca. 70%).

Derudover kan nævnes konkrete eksempler på opfyldelse af udviklingsopgaver, forhandlinger under bl.a. partskonferencer, o.lign. (udgør ca. 30%):

- Igangsættelse af arbejdet med at etablere en ny nationalpark i Vestgrønland efter ønske fra Qeqqata Kommunia og Kommune Qeqertalik, finansieret gennem EU Grøn Vækst-midler.
- Igangsættelse af konsekvensanalyse ved en evt. ratificering af juridisk bindende FN-aftale om beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af marin biodiversitet uden for national jurisdiktion (BBNJ).
- Varetagelse af lederskabet for Arktisk Råds Biodiversitetsarbejdsgruppe (CAFF) 2023-2025 som delegationsleder på vegne af Kongeriget i Arktisk Råd.
- Afrapportering om status for nationale mål (22 mål/107 delmål) som del af nationale biodiversitetsstrategier og handlingsplaner mod gennemførelsen af ny, global 10-årig naturaftale (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework) indgået ved biodiversitetskonventionens COP15 i 2022.
- Udfærdigelse og lancering af ny hjemmeside for ekspeditionsansøgninger samt etablering og ibrugtagning af online ansøgningssystem.

- Afklaring af rammer for samarbejde med Canada om fælles mål for forvaltning af Pikialasorsuaq.
- Undersøgelse af de faktorer, der påvirker, at lam forsvinder eller dør. Undersøgelsen baseres på lokal viden og vil indeholde en opgørelse af udviklingen i antallet af havørne i Sydgrønland samt mulige adfærdssændringer hos havørnene i Sydgrønland. Redegørelse til omdeling til Inatsisartut ved FM2025.

Afdeling for Selvforsyning, Økonomi og Personale

Grønlands Selvforsyningsstrategi 2025-2030 blev offentliggjort i december 2024, og er den første selvforsyningsstrategi i landets historie.

Selvforsyningsafdelingen har også udarbejdet forskellige mediekampagner om selvforsyning til borgere, for at udbrede kendskabet til lokale råvarer og muligheder i landet, samt øge borgernes bevidsthed om det internationale fødevarer-systems påvirkning på miljøet. Der blev i 2023 afholdt en online workshop for borgere om privat fødevarerproduktion og de sociale og helbredsmæssige fordele ved at være selvforsynende. Selvforsyningsafdelingen har indgået et samarbejde med Kivitsisa om at udarbejde et uddannelsesforløb for folkeskoler i indendørs grøntsagsdyrkning og selvforsyning, som vil blive offentliggjort i 2025. Selvstyret sponsorerer mikrogrønt maskiner til alle landets folkeskoler. Selvforsyningsafdelingen er også løbende i kontakt med relevante aktører i Canada, Alaska, Island og Færøerne for at udveksle erfaringer inden for selvforsyning.

I forbindelse med de regnskabsmæssige uoverensstemmelser, der er blevet kortlagt i KNI A/S og dets enheder, har selvforsyningsafdelingen været involveret i udredningsarbejdet omkring de forskellige KNI-enheder. For disse KNI-enheder gælder, at de har servicekontrakter med Selvstyret, som selvforsyningsafdelingen administrerer årligt. Selvforsyningsafdelingen har været i gang med at større udredningsarbejde for KNI A/S enhederne samt Neqi A/S, som blev sat på pause i 2024.

Selvforsyningsafdelingen har desuden tidligere forvaltet tilskud til forskellige produktionsanlæg i bygder og yderdistrikter. I 2023 gav Selvstyret tilsagn til 1 projekt på 1 produktionsanlæg, der indhandler og forarbejder tørret fisk og kartofler. I 2024 er produktionsanlægstilskud blevet udvidet og ændret til tilskud til udvikling af selvforsyning, for at sikre større fremdrift og udvikling indenfor selvforsyningsområdet. Tilskudsordningen er nu åbnet op for producenter indenfor selvforsyning i hele landet. For 2024 er der indtil videre indgået aftaler med 5 virksomheder, der indhandler og producerer mikrogrønt, tang, kartofler, tørret fisk og kød.

Asiaq har været ramt af et større cyberangreb, som har medført en tillægsbevilling på 1,2 mio kroner. Forarbejdet for flytning af NunaGIS fra Departementet for Finanser og Skatter til Asiaq er pågået og er officielt blevet en del af Asiaq per 1. januar 2025. Aftale vedrørende drift og vedligeholdelse af Forskningsstation Zackenberg 2024-2038 er blevet underskrevet. Asiaq har sommeren 2024 været på flere feltarbejdsture.

Afdeling for Landbrug, Energi og Klima

På landbrugs- energi- og klimaområdet er målsætningerne for 2024 i bred udstrækning nået.

Landbrug

På landbrugsområdet har departementet fortsat udviklingen i tråd med landbrugsstrategien 2021 – 2030, hvormed følgende mål i 2024 er opnået:

- Fortsat understøttelse af implementering af landbrugsstrategien.
- Ny erhvervsfremmelov for landbrug er vedtaget af Inatsisartut på FM2024.
- Ny bekendtgørelse om erhvervsfremme for landbrug vedtaget af Naalakkersuisut i december 2024.

Klima

Oven på Inatsisartuts beslutning om tiltrædelse af Parisaftalen (EM2023/60) er der igangsat og gennemført en række udviklingsprojekter på klimaområdet i tillæg til gennemførelse af almindelige driftsopgaver.

- Opdatering af klimasamarbejdsaftale mellem Naalakkersuisut og regeringen om Grønlands deltagelse i de internationale klimaforhandlinger under FN.
- Tiltrædelse af Parisaftalen under Klimakonventionen.
- Deltagelse i Copenhagen Climate Ministerial.
- Deltagelse i Green Overseas Climate Finance Forum.
- Deltagelse i klimaforhandlinger og møder i Oprindelige Folks platform ved COP29 i Baku, Aserbajdsjan.

- Deltagelse i arbejdet under Beyond Oil and Gas Alliance.
- Deltagelse i arbejdsgruppen under Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) under Arktisk Råd.
- Igangsættelse af arbejde til forbedring af datagrundlaget for udarbejdelse af territoriale udledningsopgørelser og udarbejdelse af fremskrivningsmodel for drivhusgasudledninger.
- Udvikling af inddragelsesmodel for udvikling af national klimastrategi.
- Afholdelse af borgerworkshops på østkysten og i Nuuk.
- Forberedelse og ansøgninger til EU til nedsættelse af klimapartnerskaber med virksomheder.
- Udvikling af klimaterminologi (ordbog) i et samarbejde med virksomheder og Oqaasileriffik.

Vandkraft til Nuuk og Aasiaat og Qasigianniguit

Naalakkersuisut har i 2023 overdraget ansvaret for anlægsprojekterne ved Utoqqarmiut Kangerluarsunguat og Aasiaat/Qasigianniguit til NunaGreen Construction A/S og selskabet har i samarbejde med Nukissiorfiit og Namminersorlutik Oqartussat arbejdet målrettet på udmøntning af vandkraftprojekterne i henhold til *Inatsisartutlov af 1. december 2021 om rammebetingelser for anlæg, finansiering og drift af vandkraftværker med tilhørende faciliteter til forsyning af Nuuk samt Qasigianniguit og Aasiaat.*

I 2024 har NunaGreen Construction A/S i samarbejde med Nukissiorfiit og departementet gennemført:

- Opdateringer og gennemgang af de samfundsøkonomiske konsekvensberegninger,
- Sikret politiske godkendelser og politisk betjening.
- Udarbejdet et aftalekompleks mellem NunaGreen Construction A/S og Nukissiorfiit i 'agreed form' til brug for aftaler om garantistillelse og lånoptag.
- Analyseret muligheder for afsætning af overskudsstrøm i Nuuk.

Vandkraft til Tasiilaq

Naalakkersuisut besluttede i 2022 at afsætte midler til en projektering og gennemførelse af en udvidelse af vandkraftværket i Tasiilaq, jf. det to-delte bevillingsprincip. Nukissiorfiit har i efteråret 2024 gennemført en udbudsproces og modtaget tilbud på projektet.

Konkurrenceudsættelse af Grønlands største vandkraftpotentialer ved Tasersiaq og nærtliggende områder, jf. Inatsisartutbeslutning på EM2021/85

Der er afsat i alt 15,6 mio. kr. fra 2024 - 2027 under Grøn Vækst-aftalen med EU til at udvikle konkurrenceudsættelsen, jf. Finanslovsaftalen for 2025. Herudover er der afsat ca. 1,5 mio. kr. under EU's Capacity Facility-program. Midler fra Grøn Vækst-aftalen finansierer kapacitetsopbygning til myndighedsopgaven med udbuddet. Der er således rekrutteret og besat 2 nye stillinger i løbet af 2024 målrettet denne opgave. Det betyder, at der er:

- Sikret opnormering og ansat kontorchef for vandkraftudbuddet.
- Sikret opnormering og allokeret chefkonsulent/jurist til vandkraftudbuddet.

Yderligere er følgende mål opnået:

- Affredningsproces er afsluttet ved godkendelse af Naalakkersuisut sommer 2024. Der er foretaget arkæologisk besigtigelse af området ved Tasersiaq.
- Udarbejdelse af LCOE-model (model til beregning af gns. pris pr. produceret energienhed).
- Government take analyse er udarbejdet og der har været omfattende politisk dialog og betjening heraf.
- Opdatering af miljødata i samarbejde med GN og DCE er igangsat.
- Udbudsmateriale er i kraftig fremdrift og flere elementer er klar til politisk beslutning, herunder government take model.
- Design af udbudsprocessen er igangsat.
- Muligheder for investeringsscreening i forbindelse med udbuddet af vandkraftpotentialerne er blevet juridisk vurderet.
- Der er løbende gennemført markedsdialog med potentielle investorer.

- Der er udarbejdet en energipotentialeanalyse af Tasersiaq og Tarsartuup Tasersua.
- Der er løbende dialog med Qeqqata Kommune med henblik på vidensdeling og lokal forankring.
- Kalistat Lund Naalakkersuisoq for Energi har:
 - o Deltaget i paneldebat ved Future Greenland conference.
 - o Introduceret udbuddet af Grønlands største vandkraftpotentialer til EU's Business Mission Greenland 2024.
 - o Deltaget i flere paneldebat ved Arctic Circle Assembly.

DEPARTEMENTET FOR BØRN OG UNGE

Formål

Departementet for Børn og Unge varetager de dele af socialområdet, der vedrører børn, unge-, og handicapområdet samt førskoleområdet. Socialstyrelsen er en underliggende enhed til Departementet for Børn og Unge. Socialstyrelsen varetager driftsopgaver samt borgerrelaterede aktiviteter på socialområdet.

Hovedopgaver

Departementet for Børn og Unge

- Socialreformer inden for børne- og ungeområdet og handicapområdet.
- Socialjuridiske lovforslag og -ændringer samt vejledning af juridiske problemstillinger – herunder børnestøtteloven og handicapstøtteloven.
- Opgaver forbundet med Børnerettighedsinstitutionen samt Handicaptalsmandsinstitutionen.
- Udvikling af strategier og handlingsplaner på ressortområdet.
- Monitorering af projekter og indsatser og formidling heraf i årlige statusrapporter.

Socialstyrelsen

- Udbygning af sociale institutioner i samarbejde med kommunerne.
- Forebyggelse og behandling af sociale vanskeligheder.
- Driften af de landsdækkende børn- og ungeinstitutioner samt handicap-botilbud.
- Vejledning samt kursusvirksomhed for kommuner, institutioner m.fl.
- Implementering af konkrete initiativer i relevante vedtagne politiske strategier og handleplaner.
- Forebyggende indsatser med fokus på børn, unge og familier – såsom Klinik Killiliisa, Tusaannga, Alliaq, Meeqqat 0-18 og folkesundhedsprogrammet Inuuneritta III.

Antal ansatte

Af hovedkonto 30.01.01 var Departementet for Børn og Unge i 2024 normeret til 17 ansatte. 17 stillinger var besat.

I 2024 havde Socialstyrelsen en normering på 96 ansatte. 94 stillinger var besat. Af de i alt 94 ansatte var 1 projektansat.

Vurdering af målopfyldelsen

Departementet for Børn og Unge

I forbindelse med PKG-mødet i februar 2024 planlagde og gennemførte Departementet for Børn og Unge en halv temadag med fokus på sagsbehandling indenfor handicapområdet. Temaet blev belyst fra både et borger- og pårørendeperspektiv samt gennem oplæg ved handicaptalsmanden og kommunale sagsbehandlere.

Herudover har Departementet for Børn og Unge i juni 2024 afholdt workshop i Narsaq om Tidlig Indsats og opfølgende arbejde. I workshoppen deltog bl.a. flere kommuner, MIO, Tilioq, Socialstyrelsen, Ilisimatusarfik, NIISIP og SPS. Formålet med workshoppen var udformning af en fælles erklæring for det videre arbejde for udsatte familier.

Departementet for Børn og Unge har i 2024 desuden afholdt workshops i hhv. Kommune Kujalleq og Avan-naata Kommunua som led i etablering af partnerskabsprojekter i forbindelse med implementeringen af *Bedre forebyggelse, færre anbringelser: Handlingsplan for det forebyggende arbejde i familier 2023-2030*.

Derudover har Departementet for Børn og Unge i 2024 udgivet *Handlingsplan for efterlevelse af FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap* samt den afsluttende rapport om *Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland 2020-2023*.

I august 2024 deltog Grønland, Departementet for Børn og Unge, som en del af Danmarks delegation, i ek-

samination ved FN's Handicapkomité. Grønland fik både anerkendelse for bl.a. udgivelsen af en national handlingsplan for efterlevelse af FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap, og ligeledes en række anbefalinger til det videre arbejde i forbindelse med at sikre efterlevelse af konventionen.

I efteråret 2024 var mange opgaver i Departementet for Børn og Unge koncentreret om udfordringerne i Kommune Kujalleqs socialforvaltning. Departementet for Børn og Unge medvirkede i særdeleshed til arbejdet forud for Naalakkersuisuts beslutning om suspension af dele af kommunens sociale regelsæt, som omfatter administrationen af Inatsisartutlov om støtte til børn og Inatsisartutlov om støtte til personer med Handicap. Naalakkersuisuts arbejde med genopretningen af driften i socialforvaltningens suspenderede områder, vil foreløbig fortsætte i 2025.

Socialstyrelsen

Sekretariatet

I 2024 gennemførtes den sidste implementering af den online kursusportal "Planorama", som digitalisering af tilmeldinger og kursusadministration, fra de Grønlandsk-danske initiativer.

På tværs af Socialstyrelsens afdelinger oprettedes i 2024 et tværgående e-læringsnetværk for relevante medarbejdere i Socialstyrelsen. E-læringsnetværket sikrer bl.a. en ensartet kvalitet i digitale løsninger (webinarer mv.) i forhold til at understøtte på tværs af politisk vedtagne strategier og handleplaner med relevans for Socialstyrelsen.

Døgn- og visitationsafdelingen

Der har i 2024 været fokus på at sikre en ensartet metode samt faglig udvikling på alle de selvstyrejede døgntilbud og døgninstitutioner, hvorfor der har været afviklet kurser i "Fælles Faglighed" til medarbejdere med pædagogisk uddannelsesbaggrund.

Der har i 2024 været et stort fokus på at sikre driften på området. På denne baggrund er et af de årlige forstanderseminarer blevet ændret til et driftsorienteret seminar. Emnerne for det driftsorienterede seminar har i 2024 været på områdets organisering, normering, finansloven, forhandling om takster, samt budgetter for 2025.

Paarisa

Paarisa arbejder ud fra folkesundhedsprogrammet *Inuuneritta III – Naalakkersuisuts strategi for samarbejdet om det gode børneliv 2020-2023*. Som led i arbejdet med Inuuneritta III har Paarisa indgået, og er i gang med at indgå, en række partnerskaber, samt har opstartet en række indsatser. Blandt partnerskaberne kan nævnes: Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq (endnu ingen underskrevet aftale), Partnerskabet Kattulluta Inuuneritta / Sammen om det gode liv, IGASA, Ataatsimoorluta Aalasa og Active Healthy Kids Grønland (Atuarfimmi Aalasa).

Derudover har Paarisa en samarbejdsaftale med Center for Folkesundhed i Grønland (CFG) på selvmordsforebyggelsesområdet, samt implementeringen af Inuuneritta III. Paarisa har i samarbejde med CFG udviklet en partnerskabsmodel for Inuuneritta III, der bl.a. beskriver, hvordan det tværsektorielle samarbejde skal struktureres.

I februar 2024 blev Qamani-strategien for forebyggelse af selvmord 2023-2028 lanceret i Ilulissat. Paarisa har desuden gennemført en tre-dags konference i november 2024 for at samle interessenter, dele erfaringer og styrke implementeringen af strategien.

I maj 2024 blev fagpersoner fra kommuner mm. uddannet instruktører i selvmordsforebyggelse i samarbejde med Livslinjen. Paarisa lancerede også for første gang initiativet "Yellow September" for at øge opmærksomheden på selvmordsforebyggelse, som nu vil videreføres.

Yderligere tiltag omfatter app-udvikling med meditationer på grønlandsk samt en samarbejdsaftale med Børns Vilkår i Danmark om at gøre Tusaannga.gl mere ungdomsvenlig, dette er finansieret af Qamani-strategien.

Derudover har Paarisa i 2024 prioriteret at styrke arbejdet med seksuel sundhed i folkeskolen. Der er igangsat implementering af undervisningsmaterialet om seksuel sundhed for det ældste klassetrin, som rulles ud efter 1. kvartal 2025.

Killiliisa: I 2024 har Killiliisa fokuseret på den digitale/ online verden. Der er indgået samarbejde med Red Barnet, samt udviklet en pixibog inspireret af Killiliisa håndbogen.

Afdelingen for Børns Udvikling

År 2024 markerede starten på et nyt kapitel for Afdelingen for Børns Udvikling efter afslutningen på en række initiativer under det Grønlandsk-Danske tværgående samarbejde. Initiativ 1, 2 og 3 var forankret i afdelingen.

Afdelingen for Børns Udvikling har i 2024 haft øget fokus på politiske strategier og deres implementering.

Meeqqat 0-18

Meeqqat 0-18-indsatsen har i 2024 nået en vigtig milepæl med den fulde implementering af Pilot-projektet for TOPI (Tidlig opsporing) i Avannaata Kommunia.

Den politiske beslutning om at overføre ansvaret for TOPI til Departementet for Uddannelse træder i kraft i det kommende år, hvilket derfor også markerer en afslutning på afdelingens direkte rolle i implementeringen.

MANU: Teknologi og tilgængelighed i fokus

MANU-programmet prioriterede i 2024 arbejdet med en række digitale løsninger for at styrke tilgængeligheden og effektiviteten af forældrekompetenceudvikling. Her kan nævnes: MANU App, MANU E-Learning platform, MANU videoer, MANU+ samtalekort, MANU Podcast, MANU Survey, MANU Facebook.

Tidlig Indsats: Implementering af ny håndbog

Som en del af arbejdet med Initiativ 2 har Tidlig Indsats-teamet udviklet en Tidlig Indsats Håndbog i tæt samarbejde med relevante fagpersoner. I 2024 har teamet haft et særligt fokus på implementeringen af håndbogen blandt fagpersonerne. Dette arbejde er blevet understøttet gennem målrettede aktiviteter, herunder: faste online møder, planlægning af webinar, og Tidlig Indsats survey.

Dagtilbudsområdet: Digitalisering og opkvalificering

I 2024 har der været et stort fokus på at brainstorme og fremme digitaliseringen af pædagogiske redskaber for at øge tilgængeligheden, bæredygtigheden og effektiviteten af opkvalificeringer for dagtilbudspersonale i hele landet. Der har bl.a. været arbejdet med en E-Learning platform for dagtilbudspersonale, og der har været afholdt træf for alle fagchefer fra dagtilbudsforvaltningerne, pædagogiske konsulenter og MISI. Træffet fokuserede på relationskompetenceudvikling mellem dagtilbudspersonale og børn.

Øvrige fokusområder i 2024 for Afdelingen for Børns Udvikling

Øvrige initiativer i 2024 omfatter udarbejdelse af en juridisk vejledning til den nye førskolelov, udvikling af nationale anbefalinger for skærmbrug på førskoleområdet og et øget fokus på at styrke forebyggende indsatser indenfor MANU, Tidlig Indsats og dagtilbudsområdet for Kommune Kujalleq.

Afdeling for Rådgivning til Sagsbehandlere

Afdeling for Rådgivning til sagsbehandlere blev i 2024 udvidet med områderne for Børne- og Familiecentre og Familiehuse og Familierådslagning.

Afdelingen tilbyder råd og vejledning om sagsbehandling vedr. børn og unge, plejefamilier, handicap og Familierådslagning. Afdelingen har i den forbindelse registreret 424 henvendelser i 2024.

Afslutningen på 2024 har båret præg af, at Naalakkersuisut d. 7. november 2024 besluttede at suspendere Kommune Kujalleqs forvaltning af Inatsisartutlov om Støtte til Børn og Inatsisartutlov om Støtte til Personer med Handicap. En betydelig andel af afdelingens medarbejdere blev efterfølgende prioriteret til arbejdet i Kommune Kujalleq.

Børne- Ungeområdet

Børne- og Ungeområdet har i 2024 ændret tilgangen til arbejdet, således at alle kommuner fik to faste kontaktpersoner fra teamet tilknyttet. Det er kontaktpersonerne, der i udgangspunktet vil afholde kurser og sidemandsoplæring for en given kommune.

Børne- og ungeområdet har i 2024 afholdt 6 kurser om sagsbehandling af anbringelsessager, 1-2 gange i alle kommuner med undtagelse af Avannaata Kommunia.

Derudover afholdtes 2 kurser i "Socialfaglig Undersøgelse og Handleplaner", to kombinerede kurser og sidemandsoplæring i "Signs of Safety" og et kombineret kursus og sidemandsoplæring i "Systematisk sagsbehandling", samt sidemandsoplæring i tre byer.

I 2024 er der ligeledes afholdt online oplæg, kurser og netværksmøder.

Plejefamilieområdet

Plejefamilieområdet har i 2024 afholdt fire grundkurser for nye plejefamilier.

I efteråret 2024 blev der afholdt et kombineret kursus og seminar for plejefamiliekonsulenter fra hele landet med henblik på at styrke kommunernes arbejde med plejefamilier

I 2024 er der afholdt online faglige oplæg samt netværks- og sparringsmøder for plejefamilier og plejekonsulenter, såvel som informationsmøder for personer, som er interesseret i at blive plejefamilie.

Familierådslagning

Familierådslagningsteamet har i 2024 afholdt 18 kurser i Familierådslagning i 6 forskellige byer som en del af uddannelsesforløb i familierådslagning.

I 2024 er uddannelserne afsluttet i Ilulissat, Aasiaat og Kangaatsiaq og opstartet i Upernavik, Sisimiut og Nuuk.

Området for Børne- og Familiecentre og Familiehuse

I januar 2024 trådte *Selvstyrets bekendtgørelse om børne- og familiecentre, familiehuse og krisecentre* i kraft, hvortil der er blevet arbejdet på en vejledning.

I forbindelse med bekendtgørelsen er der blevet udarbejdet og udbudt online grundkurser i regler om tavshedspligt, underretningspligt og persondatabehandling.

Området for Børne- og Familiecentre og Familiehuse afsluttede året med en workshop med fokus på kommunernes arbejde med at implementere bekendtgørelsen.

I 2024 har der desuden været afholdt online netværksmøder for ledere i Børne- og Familiecentre og Familiehuse.

Handicapområdet

På handicapområdet blev der i efteråret 2024 afholdt et landsdækkende kursus for sagsbehandlere og ledere i systematisk sagsbehandling.

Handicapugen i uge 41 havde i 2024 temaet: *Livskvalitet – Et velfungerende og mere selvstændigt hverdagsliv*. Naalakkersuisut gav i 2024 tilskud til 17 arrangementer i handicapugen i uge 41.

Pissassarfik – Det Nationale Handicapcenter

Pissassarfik har i 2024 afholdt to kurser for støttepersoner, et for andre fagpersoner og et for pårørende, såvel som to Handicaptræf for henholdsvis forældre til børn med handicap og voksne med ADHD.

Pissassarfiks rejsehold besøgte i 2024 Kommune Kujalleq og Avannaata Kommunua, hvor der bl.a. blev afholdt workshops for relevante fagpersoner

I 2024 havde 16 borgere med 12 ledsagere et forløb ved Pissassarfik. Forløb for borgere og pårørende, pædagogisk personale mfl. var påvirket af, at der i modsætning til tidligere år ikke var bevilliget midler til transport i forbindelse med forløbene og kommunerne skulle i stedet selv afholde for udgifterne for dette. Pissassarfik oplevede i den forbindelse et markant fald i ansøgninger om forløb. Medio juni fik Pissassarfik midler til igen at kunne afholde transportudgifter.

I september 2024 afholdte Socialstyrelsen og Pissassarfik i samarbejde med Departementet for Børn og Unge et seminar med henblik på at styrke tværsektorale samarbejder omkring rehabilitering og habilitering med særligt fokus på Pissassarfik.

Både den nye bevilling til transport og seminaret har formentlig bidraget til at Pissassarfik til en stigning i henvisninger og forløb, hvor hovedparten har ligget i anden halvdel af 2024, og det forventes at antallet af henvisninger i 2025 vil være tilsvarende tidligere år.

Borgerrettet Afdeling (Fremadrettet Nationalt Terapi og Rådgivningscenter)

Tusaannga

I 2024 satte Tusaannga rekord i antal henvendelser med i alt 7022 registrerede henvendelser. Det svarer til 1978 flere henvendelser sammenlignet med 2023 og en procentvis stigning på i alt 39,2%.

Årets største milepæl var lanceringen af det online rådgivningsunivers, www.tusaannga.gl, for børn og unge den 17. maj 2024. Platformen har været en stor succes og har i 2024 i alt haft 7.167 besøg, heraf 4847

forskellige brugere. Gennemsnitligt har brugerne brugt 4:38 minutter på sitet. Lanceringen af det nye online rådgivningsunivers har haft en markant effekt. Der er oplevet en stigning på 64,5% i antallet af henvendelser fra børn og unge under 18 år. Dette viser, at indsatsen for at nå denne målgruppe bærer frugt, og at der er et behov for online, trygge og lettilgængelige rådgivningstilbud for målgruppen, som nu bliver fyldt ud.

Sammenlagt har Tusaannga gennemført 14.189 direkte og indirekte rådgivninger i løbet af 2024.

Børnerejseholdet

I 2024 har Børnerejseholdet gennemført behandlingsindsatser i Maniitsoq, Ilulissat og Paamiut. Året har været præget af et styrket tværfagligt samarbejde og en bred vifte af aktiviteter, herunder supervisionsforløb i Qaqortoq, udredningssamtaler i Upernavik samt oplæg ved Børnetopmødet i Nuuk og Børneråds-mødet i Ilulissat.

Desuden markerede 2024 afslutningen på projektperioden for Initiativ 10 under det grønlandske-danske tværgående samarbejde. I den forbindelse udgav VIVE en evalueringsrapport om Børnerejseholdets indsats i projektperioden.

Blandt de børn, der er blevet udredt eller behandlet af Børnerejseholdet, var 85 % piger. Alderen spænder fra 4-18 år, hvoraf 73 % er mellem 13 og 18 år, og 27 % er mellem 4 og 12 år ved opstart af forløbet.

Voksenrejseholdet

I 2024 har Voksenrejseholdet gennemført aktiviteter i to byer og forventes at afslutte sit arbejde i februar 2025. Indsatsen har været struktureret således, at behandlerne rejser til den pågældende by hver måned for at udføre deres arbejde.

Alliaq

Alliaq har i år 2024 visiteret 141 personer, 85 mænd og 56 kvinder. Hovedparten af klienterne kommer fra Kommuneqarfik Sermersooq.

Spiralkampagne

Spiralkampagnen i 2022, 2023 og i 2024 har i alt visiteret 205 personer, hvor fastansatte i Voksenrejseholdet, Alliaq og eksterne terapeuter har modtaget klienter til behandling. Indsatsen har kørt i samarbejde med Tusaannga, som har døgnåbent.

Der har været en kampagne til indsatsen, som blev lanceret via KNR TV og Radio og Tusaannga's sociale medier i starten 2024.

Kriseberedskabet

Behandlerne, som er del af kriseberedskabet, har udover deres primære opgaver, været aktiveret i Kangerlussuaq, Qamani-konferencen og Kommune Kujalleq.

Klinik Killiliisa

I 2024 fortsatte arbejdet med at få oparbejdet den nødvendige ekspertise til at udføre behandlingen af målgruppen. Arbejdet med udviklingen af en tilpasset behandlingsmodel, blev i starten af 2024 formuleret endnu tydeligere: *"Individualiseret traumeinformeret behandling af personer med seksuelt krænkende adfærd overfor børn og unge"*.

En inspirationstur til Canada var særlig betydningsfuld, ligesom det fortsatte medlemskab i behandlingsnetværket i Danmark, også har præget den faglige udvikling.

I sensommeren blev det besluttet at lukke for henvendelsesmuligheden "fra gaden", og udelukkende tage klienter henvist via Kriminalforsorgen, indtil der er ressourcer til at åbne op igen.

33 klienter blev i løbet af året tilbudt samtaler med behandlere i Klinik Killiliisa, i længere eller kortere forløb. 15 klienter var startet året/årene før, og 18 klienter startede forløb i 2024.

Opfølgning på udvalgte aktivitetsmål

Døgninstitutioner for børn

Antal pladser	R 2024	FL 2024
Inuusuttut Inaat, Qaqortoq	12	23
Angerlarsimaffik Aja, Nuuk	12	11
Kaassassuk, Nuuk	6	6
Meeqqat Illuat, Nuuk	12	16
Angerlarsimaffik Ivaneq, Nuuk	29	28
Qasapermiut, Sisimiut	7	12
Pilutaq, Sisimiut	15	16
Sarliq, Ilulissat	15	20
Meeqqat Angerlarsimaffiat, Uummannaq	21	21
Prinsesse Margrethes Børnehjem, Tasiilaq	15	18
Angerlarsimaffik Isikkivik, Sisimiut	6	16
Kigutaarnat, Sisimiut	0	3
I alt	150	190

Udnyttelsesgrad	R 2024	FL 2024
Inuusuttut Inaat, Qaqortoq	53,2%	100%
Angerlarsimaffik Aja, Nuuk	108,9%	100%
Kaassassuk, Nuuk	104%	100%
Meeqqat Illuat, Nuuk	75,3%	100%
Angerlarsimaffik Ivaneq, Nuuk	104,3%	100%
Qasapermiut, Sisimiut	59,7%	100%
Pilutaq, Sisimiut	91%	100%
Sarliq, Ilulissat	73,4%	100%
Meeqqat Angerlarsimaffiat, Uummannaq	98,8%	100%
Prinsesse Margrethes Børnehjem, Tasiilaq	82,5%	100%
Angerlarsimaffik Isikkivik, Sisimiut	37,9%	100%

Personaledækning pr. barn	R 2024	FL 2024
Inuusuttut Inaat, Qaqortoq	2,1	1,7
Angerlarsimaffik Aja, Nuuk	1,4	2,1
Kaassassuk, Nuuk	2,4	3,0
Meeqqat Illuat, Nuuk	1,5	1,9
Angerlarsimaffik Ivaneq, Nuuk	2,2	1,8
Qasapermiut, Sisimiut	2,8	2,3
Pilutaq, Sisimiut	2,3	2,5
Sarliq, Ilulissat	1,9	1,8
Meeqqat Angerlarsimaffiat, Uummannaq	1,6	1,7
Prinsesse Margrethes Børnehjem, Tasiilaq	2,7	1,8
Angerlarsimaffik Isikkivik, Sisimiut	4,6	3,5
Kigutaarnat, Sisimiut		4,0

Belægningsdage	R 2024	FL 2024
Inuusuttut Inaat, Qaqortoq	4.482	8.418
Angerlarsimaffik Aja, Nuuk	4.385	4.026
Kaassassuk, Nuuk	2.283	2.196
Meeqqat Illuat, Nuuk	4.498	5.856

Angerlarsimaffik Ivaneq, Nuuk	10.685	10.248
Qasapermiut, Sisimiut	2.624	4.392
Pilutaq, Sisimiut	5.333	5.856
Sarliaq, Ilulissat	5.374	7.320
Meeqqat Angerlarsimaffiat, Uummannaq	7.598	7.686
Prinsesse Margrethes Børnehjem, Tasiilaq	5.436	6.588
Angerlarsimaffik Isikkivik, Sisimiut	2.220	5.856
Kigutaarnat, Sisimiut		1.098
I alt	54.918	69.540

Døgninstitutioner for handicappede

Antal pladser	R 2024	FL 2024
Meeqqat Angerlarsimaffiat Ivaaraq, Qaqortoq	14	15
Angerlarsimaffik Palleg, Paamiut	10	10
Sungiusarfik Aaqa, Nuuk	30	31
Najugaqarfik Elisibannguaq, Maniitsoq	16	21
Gertrud Rask Minde, Sisimiut	15	16
Sungiusarfik Ikinngut, Ilulissat	20	21
Nasippi, Tasiilaq	5	6
Angerlarsimaffik Uulineq, Nuuk	14	15
Meeqqat Angerlarsimaffiat - Handicapsatellit, Uummannaq	2	6
Holbøllsvej, Angerlarsimaffik Aja, Handicapsatellit, Nuuk	2	2
I alt	128	143

Udnyttelsesgrad	R 2024	FL 2024
Meeqqat Angerlarsimaffiat Ivaaraq, Qaqortoq	92,7%	100%
Angerlarsimaffik Palleg, Paamiut	97%	100%
Sungiusarfik Aaqa, Nuuk	97,7%	100%
Najugaqarfik Elisibannguaq, Maniitsoq	76,2%	100%
Gertrud Rask Minde, Sisimiut	91,9%	100%
Sungiusarfik Ikinngut, Ilulissat	94%	100%
Nasippi, Tasiilaq	90,2%	100%
Angerlarsimaffik Uulineq, Nuuk	100%	100%
Meeqqat Angerlarsimaffiat - Handicapsatellit, Uummannaq	30%	100%
Holbøllsvej, Angerlarsimaffik Aja - Handicapsatellit, Nuuk	100%	100%

Personaledækning pr. barn	R 2024	FL 2024
Meeqqat Angerlarsimaffiat Ivaaraq, Qaqortoq	2,6	2,6
Angerlarsimaffik Palleg, Paamiut	2,7	2,7
Sungiusarfik Aaqa, Nuuk	2,3	2,5
Najugaqarfik Elisibannguaq, Maniitsoq	1,8	2,3
Gertrud Rask Minde, Sisimiut	3,2	2,8
Sungiusarfik Ikinngut, Ilulissat	2,0	2,5
Nasippi, Tasiilaq	3,5	2,2
Angerlarsimaffik Uulineq, Nuuk	3,0	3,4
Meeqqat Angerlarsimaffiat - Handicapsatellit, Uummannaq	3,0	1,7
Holbøllsvej, Angerlarsimaffik Aja - Handicapsatellit, Nuuk	1,7	2,0

Belægningsdage	R 2024	FL 2024
Meeqqat Angerlarsimaffiat Ivaaraq, Qaqortoq	5.087	5.490
Angerlarsimaffik Palleq, Paamiut	3.552	3.660
Sungiusarfik Aaqa, Nuuk	11.086	11.346
Najugaqarfik Elisibannuaq, Maniitsoq	5.856	7.686
Gertrud Rask Minde, Sisimiut	5.380	5.856
Sungiusarfik Ikinngut, Ilulissat	7.228	7.686
Nasippi, Tasiilaq	1.981	2.196
Angerlarsimaffik Uulineq, Nuuk	5.248	5.490
Meeqqat Angerlarsimaffiat - Handicapsatellit, Uummannaq	659	2.196
Holbøllsvej, Angerlarsimaffik Aja, Handicapsatellit, Nuuk	732	732
I alt	46.809	52.338

Handicapcentret

Antal kurser / moduler	R 2024	FL 2024
Kurser for støttepersoner og for pædagogisk personale	4*	4
Borgere på forløb med evt. pårørende, pædagogisk personale m.fl.	16	60
Træf for personer med handicap	2	2
I alt	22	66

**Et af kurserne var målrettet pårørende til borgere med neuropsykologiske handicap*

Aktivitetstal

Antal deltagere i alt	R 2024	FL 2024
Kurser for støttepersoner og for pædagogisk personale	72*	80
Borger på forløb med evt. pårørende, pædagogisk personale m.fl.	28	120**
Træf for personer med handicap	34	40
I alt	134	240

**Derudover var 20 fagpersoner bl.a. støttepersonskoordinatorer, sagsbehandlere og fysioterapeuter fra kommuner og sundhedsvæsenet til seminar i september 2024*

BEVILLINGSREGNSKAB 2024 OPDELT EFTER FINANSLOVSKONTI

Finanslovskonti

Mio. kr.	Finanslov	Tillægsbevilling	Ajourført bevilling	Forbrug	Ændring i ovf. og henlæggelser	Ajourført forbrug	Afv. i kr.	Afv. i %
01 Inatsisartuts Formandskab	104	0	104	96	2	98	6	6%
10 Formanden for Naalakkersuisut	74	390	464	559	-9	550	-86	-18%
12 Grønlands Repræsentation	14	0	14	13	0	13	1	7%
20 Departementet for Finanser og Skatter	-2.602	-56	-2.658	-2.649	5	-2.645	-14	1%
24 Skattestyrelsen	-2.823	13	-2.810	-2.798	1	-2.798	-13	0%
30 Departementet for Børn og Unge	199	-2	196	191	3	193	3	1%
31 Departementet for Sociale Anl., Fam. M.V.	811	4	815	836	0	836	-21	-3%
34 Departementet for Sundhed	1.684	55	1.739	1.783	-14	1.769	-30	-2%
40 Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke	1.201	6	1.207	1.197	-4	1.193	15	1%
50 Departementet for Fiskeri og Fangst	25	2	26	23	5	28	-1	-6%
51 Departementet for Fiskeri og Fangst	-77	0	-77	-69	0	-69	-7	9%
64 Departementet for Selvstændighed og Uden.	43	0	43	45	0	45	-2	-4%
66 Råstofstyrelsen	7	-25	-19	-20	0	-20	1	-5%
67 Departementet for Råstoffer og Justitsområdet	124	0	124	131	-1	129	-5	-4%
70 Departementet for Boliger og Infrastruktur,	19	-2	16	10	6	16	0	3%
72 Boliger	250	1	251	214	0	214	37	15%
73 Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø	51	-2	49	47	3	49	0	-1%
77 Natur og Miljø	97	8	105	113	-7	107	-1	-1%
80 Anlægsområdet	50	-57	-8	-1	0	-1	-7	93%
82 Anlæg, IT-systemer	6	12	18	18	0	18	0	0%
83 Anlæg, Sociale anliggender	30	31	61	61	0	61	0	0%
84 Anlæg, Kultur og Uddannelse	132	2	134	134	0	134	0	0%
86 Anlæg, Sundhedsvæsenet	48	-12	36	36	0	36	0	0%
87 Anlæg, Boliger, Infrastr. og Særlige formål	34	30	64	64	0	64	0	0%
89 Anlægs- og boligudlån	208	20	229	229	0	229	0	0%
Finanslovskonti i alt	-291	416	125	261	-11	250	-125	

BEVILLINGSRESULTAT 2024 OPDELT EFTER FORMÅL

Mio. kr.	2024 Regnskab	2024 Budget	2024 Afvigelse
Indtægter			
Skatter og afgifter	-2.980	-2.986	6
Overførsel fra offentlige myndigheder	-4.755	-4.783	28
Udvikling og uddannelse	-11	-10	-1
Erhvervsudvikling	-99	-177	79
Forsyning	-242	-213	-29
Administration	0	0	0
Indtægter	-8.087	-8.170	82
Driftsudgifter			
Skatter og afgifter	86	87	-1
Folkestyre og demokrati	105	105	0
Udvikling og uddannelse	465	479	-13
Erhvervsudvikling	77	76	1
Sociale formål	121	150	-29
Sundhed	1.713	1.671	42
Teknik, miljø og plan	114	99	15
Fritid, kultur og religion.	104	96	8
Infrastruktur	23	27	-4
Forsyning	14	1	13
Beredskab og kriminalforsorg	1	1	0
Udenrigstjeneste/internationale akt.	42	45	-3
Administration	440	432	8
Driftsudgifter	3.305	3.269	36
Lovbundne udgifter			
Skatter og afgifter	94	87	7
Udvikling og uddannelse	416	437	-20
Sociale formål	684	660	24
Sundhed	57	54	3
Administration	12	11	2
Øvrige formål	2	0	2
Lovbundne udgifter	1.265	1.247	18
Tilskud			
Overførsler mellem off. myndigheder	1.771	1.771	0
Folkestyre og demokrati	32	30	2
Udvikling og uddannelse	74	76	-2
Erhvervsudvikling	649	660	-11
Sociale formål	113	125	-12
Teknik, miljø og plan	30	21	9
Fritid, kultur og religion	192	193	-1
Infrastruktur	78	81	-3
Forsyning	269	265	4
Udenrigstjeneste/internationale akt.	7	8	-1
Administration	12	14	-2

Øvrige formål	0	0	0
Tilskud	3.227	3.245	-18
Anlægsudgifter			
Skatter og afgifter	14	14	0
Udvikling og uddannelse	134	133	1
Sociale formål	61	63	-2
Sundhed	36	34	3
Teknik, miljø og plan	-4	-1	-4
Fritid, kultur og religion	0	0	0
Infrastruktur	30	34	-5
Forsyning	230	230	0
Øvrige formål	41	27	14
Anlægsudgifter	540	533	7
DAU RESULTAT	250	125	125
DA RESULTAT	257	132	125

RESULTATOPGØRELSE, 2024

Note	Mio. kr.	2022	2023	2024
	Skatteindtægter	-1.473	-1.445	-1.521
	Overførsel til Fonden for Langsigtede Investeringer	66	70	88
	Afgifter på varer, tjenester og ressourcer	-1.389	-1.450	-1.437
1	Tilskud og udligning	-4.396	-4.520	-4.730
	Indtægter fra skatte, afgifter og overførsler i alt	-7.192	-7.345	-7.600
	Indtægter fra takstbetalinger	-222	-237	-222
	Indtægter ved salg af varer og tjenester	-539	-531	-534
	Andre indtægter	-92	-282	-131
	Andre indtægter i alt	-853	-1.050	-887
2	Afskrivning af tilgodehavender	88	85	127
	Indtægter i alt	-7.957	-8.310	-8.360
	Lovregulerede overførsler til borgere	161	159	150
	Refusion af lovregulerede overførsler til borgere	645	633	673
	Nettoudgifter til lovregulerede overførsler	806	792	823
	Direkte udgifter til opgaveløsning	621	593	639
	Udgifter til udliciterede opgaver	133	151	150
3	Tilskud foreninger og virksomheder	1.197	1.129	1.212
4	Tilskud til kommuner	1.617	1.676	1.771
	Variable borger- og opgavedrevne udgifter og tilskud	3.568	3.549	3.772
	Direkte udgifter til borgere i alt	4.374	4.341	4.595
5,6,7	Udgifter til personale og vikarer	2.540	2.632	2.757
7	Udgifter til kontorhold og andre fællesudgifter	83	92	98
	Udgifter til IT og datatrafik	196	211	210
	Udgifter til udstyr, inventar m.v.	59	65	75
	Udgifter til rullende, sejlene og flyvende materiel	67	61	66
	Udgifter til bygninger, arealer og veje	269	250	271
	Ressourceudgifter i alt	3.214	3.311	3.477
	Udgifter til borger og ressourcer i alt	7.588	7.652	8.072
	Anlægsindtægter	0	0	0
	Anlægsudgifter (driftsførte anlægsbevillinger)	467	407	477
	Resultat før finansielle poster	98	-251	189
	Finansielle indtægter	-433	-466	-344
	Finansielle udgifter	148	21	16
	Resultat før overførsler til senere år	-187	-696	-139
	Overførsel af mer-/mindreforbrug	-9	-2	-11
	ÅRETS RESULTAT	-196	-698	-150

	Investeringer i virksomheder	275	556	500
	Heraf finansieret af fonden for langsigtede investeringer	-151	-243	0
	Forskydninger i udlån til tilknyttede virksomheder	-16	-16	-12
	Forskydninger i udlån til borger og virksomheder	-35	-30	-88
8	DAU RESULTAT	-123	-431	250
9	Tilbageførsel af brugerfinansieret udlån	10	10	7
	DA RESULTAT	-113	-421	257

STATUSBALANCE, 31. DEC. 2024

Note	Mio. kr.	2022	2023	2024
10	Ejerandele	5.142	5.698	6.198
11	Udlån til tilknyttede virksomheder	1.849	1.834	1.821
12	Udlån til borgere og virksomheder	579	527	443
13	Udlån til andre	0	21	18
	Finansielle anlægsaktiver	7.570	8.080	8.480
24	Anlægsaktiver	7.570	8.080	8.480
	Tilgodehavender hos borgere og virksomheder	993	1.202	1.107
	Tilgodehavender hos kommuner	75	55	93
14	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	22	9	33
	Tilgodehavender hos andre lande	41	41	36
	Andre tilgodehavender	6	4	39
	Periodeafgrænsningsposter	93	38	39
	Tilgodehavender i alt	1.230	1.349	1.347
	Værdipapirer	672	667	360
	Likvide beholdninger	416	422	335
15	Værdipapirer og likvider i alt	1.088	1.089	695
	Omsætningsaktiver	2.318	2.438	2.042
	AKTIVER I ALT	9.888	10.518	10.522
	Egenkapital - primo	7.126	7.305	8.123
	Posteringer direkte på egenkapitalen	-17	120	0
	Årets resultat fra resultatopgørelsen	196	698	150
16	Egenkapital - ultimo	7.305	8.123	8.273
17	Anlægs- og renoveringsfonden	937	802	611
18	Fonden for Langsigtede Investeringer	243	196	284
19	Råstoffonden	8	9	10
20	Miljøfonden	19	33	29
21	Andre overførsler mellem årene	161	141	134
	Henlæggelser i alt	1.368	1.181	1.068
	Udlandslån	71	48	24
22	Langfristet gæld i alt	71	48	24
	Gæld til borgere og virksomheder	123	122	85
	Gæld til kommuner	23	306	326
	Gæld til tilknyttede virksomheder	104	26	5
	Gæld til andre lande	139	152	171
	Anden gæld	124	115	147
	Periodeafgrænsningsposter	631	445	423
	Kortfristet gæld i alt	1.144	1.166	1.157
	Gæld i alt	1.215	1.214	1.181
	PASSIVER I ALT	9.888	10.518	10.522

LIKVIDITETSOPGØRELSE, 2022-24

Mio. kr.	2022	2023	2024
DRIFTSRESULTAT	196	698	150
Tilbageførsel af udgiftsførte anlægsbevillinger	467	407	477
Afskrivninger af tilgodehavender tilbageført	88	84	130
Forskydning i tilgodehavender	-110	-203	-128
Forskydninger i kortfristet gæld	-17	22	-9
Likviditet fra driften	624	1.008	620
Driftsførte anlægsbevillinger i året	-467	-407	-477
Udlån til tilknyttede virksomheder	16	16	12
Udlån til borgere og virksomheder	35	30	88
Tilgang af ejerandele	-275	-556	-500
Likviditet fra investeringer	-691	-917	-877
Bevægelser direkte på egenkapitalen	-17	120	0
Forskydninger i henlæggelser	32	-187	-113
Bevægelser på Egenkapital og Henlæggelser	15	-67	-113
Afdrag på langfristet gæld	-24	-23	-24
Likviditet fra finansiering	-24	-23	-24
ÅRETS LIKVIDITETSVIRKNING	-76	1	-394
Likvide midler primo	1.164	1.088	1.089
Likvide midler ultimo	1.088	1.089	695

NOTER

1 TILSKUD OG UDLIGNING

Mio. kr.	2022	2023	2024
Overf. Indt. fra Den Danske Stat			
Statens bloktilskud	-3.986	-4.142	-4.324
Andel i Nationalbankens overskud	0	0	0
Andel af omsætningen i Danske Spil A/S	-38	-49	-53
Andre overf. indtægter	0	-1	-4
I alt	-4.024	-4.192	-4.381
Overførselsindtægter fra EU			
Partnerskabsaftale med EU	-223	-207	-218
Fiskeriaftaler med EU	-149	-121	-131
I alt	-372	-328	-349
Overf. fra Danmark og EU i alt	-4.396	-4.520	-4.730

2 AFSKRIVNINGER AF TILGODEHAVENDER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Hensættelse til imødegåelse af tab primo	-348	-386	-388
Årets afskrivninger	50	83	79
Hensættelse til imødegåelse af tab ultimo	386	388	436
Afskrivninger af tilgodehavender i alt	88	85	127

3 TILSKUD FORENINGER OG VIRKSOMHEDER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Folkestyre og demokrati	24	27	33
Udvikling og uddannelse	258	259	283
Erhvervsudvikling	141	111	138
Sociale formål	131	127	139
Sundhed	1	1	2
Teknik, miljø og plan	40	6	33
Fritid, kultur og religion	181	187	197
Infrastruktur	94	103	103
Forsyning	275	283	274
Udenrigstjeneste/internationale aktiviteter	6	26	7
Administration	46	-1	3
Tilskud til foreninger og virk. i alt	1.197	1.129	1.212

4 TILSKUD TIL KOMMUNER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Kommune Kujalleq	248	253	265
Kommuneqarfik Sermersooq	488	516	554
Qeqqata Kommunia	301	313	329
Kommune Qeqertalik	231	234	244
Avannaata Kommunia	349	360	379
Tilskud til kommuner i alt	1.617	1.676	1.771

5 UDGIFTER TIL PERSONALE, TOLKE OG VIKARER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Lønninger i alt	2.118	2.172	2.291
Antal ansatte	7.706	7.949	7.925
Årsværk	4.126	4.175	4.231
Gennemsnitlig løn pr. årsværk i t.kr.	513	520	541
I lønninger i alt indgår vederlag til:			
Medlemmer af Inatsisartut *	24	24	24
Medlemmer af Naalakkersuisut	12	11	12
Selvstyrets departementschefer	15	16	14

* Vederlaget til medlemmer af Inatsisartut omfatter eftervederlag og pension. Se desuden Årsberetning for Inatsisartut 2024.

6 UDGIFTER TIL KONSULENTER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Advokat	10	11	15
Ingeniør	0	0	3
Arkitekt	0	0	0
Tolke	14	13	14
Bygherrerådgivning	0	0	0
Entrepenører og håndværkere	5	7	9
Vikarudgifter	42	61	68
Rejseudgifter til vikarer	1	3	4
Faglige konsulenter	50	57	48
Rejseudgifter til faglige konsulenter	3	3	4
Administrative konsulenter	8	10	5
IT-konsulenter	44	42	36
Andre konsulenter*	83	90	84
Rejseudgifter til andre konsulenter	2	3	2
Udgifter til konsulenter i alt	262	300	292
* Løn indgår med følgende beløb i udgiften	37	44	48

7 UDGIFTER TIL REJSER OG REPRÆSENTATION

Mio. kr.	2022	2023	2024
Tjenesterejser	54	58	63
Feriefrirejser	3	2	2
Gaver og bespisning (Repræsentation)	2	2	2
Udgifter til rejser og repræsentation i alt	59	62	67

8 DAU

I henhold til Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber § 18 stk. 3 skal DAU overskud på landskassens regnskaber overføres til Fonden for Langsigtede Investeringer. Efter § 18, stk. 4 skal overførslen ske snarest efter at Inatsisartut har godkendt landskassens regnskab i det 4. år efter finansårets udløb og efter fradrag af eventuelle underskud i de mellemliggende finansår.

9 TILBAGEFØRSEL AF BRUGERFINANSIERET UDLÅN

Mio. kr.	2022	2023	2024
Anlægsudlån Nukissiorfiit	60	60	63
Udlån til byggemodning Nukissiorfiit	-	-	-
Afdrag på anlægsudlån Nukissiorfiit	-70	-70	-70
Udlån til kommunerne	-	-	-
Nettoudlån i alt	-10	-10	-7

10 EJERANDELE

Mio. kr.	Ejerandel %	Primo i året	Køb/Salg	Ultimo *)	Indre værdi **)
KNI A/S	100	613	0	613	1.381
Royal Greenland A/S	100	1.249	0	1.249	1.482
Tusass A/S	100	310	0	310	1.309
Royal Arctic Line A/S	100	125	0	125	632
INI A/S	100	33	0	33	72
Visit Greenland A/S	100	15	0	15	6
Great Greenland A/S	100	135	0	135	24
Nalik Ventures A/S	100	110	0	110	316
NunaGreen A/S	100	102	400	502	4
Air Greenland A/S	100	475	0	475	747
Illuut A/S	100	0	0	0	280
Sikuki Nuuk Harbour A/S	100	70	0	70	165
Kalaallit Airports Holding A/S	100	2.461	100	2.561	2.010
Aktier i alt		5.698	500	6.198	8.428

1) Illuut A/S er stiftet 22. december 2009 ved apportindskud af ejendomme.

2) Den indre værdi for alle selskaber er beregnet ud fra selskabets årsregnskab for 2023, idet der endnu ikke foreligger årsregnskab for 2024.

3) Der er i 2024 foretaget indskud i NunaGreen med 400 mio. kr. samt af yderligere 100 mio. kr. Kalaallit Airports Holding A/S. Indskuddene er foretaget som kontantindskud.

5) Selvstyret har i 2024 modtaget 87,6 mio. kr. i udbytte fra dets ejerandele. Tusass A/S har udloddet 87,6 mio. kr. i udbytte.

*) Selskaberne er optaget i regnskabet med deres anskaffelseskurs.

**) Den indre værdi er hvor ikke andet er anført beregnet på grundlag af selskabernes årsregnskaber for 2023 som selskabets egenkapital multipliceret med Selvstyrets ejerandel.

11 UDLÅN TIL TILKNYTTET VIRKSOMHEDER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Nukissiorfiit	1.608	1.598	1.591
Sikuki Nuuk Harbour A/S	109	104	98
Kalaallit Airports International A/S ¹⁾	132	132	132
Udlån til virksomheder i alt	1.849	1.834	1.821

¹⁾ Udlånet henstår afdragsfrit i 8 år regnet fra datoen for ibrugtagning af ny lufthavn i Nuuk.

12 UDLÅN TIL BORGERE OG VIRKSOMHEDER

Mio. kr.	2022	2023	2024
a) Privat bolig finansiering			
Udlån primo	351	324	282
Årets bevægelser			
Afdrag	0	0	0
Rentetilskrivning	0	0	0
Betalte renter	0	0	0
Afskrivning samt nedskrivning af lån	-5	-11	-23
Nettoudlån	-22	-30	-59
Hensættelse til tab	-	-1	0
Årets bevægelser i alt	-27	-42	-82
Udlån ultimo	324	282	200
Heraf tilsagn	0	0	0

Ud over de anførte lån på 200 mio. kr. har Selvstyret ydet rente og afdragsfrie lån svarende til 1.104 mio. kr., heraf 771 mio. kr. er udlånt til Illuut A/S.

b) Boligstøtteudlån			
Udlån primo	81	75	65
Årets bevægelser			
Tilbagegivne huse	0	-1	0
Renter	4	3	3
Tilskud	-3	-3	-2
Betalte renter	-2	-2	-1
Betalte ydelser	-5	-6	-5
Konjunkturtab/gevinst	0	1	0
Nettoudlån	0	0	0
Hensættelse mod tab	0	0	-1
Afskrivninger	0	-2	-2
Årets bevægelser i alt	-6	-10	-8
Udlån ultimo	75	65	57

Ud over de anførte lån på 57 mio. kr. har Selvstyret ydet rente og afdragsfrie lån svarende til 140 mio. kr. til private.

Boligstøtteudlån i alt	2022	2023	2024
Udlån primo	432	399	347
Årets bevægelser	-33	-52	-90
Boligstøtteudlån ultimo	399	347	257

ØVRIGE UDLÅN

Mio. kr.	2022	2023	2024
a) ESU lån			
Udlån primo	99	104	106
Årets bevægelser			
Renter	2	2	2
Betalte renter	-1	-2	-1
Afdrag	-7	-6	-10
Afskrivninger	0	0	0
Nettoudlån	11	8	5
Hensættelse mod tab	0	0	-1
Årets bevægelser i alt	5	2	-5
Udlån ultimo	104	106	101
Heraf tilsagn	1	1	1

Grønlands Selvstyre bevilliger rentebærende, og rente- og afdragsfrie lån til fiskeri, fangst og landbruget. Ved udgangen af 2024 var der 610 aktive rentebærende lån, og 332 rente- og afdragsfrie udlån svarende til 49 mio. kr. Indfrielse af garantier stillet af Selvstyret til foderstoffer m.v. omdannes til lån, som herefter afdrages.

b) Uddannelseslån

Mio. kr.	2022	2023	2024
Udlån primo	78	76	74
Årets bevægelser			
Udlån	12	12	13
Renter	1	3	3
Afdrag	-10	-11	-11
Afskrivninger	-5	-6	-7
Misligholdte studielån sendt til inddrivelse	0	0	12
Årets bevægelser i alt	-2	-2	10
Udlån ultimo	76	74	84

Øvrige udlån i alt

Udlån primo	177	180	180
Årets bevægelser	3	0	5
Øvrige udlån ultimo	180	180	185

Udlån til borgere og virksomheder i alt

Udlån primo	609	579	527
Årets bevægelser	-30	-52	-84
Øvrige udlån ultimo	579	527	443

13 UDLÅN TIL ANDRE

Udlån primo	5	0	21
Årets bevægelser			
Udlån	0	21	0
Eftergivelse af gæld	-5	0	0
Afdrag	0	0	-3
Årets bevægelser i alt	0	21	-3
Udlån ultimo	0	21	18

14 TILGODEHAVENDER HOS TILKNYTTET VIRKSOMHEDER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Nukissiorfiit	15	9	33
Mittarfeqarfiit	7	0	0
Mellemv. med virksomhederne i alt	22	9	33

15 VÆRDIPAPIRER OG LIKVIDER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Bank- og kassebeholdning:	416	422	335
Obligationer, anskaffelsespris	672	667	360
Pålydende værdi	661	676	366
Kursværdi pr. 31.12.	614	641	353
Likviditetsbeholdning i alt	1.088	1.089	695

16 EGENKAPITAL

Mio. kr.	2022	2023	2024
Primo	7.126	7.305	8.123
Reguleringer af INI udlån	0	0	0
DAU 2018 overført til Fonden for Langsigtede Investeringer	-168	-123	0
Anvendt fra Fonden for Langsigtede Investeringer til indskud Kalaallit Airports	151	243	0
Årets driftsresultat	196	698	150
Ultimo	7.305	8.123	8.273

17 ANLÆGS- OG RENOVERINGSFONDEN 2024

Mio. kr.	Primo	Bevilling	Forbrug	Ændr.	Ult.
Anlægsprojekter	802	470	-661	-191	611
Slutafregning af anlægsprojekter	0	7	-7	0	0
Anlægs- og renoverings-fonden i alt	802	477	-668	-191	611

18 FONDEN FOR LANGSIGTEDE INVESTERINGER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Beholdning primo	160	243	196
Overført DAU 2020 og 2022	168	123	0
Ekstraordinære bruttoskatteindtægter skatteår 2016-2020	1	0	0
Ekstraordinære bruttoskatteindtægter skatteår 2021	7	0	0
Ekstraordinære bruttoskatteindtægter skatteår 2022	58	0	0
Ekstraordinære bruttoskatteindtægter skatteår 2023	0	73	28
Ekstraordinære bruttoskatteindtægter skatteår 2024	0	0	60
Indskud i Kalaallit Airports Holding A/S	-151	-243	0
Beholdning ultimo	243	196	284

Der henvises til årsrapporten for Kalaallit Airports Holding A/S for en nærmere redegørelse om status i luft-havnsprojekterne.

19 RÅSTOFFONDEN

Mio. kr.	2022	2023	2024
Beholdning primo	8	8	9
Indskud i Råstoffonden	0	1	1
Beholdning ultimo	8	9	10

20 MILJØFONDEN

Mio. kr.	2022	2023	2024
Beholdning primo	43	19	33
Indtægter	16	16	15
Udgifter	-40	-2	-19
Beholdning ultimo	19	33	29

Der henvises til den årlige Beretning om Miljøfonden for en nærmere redegørelse om aktiviteterne i fonden.

21 ANDRE OVERFØRSLER MELLEM ÅRENE

	Primo	Ændr.	Ultimo
Inatsisartuts Formandskab	0	2	2
Formanden for Naalakkersuisut	10	-8	2
Finanser og Skatter	4	6	10
Børn, Unge	12	2	14
Sociale Anliggender og Arbejdsmarked m.v.	8	0	8
Sundhed	2	-14	-12
Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke	16	-4	12
Fiskeri og Fangst	26	5	31
Selvstændighed, Udenrigs	5	-5	0
Råstof og Justitsområdet	3	3	6
Boliger og Infrastruktur	52	6	58
Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø	1	2	3
Natur og miljø	2	-2	0
Hensættelser i alt	141	-7	134

22 LANGFRISTET GÆLD

Mio. kr.	2022	2023	2024
Langfristet gæld primo	95	71	48
Afdrag i året	-24	-23	-24
Langfristet gæld ultimo	71	48	24

23 RÅSTOFINDTÆGTER

Mio. kr.	2022	2023	2024
Indtægter jf. indtægtsdefinitionen primo	8	8	9
Indtægter i henhold til konkrete tilladelser	0	0	1
Indtægter ved beskatning i Grønland	0	1	0
Indtægter fra ejerandele i selskaber mv.	0	0	0
Indtægter ved udbyttebeskatning i Grønland	0	0	0
Indtægter jf. indtægtsdefinitionen i alt ultimo	8	9	10

Råstofindtægterne er opgjort i overensstemmelse med Lov om Grønlands Selvstyre nr. 473 af 12. juni 2009 (selvstyreløven), kapitel 3. Det bemærkes, at indtægter vedr. beskatning i Grønland vedrørende 2024 først kan opgøres i august 2025. Disse indtægter medtages derfor først i næste års note til Landskassens Regnskab.

24 ANLÆGSAKTIVER

Materielle anlægsaktiver er værdiansat til nul kr., jf. regnskabsprincipperne.

Selvstyret ejer imidlertid en lang række bygninger og anlæg, hvor den samlede genanskaffelsesværdi pr. 31.12. 2024 er opgjort til 27,1 mia. kr. Bygninger og anlæg som er placeret i de nettostyrede virksomheder, indgår i den samlede genanskaffelsesværdi med 7,4 mia. kr.

Med hensyn til skønnet udgiftsbehov til vedligeholdelse og forbedringer i de kommende 4 år henvises der til Redegørelse om landsplanlægning 2023, der behandler vedligeholdelses- og reinvesteringsefterslæb for både Selvstyre og kommunerne.

EVENTUALFORPLIGTELSE

Landskassen har pr. 31. december 2024 afgivet følgende kautioner og garantier:

Der er over for Grønlandsbanken A/S, Banknordik A/S og Vestnorden Fonden afgivet kautioner og garantier. Der er modtaget diverse pantsikkerheder fra låntagere for de ydede garantier.

Landskassen har stillet en selvskyldnerkaution for NunaGreen A/S eller Nunagreen Construction A/S på 144 mio. kr. indtil udvidelsen af Buksefjordsværket i Nuuk samt vandkraft til forsyning af Qasigianniguit og Asiaat tages i brug.

Selvstyret kan i et enkelt år afgive en garanti vedrørende grovvarekøb til landbrugserhvervet, denne fornyes efter et årsskifte. Der er afgivet en garanti på 1,0 mio. kr. over for Grønlandsbanken.

Der er afgivet garantier for uddannelseslån ydet gennem Selvstyret på i alt 0,1 mio. kr. til Grønlandsbanken. I forbindelse med at Grønlandsbanken administrerer uddannelseslån for Selvstyret er der til sikkerhed herfor deponeret 71,6 mio. kr. Beløbet modsvarer det beløb, som er udlånt.

I Grønlandsbanken A/S er der stillet en pengeforsyningskredit på 7 mio. kr. til KNI Pilersuisoq A/S.

Der påhviler Selvstyret pensionsforpligtelser overfor tidligere langvarige medlemmer af Grønlands Landsråd, Landsting og landsstyre, nu Inatsisartut og Naalakkersuisut.

Selvstyret har tildelt visse nettostyrede virksomheder trækningsret i landskassen. Trækningsretten fremgår af tekstanmærkningen i finansloven i henhold til finanslovskontoen Nettoenter.

Vedrørende de nettostyrede virksomheders indgåede forpligtelser, henvises der til de særskilte aflagte regnskaber.

Selvstyret har indgået ca. 300 aftaler om leje af bygninger eller lokaler til driftsformål og midlertidig indkvartering. Opsigelsesperiode varierer primært fra 3 måneder til 3 år, men for nybyggeri kan opsigelsesvarslet være længere. Den fremtidige udgift for aftaler om leje er ikke opgjort.

Selvstyret har indgået aftaler med leverandører om opførelse af bygninger, hvor byggeriet kun kan stoppes med et tab for Selvstyret til følge.

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling er part i en verserende sag ved en ad hoc voldgiftsret, og en verserende sag ved domstolene. Der henvises til omtalen heraf i departementets beretning på side 54.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

GENERELT

Landskassens regnskab omfatter alle bevillinger givet af Inatsisartut. Regnskabet er udarbejdet i henhold til Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 20. januar 2022 om kommunernes og selvstyrets regnskaber.

Regnskabet omfatter et finansår, der følger kalenderåret. Til året er knyttet en supplementsperiode. I denne supplementsperiode kan der ske registrering af udgifter og indtægter vedrørende det pågældende finansår, såfremt levering af en vare eller tjenesteydelse har fundet sted, eller fordring eller gæld er opstået inden finansårets udløb.

Alle tal i beretningen er afrundet til mio. kr. og i bilaget til 1.000 kr. Den foretagne afrunding kan medføre ubetydelige differencer.

REGNSKABETS RESULTATER

Driftsresultat

Driftsresultatet viser Selvstyrets resultat opgjort som indtægter fratrullet drifts- og anlægsudgifter.

Driftsresultatet viser således resultatet opgjort efter principper, der minder om resultatet i andre offentlige organisationer og private virksomheder.

DAU-resultat

DAU-resultatet (Drift, Anlæg, Udlån) viser driftsresultatet reguleret for Selvstyrets udlån og investeringer i virksomheder i året, hvor en forøgelse af udlånene og investeringerne betragtes som en udgift for Selvstyret. Afdrag og nedbringelse af investeringer betragtes som en indtægt for Selvstyret.

DA-resultatet

DA-resultatet (Drift, Anlæg) viser DAU-resultatet reguleret for udlån til økonomisk selv bærende investeringer (eksempelvis brugerfinansierede vandkraftværker). Her er en låneforøgelse en indtægt (tilbageførsel af det beløb, der er udgiftsført i DAU-resultatet) og afdrag en udgift (tilbageførsel af det beløb, der er indtægtsført under DAU-resultatet).

DRIFTSUDGIFTER OG -INDTÆGTER

Udgifter og indtægter, der hidrører fra levering af varer og tjenesteydelser, registreres når levering har fundet sted i henhold til retserhvervsprincipper. For øvrige udgifter og indtægter sker registreringen, når beløbet kan opgøres og senest på betalingstidspunktet.

Såfremt et betydeligt krav mod landskassen opstår i et finansår, og det ikke kan opgøres endeligt inden regnskabsaflæggelsen, registreres kravet på en udgiftskonto i regnskabet for det pågældende finansår på grundlag af et skøn. Dette korrigeres efterfølgende i det finansår, hvor kravet kan opgøres endeligt.

Ved regnskabsføringen anvendes et bruttokonteringsprincip, der indebærer, at udgifter og indtægter registreres på hver sin konto. Undtaget herfor er Selvstyrets nettostyrede virksomheder.

SKATTEINDTÆGTER

Regnskabsårets løbende skatteindtægter

1. A-skatter indtægtsføres månedligt på baggrund af arbejdsgivernes redegjorte A-skatter. I det omfang der ikke er indsendt redegørelser, foretager skattemyndighederne et skøn. De skønnede og faktisk redegjorte A-skatter danner grundlaget for den løbende indtægtsførelse af landsskat. Redegørelser der vedrører regnskabsåret og som modtages i januar i det efterfølgende regnskabsår, medregnes ved opgørelsen af landsskatten.

2. B-skatter indtægtsføres periodisk (10 mdr.) på baggrund af de pålignede B-skatter.
3. Selskabs-, udbytte- og royaltyskat indtægtsføres ved påligning.

Regulering af tidligere års løbende skatteindtægter

1. Forskellen mellem de løbende indtægtsførte skatter (jf. pkt. 1 og 2) og det endelige slutligningsresultat korrigeres i det år hvor slutskatten er beregnet og pålignet den skattepligtige.
2. Efterfølgende ændringer (forhøjelser/nedsættelser) af den skattepligtige indkomst korrigeres i det år hvor ændringen er foretaget.

Afskrivning og hensættelse til tab på skatter og afgifter

Skatte- og afgiftsrestancer afskrives når muligheden for ordinær genoptagelse i henhold til Landstingslov om forvaltning af Skatter er udtømt. Der gælder særlige regler for motorafgifter og automatspilsafgifter. Konkurs- og dødsboestancer afskrives i takt med at tabet konstateres. Som følge af det relativt lange forløb foretages der en periodisering af skatterne efter følgende principper:

Hensættelse til tab på skatterestancer

Samtlige skatterestancer vedrørende direkte skatter opgøres forfaldsfordelt, følgende skøn anvendes for hensættelse til tab:

	0-1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5 år eller ældre
Hensættelse til forventet tab	7,5 pct.	15 pct.	30 pct.	50 pct.	75 pct.	100 pct.

De valgte procentsatser afspejler det forhold, at jo ældre en fordring er, jo sværere bliver den at inddrive, hvilket skyldes, at de mulige inddrivelsesværktøjer begrænses med fordringens alder. Hensættelsen afspejler således den skønnede værdiforringelse af skattefordringerne.

ANLÆGSUDGIFTER

Pr. 1. januar 2000 er der oprettet en budgetteknisk anlægs- og renoveringsfond. Alle bevillinger til anlægs- og renoveringsformål, der er udmøntet på konkrete projekter, er overført til fonden. Bevillingerne er derfor fuldt ud udgiftsført i resultatopgørelsen.

UDLÅN

Ændringer i en række tilgodehavender indgår i landskassens DAU-resultat (drifts-, anlægs- og udlånsresultat). Ligeledes indgår Selvstyrets køb og salg af aktier under DAU-resultatet.

Selvstyrets virksomheders udnyttelse af deres trækningsret i landskassen indgår ikke i DAU-resultatet.

AKTIVER OG GÆLD

Aktiver optages til anskaffelsesværdi. Gæld optages med dens nominelle værdi.

Inddrivelsesmyndigheden er fra 2008 blevet centraliseret i Skattestyrelsen for Selvstyret, kommunerne og andre offentlige virksomheder. Disse fordringer er optaget i status under "andre tilgodehavende" og med modkonto på "kortfristet gæld".

HENSÆTTELSESPRINCIPPER

Der hensættes til imødegåelse af tab på udlån og tilgodehavender efter følgende principper fra 01.01.2022:

Hensættelsen, der indgår i årets resultatopgørelse opgøres således:

	0-1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5 år eller ældre
Hensættelse til forventet tab	7,5 pct.	15 pct.	30 pct.	50 pct.	75 pct.	100 pct.

Når debitor er en offentlig myndighed, herunder en myndighed i et andet land, eller en offentlig drevet virksomhed foretages hensættelser på forfaldne tilgodehavender efter en konkret vurdering.

Der foretages hensættelser på udlån, når fristen for sidste rettidige betaling af en rate eller en aftalt indfrielse er overskredet med mere end 60 dage. Hensættelsen, der indgår i årets resultatopgørelse, foretages efter en konkret vurdering af det konkrete lån eller for en gruppe af ensartede låneforhold.

De nye principper for hensættelse har virkning for tilgodehavender der forfalder til betaling i finansår 2022 eller senere.

Der hensættes til imødegåelse af tab efter følgende principper indtil 31.12.2021:

Boligstøtteudlån, hovedstol/oprindelige udlån – der hensættes til tab på huse tilbagetaget for mere end 2 år siden, og hvorpå der ikke er nyt ejerskab, igangsat reparation eller vedligeholdelse.

Boligstøtteudlån, øvrige mellemværender – der hensættes, når den skyldige ydelse er mere end 1 år. Fra 1999 har debitorer haft mulighed for at få omlagt skyldig ydelse til lån. Boligstøtte har forfald 2 gange om året, mens lånene har månedlige forfaldsdatoer. Når ydelserne udebliver, hensættes der ikke på selve hovedstolen, men kun på forfaldne ydelser.

Restancer på diverse debitorer, herunder uddannelses- og erhvervsstøttelån – der foretages ingen hensættelse, idet restancen afskrives over de respektive hovedkonti, når beløbet sendes til inddrivelse i Selvstyrets inkassoafdeling, hvilket sker efter at fordringen er prøvet indhentet.

NETTOSTYREDE VIRKSOMHEDER

Selvstyrets nettostyrede virksomheder aflægger regnskab i forhold til en nettobevilling.

I landskassens regnskab udgiftsføres nettobevillingen.

Nogle virksomheder har fået godkendt en trækingsret i landskassen og vil i forhold hertil fremstå med et mellemværende.

Herudover har nogle virksomheder gæld til Grønlands Selvstyre, som i landskassens regnskab er opført under langfristede tilgodehavender.

De nettostyrede virksomheder aflægger herudover et virksomhedsregnskab efter Selvstyrets bekendtgørelse nr. 24 af den 22. december 2017 om regnskabsaflæggelse for Grønlands Selvstyres nettostyrede virksomheder.

ÆNDRING AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Ved ændring af anvendt regnskabspraksis fra et år til et andet, registreres effekten på tidligere års regnskaber ved at korrigere primoværdierne. Sådanne korrektioner specificeres i landskassens regnskab i en forklarende note.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND